

AZƏRBAYCAN

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI MİLLİ MƏCLİSİNİN ORQANI

№ 106 (8129) CÜMƏ AXŞAMI, 16 may 2019-cu il

Qəzetin əsası 1918-ci ildə qoyulmuşdur

www.azerbaijan-news.az

Avropa İttifaqı Azərbaycanın regiondakı rolunu yüksək qiymətləndirir

Prezident İlham Əliyevin Belçika səfəri əlaqələrin gələcək inkişafına yeni töhfələr verəcək

Bu günlərdə Prezident İlham Əliyevin Belçikaya etdiyi işgüzar səfər Azərbaycan-Avropa İttifaqı münasibətlərinin qarşılıqlı maraqlar əsasında inkişaf etdiyini göstərdi. Bir daha təsdiq olundu ki, ölkəmiz Aİ üçün etibarlı və məsuliyyətli tərəfdaşdır. Ona görə Aİ Şurasının prezidenti Donald Tusk Azərbaycanın regiondakı rolunun bu təşkilat tərəfindən yüksək qiymətləndirildiyini bəyan etdi.

Hər bir mötəbər beynəlxalq təşkilatla əməkdaşlıq edilməsi Azərbaycanın xarici siyasət kursunda əsas yerlərdən birini tutur. Təcrübə göstərir ki, rəsmi Bakının bu məsələdə ortaya qoyduğu mövqeyə həm də respublikamızın yürütdüyü xarici siyasətin məzmununu nümayiş etdirir. Bu məzmun isə Azərbaycanın siyasət kursunun tamamilə müstəqil olduğunu, milli maraqlarımızı, dövlətimizin qlobal miqyasda mövqelərini layiqincə qoruduğunu göstərir. Aİ ilə əməkdaşlıqda da bu xətt özünü aydın göstərir.

Xatırladaq ki, 1999-cu ildə qüvvəyə minmiş Tərəfdaşlıq və Əməkdaşlıq Sazişi Azərbaycan-Aİ əlaqələrinin hüquqi bazasını təşkil edir. Amma bu o demək deyil ki, Azərbaycan-Aİ münasibətləri 1999-cu ildən başlayır. Buna qədar Aİ ilə münasibətlər TASIS, "Avropa-Qafqaz-Asiya Nəqliyyat Dəhlizi" (TRACECA), "Avropaya neft və qazın nəql edilməsi üzrə dövlətlərarası proqram" (INOGATE), "Humanitar yardım" (ECHO) və digər proqramlar çərçivəsində inkişaf etdirilib. Azərbaycan Aİ-nin təşəbbüskarı olduğu beynəlxalq layihələrdə fəal iştirak edib. Tərəfdaşlıq və Əməkdaşlıq Sazişinin imzalanması ilə təməli qoyulan əməkdaşlıq bu gün müxtəlif istiqamətləri əhatə etməklə münasibətləri yeni çalarlar gətirməkdədir və əlaqələrdə son illərdə çox ciddi irəliləyişlər müşahidə olunmaqdadır. Bu, ölkəmizin xarici siyasətinin uğurunun təzahürü kimi təqdirəlayiqdir.

Aİ-nin Şərq Tərəfdaşlığı (ŞT) təşəbbüsü də ölkəmizlə Aİ arasında əlaqələrə yeni nəfəs verib. Məlum olduğu kimi, ŞT təşəbbüsü Aİ-nə üzv ölkələrin xarici işlər nazirlərinin 2008-ci ildə Brüsselə keçirilmiş görüşü zamanı irəli sürülüb. 7 may 2009-cu il tarixində Praqada ŞT üzvü Zirvə görüşü keçirilib. Görüşdə sözügedən təşəbbüsün əsas məqsədləri və prinsipləri, həmçinin gələcək əməkdaşlıq prosesinin ümumi cizgilərini müəyyən edən Birgə Bəyannamə qəbul edilib və bununla da ŞT-yə yüksək rəsmi səviyyədə başlanğıc verilib. ŞT Aİ və tərəfdaş ölkələr arasında münasibətlərin daha yüksək səviyyəyə qaldırılmasını, mövcud əməkdaşlığın ikitərəfli və cəmiyyətləşdirici formatda davam etdirilərək genişləndirilməsini nəzərdə tutur.

Ötən 10 ildə Azərbaycan ŞT təşəbbüsü çərçivəsində fəal əməkdaşlıq həyata keçirib. Brüsselə Prezident İlham Əliyevin Donald Tusklə görüşündə bu məsələyə də toxunuldu və Azərbaycanın ŞT çərçivəsində və istərsə də ikitərəfli formatda Aİ ilə yaxından əməkdaşlığı xüsusilə qeyd olundu. Prezident İlham Əliyev Azərbaycanla Aİ arasında münasibətlərin çox uğurla inkişaf etdiyini və ölkəmizin bu əlaqələrin genişləndirilməsinə böyük önəm verdiyini diqqətə çatdırdı. Məlum olduğu kimi, enerji təhlükəsizliyi və xüsusən Aİ-ni də

şündürən ən vacib məsələyə çevrilib. Azərbaycanın isə zəngin karbohidrogen ehtiyatları və dünya bazarlarına çıxış yolları var. Elə buna görə hazırda enerji təhlükəsizliyi məsələsi xeyli vaxtdır ki, Aİ-Azərbaycan əməkdaşlığının mühüm tərkib hissəsinə çevrilib. Qərbin Azərbaycanı özünün enerji təhlükəsizliyinin əsas təminatçılarından biri kimi qəbul etməsi Aİ-Azərbaycan əlaqələrinin strateji səviyyəyə yüksəldib. Prezident İlham Əliyevin hələ 2006-cı ilin noyabr ayında Brüsselə səfəri zamanı imzalanmış enerji sahəsində strateji tərəfdaşlıq haqqında Anlaşma Memorandumundan sonra əməkdaşlıq yüksələn xətlə inkişaf edib. "Cənub qaz dəhlizi" isə bu əməkdaşlığın bəhrəsidir. Aİ ilk gündən bu layihənin həyata keçirilməsinə dəstək verib və onu özünün prioritetləri sırasına daxil edib.

Ardı 5-ci səh.

Dostluq və qardaşlıq üzərində qurulan münasibətlər

Mayın 15-də Türkiyə Respublikasının Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevə telefonla zəng edib. Rəcəb Tayyib Ərdoğan Prezident İlham Əliyevə və Azərbaycan xalqını Ramazan ayı münasibətilə təbrik edib, dövlətimizin başçısına və xalqımıza firavanlıq arzulərini çatdırıb.

Prezident İlham Əliyev göstərilən diqqətə və təbrikə görə minnətdarlığını bildirib və öz növbəsində, Rəcəb Tayyib Ərdoğanı və Türkiyə xalqını bayram münasibətilə təbrik edib, Türkiyə Prezidentinə və xalqına ən xoş arzulərini çatdırıb.

Söhbət zamanı dövlət başçıları Azərbaycan ilə Türkiyə arasında dostluq və qardaşlıq münasibətlərinin bundan sonra da bütün sahələrdə uğurla inkişaf edəcəyinə əmin olduqlarını bildiriblər.

Prezidentin Mətbuat Xidmətinin məlumatı

32 ölkə, 440 şirkət, 11 milli və regional qrup

Prezident İlham Əliyev sərgilərlə tanış olub

Mayın 15-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Bakı Ekspo Mərkəzində XXV Azərbaycan Beynəlxalq Qida Sənayesi - "WorldFood Azerbaijan" və XIII Azərbaycan Beynəlxalq Kənd Təsərrüfatı - "Caspian Agro" sərgiləri ilə tanış olub. AZERTAC xəbər verir ki, kənd təsərrüfatı naziri İnam Kərimov və "Caspian Event Organisers" şirkətinin regional direktoru Edvard Straxan dövlət başçısına sərgilərlə bağlı məlumat verdilər. Bildirildi ki, dünyanın 32 ölkəsini təmsil edən 440 şirkət, eləcə də 11 milli və regional qrupu bir araya gətirən builki sərginin ekspozisiya sahəsi ötən ilə müqayisədə 20 faiz artıb. Artım işi-tirəklərinin sayında da qeydə alınıb. "WorldFood Azerbaijan" və "Caspian Agro" sərgilərində Azərbaycanla yanaşı, Litva, Rusiya, Sloveniya, Ukrayna, Xorvatiya və digər ölkələri təmsil edən şirkətlər də yer alır. Bu il İtaliya, Türkiyə və Şri-Lanka sərgidə milli stendlərlə çıxış edirlər. Ənənəvi olaraq, sərgidə milli qruplarla təmsil olunur.

Prezident İlham Əliyevə Aqrar Məşğulluğu Artırılması Layihəsi barədə məlumat verildi.

genişlənmiş Belarus Respublikasının milli stendinin ekspozisiyası iki zaldə - ikinci və sərginin tarixində ilk dəfə açılmış üçüncü zaldə təqdim olunur. Burada, eyni zamanda, qida sənayesi sahəsində fəaliyyət göstərən startaplar, mikro və kiçik sahibkarlıq subyektləri də öz məhsul və xidmətlərini təqdim edirlər. Gürcüstan və Niderland Krallığı sərgidə milli qruplarla təmsil olunur.

Ardı 2-ci səh.

Yeni mərhələnin başlanğıcındaydıq

İlham Əliyev uğurlara aparən yolda islahatların alternativsizliyini bir daha bəyan etdi

Son 15 ildə qarşıya qoyulan bütün planların həyata keçirilməsi üçün iqtisadiyyatın uğurla inkişaf etdirən, iqtisadi cəhətdən tamamilə asılılıqdan qurtulan, regionda irimiqyaslı enerji, nəqliyyat və infrastruktur layihələrinin təşəbbüskarı və fəal iştirakçısı olan, Avropanın enerji təhlükəsizliyinin təminatçısı kimi etibarlı tərəfdaş, eləcə də dünya kosmos ailəsinin üzvünə çevrilən Azərbaycan bu realiaqlar əsasında tarixinin ən qüdrətli dövrünü yaşayır.

İqtisadiyyatdakı real göstəricilərə nəzər yetirdikdə aydın şəkildə görünür ki, iqtisadi baxımdan son illərdə Azərbaycan qədr inkişaf edən ikinci ölkə yoxdur.

Prezident İlham Əliyevin innovasiyayönümlü istehsalə əsaslanan sosial-iqtisadi siyasəti, iqtisadi islahatlar Azərbaycan iqtisadiyyatını keyfiyyətcə yeni, daha yüksək mərhələyə çıxarıb və respublikamızın dünyanın iqtisadi cəhətdən dinamik inkişaf edən ölkəsi imicini qazanıb. Ögər tarixə ekskurs edib gəriyə baxsaq, iqtisadi göstəricilərə nəzər yetirərkən bunu aydın şəkildə görə bilərik.

Ümumiyyətlə, 2003-2018-ci illər tariximizə möhtəşəm iqtisadi yüksəliş dövrü kimi daxil olub. Çünki bu dövrdə ümumi daxili məhsul 3,2 dəfə, büdcə gəlirləri 13,5 dəfə, strateji valyuta ehtiyatları 27 dəfə, xarici ticarət dövriyyəsi 4,6 dəfə, ixracın həcmi isə 6 dəfə artıb. 2003-cü ildə Azərbaycanın strateji valyuta ehtiyatları 1,8 milyard dollar idisə, bu gün həmin rəqəm 46,7 milyard dollardır.

Ardı 5-ci səh.

Azərbaycan ilə Belarus arasında ikitərəfli münasibətlər uğurla və dinamik şəkildə inkişaf edir

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev mayın 15-də Belarus Respublikası Baş nazirinin müavini İqor Lyaxenkonun rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyətinin qəbulu edib.

AZERTAC xəbər verir ki, dövlət başçısı Azərbaycan ilə Belarus arasında ikitərəfli münasibətlərin uğurla və dinamik şəkildə inkişaf etdiyini bildirərək, Belarus Respublikası Baş nazirinin müavini İqor Lyaxenkonun rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyətinin ölkəmizə səfərinin əlaqələrimizin perspektivlərinin müzakirəsi üçün yaxşı imkan yaratdığını dedi. Bakıda keçirilən XIII Azərbaycan Beynəlxalq Kənd Təsərrüfatı Sərgisinə toxunan Prezident İlham Əliyev Belarusun bu tədbirdə fəal şəkildə iştirakından məmnunluğunu bildirdi. Dövlət başçısı Belarusun kənd təsərrüfatı məhsullarının keyfiyyətinin Azərbaycanla razılıq doğurduğunu dedi və özünün Belarusa səfəri zamanı orada da Azərbaycan Ticarət Evinin

açılmasını bu sahədə əməkdaşlığın yaxşı göstəricisi kimi dəyərləndirdi. Xoş sözlərə görə minnətdarlığını bildiren Belarus Respublikası Baş nazirinin müavini İqor Lyaxenko Belarusun XIII Azərbaycan Beynəlxalq Kənd Təsərrüfatı Sərgisində fəal iştirakının Prezident İlham Əliyevin ölkələrimiz arasında əməkdaşlığa göstərdiyi diqqətin nəticəsi olduğunu bildirdi və

qeyd etdi ki, Azərbaycan və Belarus dövlətləri başçılarının əlaqələrimizin inkişafı ilə bağlı verdikləri tapşırıqlara əsasən birgə layihələr uğurla həyata keçirilib. İqor Lyaxenko ölkəmizə səfəri zamanı Azərbaycanla istehsal olunan və birgə istehsal planlaşdırılan kənd təsərrüfatı texnikası və eləcə də digər nəqliyyat vasitələrinin nümunələri ilə tanış olduqlarını və bu sahədə işlərin uğurla həyata

keçirildiyini diqqətə çatdırdı. Görüşdə ölkələrimiz arasında kənd təsərrüfatı ilə yanaşı, maşınqayırma, avtomobil sənayesi sahələrində əlaqələrin perspektivləri müzakirə edildi, Azərbaycan məhsullarının, xüsusilə tütün və şərab ixracının önəmi qeyd olundu və bu sahədə əməkdaşlığımızın genişləndirilməsi ilə bağlı məsələlər ətrafında fikir mübadiləsi aparıldı.

DƏCƏL MEYMUN, ÇOLAQ AYI, ÇƏP KEÇİ

İnsanın ünsürə çevrilməsində xeyanətin böyük rolu var:

- müstəqil dövlətinə xeyanət;
- milli maraqlara xeyanət;
- xalqın haqq işinə, ədalətli mübarizəsinə xeyanət;
- vətəninə xeyanət!

Adətən ünsürlər özlərinə və xeyanətlərinə haqq qazandırmıq üçün əməllərini "demokratiya", "söz azadlığı", "müxalifətçilik" adı ilə pərdələməyə çalışırlar!

Amma, atalar demişken, kor da bilir ki, balıq şordur! Adətən hadisəyə mahiyyətinə görə qiymət verilir! Mahiyyət isə xeyanət xəmiri ilə yoğrulduğundan birmənəlidir: bir qarın yeməyə və Avropada yaşamaq imkanına görə vətəni, millətini, xalqını və dövlətini satmaq!

Beşinci kolona üzv olaraq qrant quluna çevrilmək! Bütün bu əməllərə "demokratiya", "söz azadlığı", "müxalifətçilik" pərdəsi çəkməklə onları da hörmətdən salmağa çalışmaq isə mənasızdır, yersizdir və baş tutan deyil!

◆ ◆ ◆

Təklidə qalmış üç ünsürün - Krlövun məşhur təmsilində deyildiyi kimi - dəcəl meymun, çolaq ayı və çəp keçinin iyirənc hoşqabazlıqlarını Brüsselə gördük.

Azərbaycan üçün çox önəmli sayılan beynəlxalq tədbirin baş tutduğu Brüsselə.

Bax: səh. 4

32 ölkə, 440 şirkət, 11 milli və regional qrup

Əvvəlki 1-ci səh.

Dövlət başçısı sərgidə "Azersun", "Grow Group Azərbaycan", "CASE", "Grimme", "Agro Dairy", "CLAAS", "John Deer", "Rostselmash", "Cahan Tobacco", "Lindsay", "Geoflow", "METAK, GILAN, İMAGRO, "Agronaft", "Prior Leasing" şirkətlərinin, Gəncə avtomobil zavodunun, Kiçik və Orta Biznesin İnkişafı Agentliyinin, Azərbaycan Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin, Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin, Rusiya Federasiyasının Başqırdistan Respublikasının, Belarusun, İtaliyanın, Türkiyənin, Niderlandın, Gürcüstanın stendləri ilə tanış oldu. Stendlərdə ən müasir kənd təsərrüfatı texnikası, əkin-biçin aqreqatları, kənd təsərrüfatı məhsulları təqdim olunur.

Sərgidə Azərbaycan Respublikası Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi və Azərbaycan Respublikası Qida Təhlükəsizliyi Agentliyi də fəal iştirak edir. Ümumilikdə isə sərgilər BMT-nin Ərzaq və Kənd Təsərrüfatı Təşkilatı (FAO), AZPROMO, Azərbaycan Respublikası Sahibkarlar Təşkilatları Milli Konfederasiyası, Kiçik və Orta Biznesin İnkişafı Agentliyinin dəstəyi ilə keçirilir. "Caspian Event Organisers" şirkəti və onun beynəlxalq agentlər şəbəkəsi sərgilərin təşkilatçısıdır.

Bu il "WorldFood Azerbaijan" sərgisi 25 illik yubileyini qeyd edir və bu sahənin regionda hərəkətverici qüvvəsinə çevrilib. Sərgi 25 illik uğurlu fəaliyyəti ərzində dünyanın 40-dan artıq ölkəsini təmsil edən 2137 şirkəti bir araya gətirib. Nəticədə bu şirkətlərin çoxu Azərbaycanda uğurlu biznes qurub.

Ənənəvi olaraq, sərgidə "Made in Azerbaijan" brendi altında geniş çeşiddə qida, o cümlədən ot və süd məhsulları, çay, bal, şirələr və milli istehsalçıların digər məhsulları təqdim olunur. Burada, eyni zamanda, suvarma sistemləri, istixanalar və heyvandarlıq təsərrüfatları üçün avadanlıqlar, yem və toxumlar, kənd təsərrüfatı texnikası, baytarlıq preparatları, laboratoriya qurğuları və digər avadanlıqlar nümayiş olunur.

Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə ölkəmizdə qeyri-neft sektorunun inkişaf etdirilməsi ilə bağlı həyata keçirilən tədbirlər çərçivəsində digər sahələrlə yanaşı, kənd təsərrüfatının da bir çox istiqamətləri üzrə böyük işlər görülüb, dövlət başçısı tərəfindən mühüm qərar və sərəncamlar, həmçinin konkret sahələr üzrə dövlət proqramları qəbul olunub. Bütün bunlar bir daha göstərir ki, kənd təsərrüfatının inkişafı ölkəmizdə prioritet sahələrdən biri kimi müəyyənləşib. Bu sahələrə göstərilən dövlət dəstəyi nəticəsində kənd təsərrüfatı məhsullarının ixrac potensialının artırılmasına geniş imkanlar yarandı. Aqrar sahəyə qoyulan investisiyaların həcmi də ildən-ilə artır.

Ölkəmizdə taxıl tədarükü istiqamətində də çox mühüm işlər görülüb. Otən il 3,3 milyon ton taxıl tədarükü olub ki, bu da 2017-ci ilə müqayisədə 13 faiz çoxdur. Bu il də artım gözlənilir. Belə ki, bu il ölkə üzrə 1 milyon 47 min 500 hektar sahədə yazlıq və payızlıq taxıl ekilib.

Həyata keçirilən bütün bu layihələr Azərbaycanda ərzaq təhlükəsizliyinin təmin edilməsi baxımından mühüm əhəmiyyət daşıyır. Kənd təsərrüfatının inkişafı, eyni zamanda, bu sahədə çalışanlara və fermerlərə göstərilən dövlət qayğısı ilə şərtlənir. Prezident İlham Əliyevin tapşırığı və göstərişinə uyğun olaraq fermerlər müasir kənd təsərrüfatı texnikası ilə təchiz edilib, onlara subsidiyalar, yəni, qüvvəyə gətirilən şərtlərlə verilir, fermerlər torpaq vergisindən başqa, bütün vergilərdən azad olunublar. Bütün bunlar kənd təsərrüfatının inkişafı üçün icra edilən tədbirlərin kompleks şəkildə davam etdirildiyini göstərir.

Kənd təsərrüfatı texnikasının ucuzlaşması isə bazarın liberallaşmasını, azad rəqabət mühitinin yaradılmasının nəticəsidir. Prezident İlham Əliyev tərəfindən aqrar texnologiyalar bazarında aparılan liberallaşma siyasəti şirkətlərin bu sahəyə marağını daha da artırıb.

Dövlət başçısı "WorldFood Azerbaijan" və "Caspian Agro" sərgilərinin işinə uğurlar arzuladı.

Şimali Makedoniya Respublikasının Prezidenti zati-aliləri cənab Stevo Pendarovskiya

Hörmətli cənab Prezident! Şimali Makedoniya Respublikasının Prezidenti vəzifəsinə seçilməyiniz münasibətilə Sizi ürəkdən təbrik edirəm.

Ümidvaram ki, Azərbaycan ilə Şimali Makedoniya arasında dostluq və əməkdaşlıq münasibətlərinin inkişafı yolunda birgə səylər göstərəcəyik.

Sizə möhkəm cansağlığı, xoşbəxtlik, qarşıdakı məsul fəaliyyətinizdə uğurlar diləyirəm.

Hörmətlə,

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Baki şəhəri, 15 may 2019-cu il

Quba rayonunun Quba-Qonaqkənd avtomobil yolunun tikintisinin davam etdirilməsi ilə bağlı əlavə tədbirlər haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq **qərara alıram**:

1. Altmış səkkiz min nəfər əhəlinin yaşadığı 66 yaşayış məntəqəsini birləşdirən Quba-Qonaqkənd avtomobil yolunun tikintisinin davam etdirilməsi məqsədilə Azərbaycan Respublikasının 2019-cu il dövlət büdcəsinin dövlət əsaslı vəsait qoyuluşu xərclərinin bölgüsündə avtomobil yollarının tikintisi və yenidən qurulması üçün nəzərdə tutulmuş vəsaitin 20,0 (iyirmi) milyon manatı Azərbaycan Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyinə ayrılсын.

2. Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyi bu Sərəncamın 1-ci hissəsində göstərilən məbləğdə maliyyələşməni təmin etsin.

3. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti bu Sərəncamdan irəli gələn məsələləri həll etsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Baki şəhəri, 15 may 2019-cu il

Vahid "G2B" (dövlət-biznes) elektron reyestrinin təşkili və fəaliyyətinin təmin edilməsi ilə bağlı tədbirlər və Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2018-ci il 26 iyun tarixli 148 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş "Kiçik və orta biznes evlərində mikro, kiçik və orta sahibkarlıq subyektlərinə göstərilən xidmətlərin siyahısı"nda dəyişiklik edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

dirilməsini Elektron Reyestr vasitəsilə həyata keçirsin.

3. Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi:

3.1. bu Fərmanın 2.2-ci bəndinə əsasən həyata keçirilən qiymətləndirmənin nəticələrini nəzərə alaraq, Azərbaycan Respublikası Kiçik və Orta Biznesin İnkişafı Agentliyinin Elektron Reyestr vasitəsilə "G2B" reyestrinə daxil etdiyi hər bir xidmətin "KOB indeksi"ni təşkil edən aşağıdakı parametrləri rəhbər tutmaqla qiymətləndirilməsini təmin etsin:

3.1.1. xidmətin mikro, kiçik və orta biznesin (KOB-un) inkişafına təsiri;

3.1.2. KOB-lara göstərilən xidmətin sadələşdirilməsinin və ya ləğvinin insan həyatına və sağlamlığına, ətraf mühitə, dövlətin iqtisadi maraqlarına təsiri;

3.2. bu Fərmanın 3.1-ci bəndinə uyğun olaraq həyata keçirilən qiymətləndirmənin nəticələri barədə ildə bir dəfə Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə məlumat versin.

4. Mərkəzi və yerli icra hakimiyyəti orqanlarına, dövlət adından yaradılan publik hüquqi şəxslərə və səhmlərinin (paylarının) nəzarət zərri dövlətə məxsus olan hüquqi şəxslərə tapşırılsın, bələdiyyələrə isə tövsiyə edilsin ki:

4.1. "G2B" reyestrinin fəaliyyətinin təmin edilməsi ilə bağlı Azərbaycan Respublikası Prezidentinin "Dövlət Xidmətlərinin Elektron Reyestrinin yaradılması ilə bağlı tədbirlər haqqında" 2014-cü il 11 sentyabr tarixli 262 nömrəli Fərmanının 3-cü hissəsindən və "Azərbaycan Respublikası Kiçik və Orta Biznesin İnkişafı Agentliyinin fəaliyyətinin təmin edilməsi haqqında" 2018-ci il 26 iyun tarixli 148 nömrə-

li Fərmanının 9.1-ci bəndindən irəli gələn tədbirlərin həyata keçirilməsini təmin etsin;

4.2. "G2B" reyestrinin təşkili və fəaliyyətinin təmin edilməsi ilə bağlı Azərbaycan Respublikası Kiçik və Orta Biznesin İnkişafı Agentliyinin müraciəti əsasında Agentliyə kömək göstərilməsini, onun sorğularının operativ qaydada və hərtərəfli cavablandırılmasını təmin etsin.

5. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti:

5.1. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin aqtlarının bu Fərmana uyğunlaşdırılması ilə bağlı təkliflərini üç ay müddətində hazırlayıb Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə təqdim etsin;

5.2. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin normativ hüquqi aqtlarının bu Fərmana uyğunlaşdırılmasını üç ay müddətində təmin edib Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə məlumat versin;

5.3. mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının normativ hüquqi aqtlarının bu Fərmana uyğunlaşdırılmasını nəzarətdə saxlasın və icrası barədə beş ay müddətində Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə məlumat versin;

5.4. Azərbaycan Respublikası Kiçik və Orta Biznesin İnkişafı Agentliyinin təklifləri əsasında mikro, kiçik və orta sahibkarlıq subyektlərinə göstərilən dövlət xidmətlərinin "KOB indeksi" üzrə qiymətləndirilməsi qaydasını beş ay müddətində təsdiq etsin;

5.5. bu Fərmandan irəli gələn digər məsələləri həll etsin.

6. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2018-ci il 26 iyun tarixli 148 nömrəli Fər-

manı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2018, № 6, maddə 1238, № 10, maddə 1991, № 11, maddə 2287; Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2019-cu il 1 mart tarixli 570 nömrəli və 10 aprel tarixli 619 nömrəli fərmanları) ilə təsdiq edilmiş "Kiçik və orta biznes evlərində mikro, kiçik və orta sahibkarlıq subyektlərinə göstərilən xidmətlərin siyahısı"nda aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

6.1. "Dövlət orqanının adı" sütununda "orqanının" sözdən sonra "(qurumunun)" sözü əlavə edilsin;

6.2. 13-cü hissənin "Göstərdiyi xidmətlər" sütununun 5-ci bəndinə "avtomobil" sözdən əvvəl "Baki, Sumqayıt və Gəncə şəhərlərinin inzibati ərazisi istisna olmaqla, Azərbaycan Respublikasının digər inzibati ərazilərində" sözləri əlavə edilsin;

6.3. 19-cü hissənin "Göstərdiyi xidmətlər" sütununun 3-cü bəndi aşağıdakı redaksiyada verilsin:

"3. Baki şəhərinin inzibati ərazisində ümumi istifadədə olan nəqliyyat vasitələri ilə müntəzəm sərnişin daşıma haqqında müqavilənin bağlanması";

7. Azərbaycan Respublikasının Ədliyyə Nazirliyi mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının normativ hüquqi aqtlarının və normativ xarakterli aqtların bu Fərmana uyğunlaşdırılmasını təmin edib Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinə məlumat versin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Baki şəhəri, 15 may 2019-cu il

Dəcəl meymun, çolaq ayı, çəp keç

Ünsür maraqlı və tutumlu sözdür! Dövlət başçısı İlham Əliyevin dilindən səsləndikdən sonra yeni məzmun, yeni məna kəsb edib!

Təəssüf ki, yeni mahiyyətinə uyğun şəkildə dilimizin izahlı lüğətində hələ özünə yer almayıb!

Eyb etməz, zamana ehtiyac var! Köhnə izahlı isə qənaətbəxş və tam deyil!

Yeni interpretasiyada ünsür - adam adlandırmağa çiyirindiyn canlı varlıq deməkdir!

İnsanın ünsürə çevrilməsində xəyanətin böyük rolu var:

- müstəqil dövlətə xəyanətin;
- milli maraqlara xəyanətin;
- xalqın haqq işinə, ədalətli mübarizəsinə xəyanətin;
- vətəninə xəyanətin!

Adətən ünsürlər özlərinə və xəyanətlərə haqq qazandırmıq üçün əməllərini "demokratiya", "söz azadlığı", "müxalifətçilik" adı ilə pərdələməyə çalışırlar!

Amma, atalar demişkən, kor da bilir ki, balıq sordur!

Adətən hadisəyə mahiyyətinə görə qiymət verilir!

Mahiyyət isə xəyanət xəmiri ilə yoğrulduğundan birmənəlidir: bir qarın yeməyə və Avropada yaşamaq imkanına görə vətəninə, millətini, xalqını və dövlətini satmaq!

Beşinci kolona üzv olaraq qrant quluna çevrilmək!

Bütün bu əməllər "demokratiya", "söz azadlığı", "müxalifətçilik" pərdəsi çəkməklə onları da hörmətdən salmağa çalışmaq isə menasızdır, yersizdir və baş tutan deyil!

Təklidə qalmış üç ünsürün - Krilovun məşhur təmsilində deyildiyi kimi - dəcəl meymun, çolaq ayı və çəp keçin iyirncə hoqqabaxlıqlarını Brüsselədə gördük.

Azərbaycan üçün çox önəmli sayılan beynəlxalq tədbirin baş tutduğu Brüsselədə.

Əvvəla qeyd edək ki, Prezident İlham Əliyev Brüsselə şəxsi işi üçün getməmişdir!

Səfərin əsas məqsədi "Şərq Tərəfdaşlığı" təşəbbüsünün on illiyinə həsr edilən yubiley tədbirində iştirak və Avropa İttifaqı ilə imzalanacaq yeni tərəfdaşlıq müqaviləsinin hazırlanması ilə bağlı danışıqların davam etdirilməsi idi.

İlham Əliyev Brüsselə məhz Azərbaycan xalqının və dövlətinin milli maraqlarını təmin etməyə gəlmişdir!
Müstəqil Azərbaycanın sərvət və imkanlarını reallaşdıracaq transmilli layihələrin faydasını artırmaq yönündə yeni imkanlar araşdırıb gerçəkləşdirməyə gəlmişdir!

Ölkəmizin iqtisadi qüdrətini və siyasəti nüfuzunu daha da yüksəltmək üçün diplomatik fəaliyyətə gəlmişdir!

Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin ədalətli həllinə yeni dəstək, tərəfdar tapmağa gəlmişdir!

Bela bir məqamda bu səfərə və onun iştirakçılara qarşı çıxmaq bərbahə vətənə, millətə, xalqa və dövlətə qarşı çıxmaqdır!

Məhz bu halda insan ünsürə çevrilir!

Milçək bir şey deyil, amma könül bulandırır - demişlər!

O qədər belə milçəklər görmüşük ki: həm ölkə daxilində, həm də xaricdə!

Ömründə bir saat belə Azərbaycan vətəndaşının şərafətli adını daşımayan ünsür Azərbaycanın qədrini hardan bilib, təəssübünü necə çəkəcək!

Öz sūfəsinin şiri ola bilməyib özge sūfərlərində tülkülük edənlərdən bundan artıq nə gözləmək olar!

Belələri hər addımda, hər kəlmələrinde özlərini ifşa edərək təklidə qalır!

Hətta Azərbaycanın düşmənləri belə onlara yaxın gəlmirlər, uzaqdan müzdlərini və yallarını göndərirlər!

Belələrinin ən böyük qazancı isə Azərbaycan xalqının ümumi nifrətidir!

Adından istifadə etdiyi Azərbaycan xalqının qəzab və nifrəti!

Ötən dövrdə təkcə erməni diasporu hesabına qrantlar yox, əsl azərbaycanlıların nifrətini də qazanıblar!

Həm də adi insandan ünsürə çevrilirlər!

Ortaliqda tək-tənha qaldıqlarından köhnə ifadə təzə "ansambli" yaradıblar: dəcəl meymun, çolaq ayı, çəp keçə cambılı!

Dünyanı necə tutsan, eləcə də gələcək - bunu da aqillərimiz deyiblər!

Tutun bu dünyanı bu sayaq, xain ünsürlər kimi - görək haraycan gələcəksiniz!

Ay vətənə dönük çıxanlar!
Ay vətənə nankorluq edənler!
Ay vətəni satıb əvazində yal alanlar!

Görün nə günə qalmısınız!
Özünüzdən başqa əməllərinizi bəyənən yoxdurlar!

ÇÜNKİ:

- xalqa xəyanət etdiyinizə görə müstəqil Azərbaycanda yaşayan ölkə vətəndaşları sizdən üz döndərirlər;
- mühacirətdəki azərbaycanlılar daha sizə yaxın gəlmirlər;
- erməni xislətində olsanız da, ermənilər də **keçmişdə azərbaycanlı olduğunuza görə** sizləri qəbul edib yanlarına qoymurlar!

Bir özünüzsünüz, bir də el telefonlarınıza!
Nə qədər istəyirsiniz çərənəyən, özünü çəkin, reklam edin!
Yaşadığınız ölkədən qovulmamaqdan ötrü başqa əlacınız da yoxdur!
Beş-on quruş qrant üçün hər şeyə hazırsınız!

Allah kəssin belə yaşayış da, bu cür çorək qazanmağı da!
Sizin bu oyunbazlığınız Don Kixotun yel deyirmanı ilə vuruşmağına bənzəyir!

Görək gəberəndə sizləri kimlər, hansı adətə görə, hansı qəbiristanlıqda dəfn edəcəklər!

Görək cənəzə namazınıza duran olacaqmı?!

Görək qulağına bir dəfə yasin səsi eşidəcəkmiz?!

Görək sizlərə rəhmət oxuyan tapılacaqmı?!

Görək başdaşınıza hansı dildə, hansı sözlər yazılacaq!

Bəxtiyar SADIQOV

Türk Şurası Gənc Diplomatlarnın birgə təlim proqramının iştirakçıları Milli Məclisdə olublar

Mayın 15-də Milli Məclisin Beynəlxalq münasibətlər və parlamentlərarası əlaqələr komitəsinin sədri Səməd Seyidovun Azərbaycan, Türkiyə, Qazaxıstan, Qırğızıstan, Özbəkistan, Türkmənistan və Macarıstanı təmsil edən Türk Şurası Gənc Diplomatlarnın altıncı birgə təlim proqramının iştirakçıları ilə görüşü keçirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Səməd Seyidov gəncləri belə önəmli layihədə təmsil olunmaları münasibətlə təbrik edib, onların peşəkar diplomat kimi formalaşmalarında bu proqramın əhəmiyyətli olduğunu deyib. Onların burada əldə etdikləri bilik və təcrübənin gələcək fəaliyyətlərində faydalı olacağını bildirdi.

Gənc diplomatlara Milli Məclisin fəaliyyəti barədə məlumat verilib. Parlament komitələrinin qanunvericilik sahəsində gördüyü işlərdən danışılıb.

Bildirilib ki, parlamentin bir çox üzvünü qadınlar təşkil edir. Qadın deputatları Milli Məclisin və komitələrin rəhbərliyində təmsil olunurlar.

Diqqətə çatdırılıb ki, parlamentdə beynəlxalq münasibətlərə xüsusi önəm verilir. Azərbaycanın qanunverici orqanında dünyanın müxtəlif ölkələri ilə 80-dən çox parlamentlərarası əlaqələr üzrə işçi qrupu mövcuddur. Deputatlarımız bir sıra mötəbər beynəlxalq təşkilatlarda ölkəmizi layiqincə təmsil edir, qaldırılan məsələlərə bağlı fəallıq nümayiş etdirirlər. Səməd Seyidov AŞ PA-da nümayəndə heyətinin rəhbəri qismində burada təmsil olunan həmkarları ilə birlikdə qurumun bütün tədbirlərində fəal iştirak etdiklərini qeyd edib.

Komitə sədri bildirdi ki, dövlətimiz öz xarici siyasətini qarşılıqlı faydalı əməkdaşlıq üzərində qurur. Ölkəmiz

TAP, TANAP və digər beynəlxalq enerji layihələrinin fəal iştirakçısıdır. Azərbaycan Avropanın enerji təhlükəsizliyi sahəsində böyük rol oynayır.

Deputat Asim Mollazadə Azərbaycan parlamentinin yaranma tarixi barədə məlumat verib. O deyib ki, Azərbaycan parlamenti müsəlman Şərqiində yaradılan ilk parlament olub. Deputat, həmçinin Azərbaycanın regiondakı mühüm rolundan danışdı, ölkəmizdə multikulturalizm və tolerantlıq ənənələrinə xüsusi önəm verildiyini deyib, iqtisadi, sosial, humanitar sahələrdə əldə edilən nailiyyətlərdən söhbət açdı.

Söhbət zamanı gənclərin Azərbaycanın qonşu ölkələrlə münasibətləri, dünyada və regionda baş verən son hadisələr, regional münaqişələr və onların həlli istiqamətində atılan addımlar və digər məsələlər barədə sualları cavablandırılıb.

Bakıda Azərbaycan-Avstriya biznes forumu keçirilib

İqtisadiyyat Nazirliyinin dəstəyi, Azərbaycanda İxracın və İnvestisiyaların Təşviqi Fondunun (AZPROMO) təşkilatlığı ilə mayın 15-də Bakıda Azərbaycan-Avstriya biznes forumu keçirilib.

Tədbirdə hər iki tərəfdən rəsmi şəxslər iştirak etmiş, əməkdaşlıq imkanları genişləndirilməsi, "Made in Azerbaijan"

brandinin və xarici investisiyaların təşviqi istiqamətində həyata keçirilən tədbirlər barədə məlumat verib.

Avstriyanın Türkiyə, Azərbaycan və Gürcüstan regionu üzrə xarici iqtisadi əlaqələr nümayəndəsi Georg Karabacək Azərbaycan-Avstriya iqtisadi əməkdaşlığının genişləndirilməsi imkanları barədə danışdı, iş adamları

nı mövcud potensialdan yararlanmağa dəvət edib.

Sonra Azərbaycanın biznes və investisiya mühiti, Avstriya iqtisadiyyatı haqqında təqdimatlar keçirilib.

Biznes forum çərçivəsində iş adamları arasında ikitərəfli görüşlər keçirilib, əməkdaşlıq məsələləri müzakirə olunub.

Azərbaycanda gənclərin fəallığını stimullaşdıran hüquqi baza mövcuddur

"Bu gün Azərbaycan gəncləri müstəqillik dövründə yaşayırlar. Bu, böyük xoşbəxtlikdir. Bu gün hər bir vətənpərvər azərbaycanlı haqlı olaraq fəxr edir ki, o, müstəqil Azərbaycan Respublikasının vətəndaşdır. Ölkəmizin hərtərəfli inkişafında gənclərimizin çox böyük rolu vardır. Gənclər müxtəlif sahələrdə çox uğurlu fəaliyyət göstərirlər, ölkəmizin ümumi inkişafına böyük töhfə verirlər". Dövlət başçısı İlham Əliyevin Azərbaycan Gəncləri Gününə həsr olunmuş respublika toplantısında söylədiyi bu fikirlər arxada qalan illərin aydın mənzərəsinə yadır. Təbii ki, hansı sahədə bəhs ediriksə, ilk növbədə, müasir müstəqil Azərbaycan dövlətinin qurucusu, ulu öndər Heydər Əliyevin xidmətlərini xüsusi qeyd etməyə böyük zərurət duyulur. Gənclərə diqqət və qayğı ümummilli lider Heydər Əliyevin hakimiyyətinin hər iki dövründə həyata keçirilən siyasətin əsasında dayanıb. Gəncləri Azərbaycanın gələcəyi kimi dəyərləndirən ulu öndər, eyni zamanda, bildirdi ki, cəmiyyətin gələcək tərəqqisi bir çox cəhətdən indiki gənclərimizə nəyi və necə öyrətməyimizdən asılı olacaq. Gənclərimiz mükməməl təhsil almalı, həyatı dərindən öyrənməli, dünyada gedən prosesləri bilməli, lazımi fəaliyyət göstərərək öz xalqına, dövlətinə xidmət etməlidir.

Tarixi paralellər fonunda təhlil aparıldıqda görürük ki, dəhşətli qətlə Heydər Əliyev hakimiyyətinin birinci dövründə daha çox gənclərin bir kadr kimi yetişməsinə çalışılırdı, 1993-cü ildə xalqın təklidi tələbi ilə hakimiyyətə qayıdılandan sonra onların dövlətin idarə edilməsində fəal iştirakını təmin etmək üçün biri-birindən mühüm addımlar atılmışdır. Ümummilli liderin hakimiyyətinin birinci dövründə minlərlə Azərbaycan gənclinin keçmiş İttifaqın ən nüfuzlu ali məktəblərində müxtəlif ixtisaslar üzrə təhsil almağa göndərilməsi də bu istəyin göstəricisidir. 1993-cü ildən başlanan Heydər Əliyev yo-

lunun mühüm uğurları sırasında da gənclərin dünyanın müxtəlif ali məktəblərinə göndərilməsi siyasətinin davam etdirilməsi əsas yer tutur. Müxtəlif ölkələrlə əməkdaşlıq müqavilələri çərçivəsində ayrılmış təqaüd yerləri hesabına gənclərimiz bu və ya digər ölkələrdə ali təhsil almağa göndərilmişdir.

Qeyd etdiyimiz kimi, Azərbaycan gənclər ölkəsidir. Bu gün bu fikri böyük fəxr hissi ilə qeyd edirik ki, ulu öndər Heydər Əliyevin yaradıcılığı olduqca, hazırda Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə uğurlu inkişaf edən, sıralarını günbəgün kəmiyyəti və keyfiyyəti baxımından daha da zənginləşdirən Yeni Azərbaycan Partiyasında gənclərimiz çoxluq təşkil edirlər. Ümummilli lider Yeni Azərbaycan Partiyasının II qurultayında partiyanın sıralarında gənclərin çoxluq təşkil etməsinin vacibliyini bildirdikdən xüsusi qeyd etmişdir ki, gənclər bu partiya da birləşməlidir. Bu mühüm məqam da diqqətə çatdırılmalıdır ki, gənclər Azərbaycanın müstəqilliyinin ulu nə qədər ağır dövr keçməsinə xəbərsizdirlər. Onlara həmin dövrün reallıqlarının olduğu kimi çatdırılması vacib şərtidir. Partiyamızın gələcəyinə böyük inamla yanaşan dəhşətli şəxsiyyət Heydər Əliyev bildirmişdir: "Həm indiki partiyamızda üzv olan, həm də gələcəkdə üzv olacaq gənclərin hamısını bizim gələcək nəsillərimizdir. Onlar Naxçıvanda əsası qoyulan işlərin davamçısı və 1993-cü ildən hakimiyyətdə olan partiyamızın həyata keçirdiyi işin davamçıları olmalıdır. Hesab edirik ki, biz elə nəsil tərbiyə etməliyik ki, onlar nəinki bizim dövrümüzə, hətta bizdən sonra da Azərbaycanı fəlakətdən qorusunlar. Onlar düzgün, doğru yolla, milli hislər yolu ilə gəlməli və partiyamıza sadiq olmalıdırlar". Məhz bu diqqət və qayğının nəticəsidir ki, partiyamızın sıralarında təmsil olunan gənclər onlara potensial imkanlarını ortaya qoymaq üçün böyük meydan verildiyini, gənclərin liderləri kimi yetişmələri üçün biri-bi-

rindən önəmli layihələrin həyata keçirilməsindən məmnunluqlarını ifadə edirlər. Bu gün hər bir Azərbaycan gəncləri Heydər Əliyev ideyalarının təbliğatçısı olmaqla yanaşı, onlara yaradılan şəraitdən bəhrələnmək üçün vətənə və bacarıqlarını Azərbaycanın daha qüdrətli, zəngin dövlətə çevrilməsinə yönəldirlər.

Ulu öndər Heydər Əliyevin siyasəti kursunu bütün istiqamətlərdə uğurlu davam etdirən Prezident İlham Əliyev gənclərin böyük qüvvə olduğunu, Azərbaycanın gələcəyini onlara məxsusluğunu, eyni zamanda, müasir dövrün informasiya-kommunikasiya texnologiyaları əsri olduğunu öngörür. "Peşəkar kadrların hazırlanması bu gün nəinki təhsil sahəsində, yaxud da ki, hansısa ayrı bir neft-qaz sahəsində, ümumiyyətlə, ölkə qarşısında duran ən vacib problemlərdən biridir və biz bütün sahələrdə buna nail olmalıyıq". Ulu öndər Heydər Əliyev siyasətinin davamı olaraq dövlət başçısı İlham Əliyevin 2007-ci il 16 aprel tarixli Sərəncamı ilə təsdiqlənən "2007-2015-ci illərdə Azərbaycan gənclərinin xarici ölkələrdə təhsil üzrə Dövlət Proqramı" Azərbaycan gənclərinin intellektual səviyyəsinin artırılması, elmli biliklərə dərindən yiyələnmələrinə, dünyanın qabaqçı ölkələrinin təcrübəsinə öyrənməyə, ölkəmizdə təbii, eyni zamanda, yeni texnologiyaların mənimsənilməsinə xidmət edir.

Son 15 ildə təsdiqlənən dövlət proqramlarına, imzalanmış fərman və sərəncamlara diqqət yetirsək, Azərbaycan gəncliyinin inkişafının prioritetliyi daha aydın şəkildə diqqət çəkir. Belə ki, dövlət başçısı İlham Əliyevin 2011-ci il 7 iyul tarixli Sərəncamı ilə təsdiqlənən "Azərbaycan gəncliyi 2011-2015-ci illərdə Dövlət Proqramı"nın uğurlu icrasının davamı olaraq 2017-ci il 15 sentyabr tarixli Sərəncamla "Azərbaycan gəncliyi 2017-2021-ci illərdə Dövlət Proqramı" təsdiqlənib. Qəbul olu-

nan və uğurla icra edilən dövlət proqramlarında bütün həlləyicilik məsələləri öz əksini tapır. Dövlət başçısı İlham Əliyevin 2015-ci il 26 yanvar tarixli "2015-2025-ci illərdə Azərbaycan gənclərinin inkişaf Strategiyası"nın təsdiq edilməsi haqqında Sərəncamı da gənclərin inkişafına yönələn addımların davamlılığında xəbər verir.

Dövlət başçısı İlham Əliyevin Gününe həsr edilmiş respublika toplantısında "Mən bütün gənclərə öz tutub deyirəm ki, təhsilə çox böyük fikir versinlər. Çünki bu günkü dünyada bilik, savad ön plandadır. Bu gün dünya o qədər sürətlə inkişaf edir, texnologiyalar o qədər sürətlə qabaqda gedir ki, bilik, savad olmadan həyatda öz layiqli yerini tapmaq çox çətindir. Gənclər peşəkar olmalıdırlar. İstənilən sahədə işləyən gənclər çalışmalıdırlar ki, öz peşəkarlıqlarını artırınsınlar" çağırışına uyğun olaraq təkcə son bir ildə gənclərin təhsilinin inkişafı istiqamətində atılan addımlara diqqət yetirik. 2018-ci il 16 noyabr tarixli "2019-2023-cü illər üçün Azərbaycan Respublikasında ali təhsil sisteminin rəqabətliyi artırılması üzrə Dövlət Proqramı"nın, həmçinin 2018-ci il 23 noyabr tarixli "Azərbaycan Respublikasında dövlət qulluğunun inkişafına dair 2019-2025-ci illər üçün Strategiya"nın təsdiqlənməsi, cari ildə "Ali təhsil müəssisələrində təqaüd sisteminin təkmilləşdirilməsi ilə bağlı əlavə tədbirlər barədə", "Doktorantura, ali təhsil, orta ixtisas və peşə təhsili müəssisələrində, həmçinin Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının magistratura səviyyəsində təhsil alan tələbələrə təqaüdlərin verilməsi haqqında" sərəncamlar, həmçinin "Azərbaycan Respublikasının ali məktəb tələbələri üçün Prezident təqaüdüünün təsis edilməsi haqqında" Fərman gənclərə öz bilik və bacarıqlarını artırmaq üçün geniş imkanlar açacaq.

Dövlət gənclərə diqqət və qayğısı onların daha səylə çalışmalarında, davamlı uğurlarında stimullaşdırıcı amildir.

Bu gün böyük fəxr hissi ilə qeyd edirik ki, gənclərimiz müxtəlif beynəlxalq tədbirlərdə Azərbaycanı yüksək səviyyədə təmsil edər, keçirilən yarışlarda Azərbaycanı bayrağını ən yüksəkə qaldırırlar. Gənclərimizin reallıqlarımızın təbliğində əhəmiyyətli rolu dövlətimiz tərəfindən daim yüksək dəyərləndirilir. Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyevanın fəaliyyəti, gördüyü işlər gənclərimiz üçün örnəkdir. Onun fəaliyyətində tariximiz, mədəniyyətimizin təbliği prioritet istiqamətlərdədir. Leyla Əliyevanın təşəbbüsü ilə keçirilən "Xocalıya ədalət!" kampaniyası çərçivəsində bütün dünya xalqlarına bəyan edilmiş ki, ermənilər tərəfindən əsl soyqırımına məruz qalan, torpaqları işğal olunan Azərbaycan xalqıdır.

2016-cı ildə keçirilən ümumxalq səsverməsinə çıxarılan əlavə və dəyişikliklər sırasında yaş həddinin aradan götürülməsi də gənclərə diqqət və qayğının bariz nümunələrindəndir. Məqsəd dövlət idarəçiliyində gənclərin iştirakını daha da artırmaqdır. Gənclərin bələdiyyələrdə və parlamentdə təmsilçilik fəaliyyətinin artırılması da onların ictimai-siyasi fəallıqlarında əhəmiyyətli rol oynayır.

Sənə bu ümumiləşdirilməni apara bilərik ki, Azərbaycan günbəgün yeniləşir, müasirləşir, yeni-yeni hədəflərə doğru inamla irəliləyir. Bu hədəflər daim Azərbaycan gəncliyinin yenilikçi olmağı, yeni texnologiyaların öyrənilməsinə və tətbiqinə maraq göstərməyi bir tələb kimi qayğıya qoyur. Dövlət başçısı İlham Əliyevin Gənclər Gününə həsr olunmuş respublika toplantısında gənclərə bu çağırışını xatırlatmaq istədik: "Sizin üçün ən başlıca vəzifə müstəqilliyi, milli maraqları qorumaq, Azərbaycanı yad təsirlərdən qorumaq və xalqımızın rahat həyatını təmin etməkdir. Mən şübhə etmirəm ki, siz buna hazırsınız. Azərbaycan gəncləri fəaldir, vətənpərvərdir, biliklidir, savadlıdır. Gənclər, mən sizə inanıram, güvənirəm".

Salim RƏHİMZADƏ

Gəncədə "İMAGİNE Avro" tolerantlıq festivalı çərçivəsində silsilə tədbirlər

Gəncədəki Məşəti Mərkəzində "İMAGİNE Avro" tolerantlıq festivalı çərçivəsində fransız fotoqraf Nikolas Landemardinin foto sərğisi nümayiş etdirilib. Bu münasibətlə keçirilən tədbirdə Gəncə Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı Niyazi Bayramov qonaqları salamlaraq belə festivalları keçirməsinin mühüm əhəmiyyət kəsb etdiyini vurğuladı və bildirdi ki, tolerantlıq ənənələri Azərbaycanla hələ əslər öncə formalaşmışdır. Söz yox ki, "İMAGİNE Avro" tolerantlıq festivalı da mədəniyyətlərarası dialoqun inkişafına müsbət təsir göstərəcəkdir.

Avropa İttifaqının Azərbaycanı Nümayəndəliyi rəhbərinin birinci müavini Denis Daniilidze isə öz çıxışında diqqətə çatdırıb ki, Azərbaycanda müxtəlif dirlərə mənsub olan insanlar daim sülh və mehribanlıq içində yaşayıblar. Bu gün "İMAGİNE Avro" tolerantlıq festivalının Azərbaycanı keçirilməsi dünya xalqlarına

bir nümunədir. Bu festival əvvəlki tədbirlərdən çox fərqlənir. Onun missiyası mədəniyyətləri görüşdürmək, yeni körpülər qurmaqdır. Tolerant ölkə olan Azərbaycanla bu əlaqələrin qurulması isə qürurvericidir.

Sonra sərgiyə baxış olmuşdur. Üç hissədən ibarət olan sərgidə fotoqraf Nikolas Landemardinin Fransada yaşayarkən ləntə aldığı siyasi liderlərin, teatr iştirakçıların və Brüssel məhəllələrinin fotoları nümayiş olunub.

Sərgidə diqqətə çatdırılıb ki, birinci hissə "Fransa teatrında qaçqınların çıxışı" adlanır. Fotoqraf teatrda çəkilmiş apararkən həm də istifadə edilmişdir. Bu teatrın "El Color del Camaleon" filminin nümayişi, Klaudio Franko və Braziliyada qrupunun konserti, habelə Şərq Tərəfdaşlığının 10 illiyinə həsr olunmuş konfrans da keçirilmişdir.

İkinci hissənin mövzusu "Avropa siyasətçiləri" adlanır. Fotoqraf bu ad altında Avropa Komissiyası və Parlamentdəki siyasi liderlərin

şəkillərini nümayiş etdirir. Belə ki, fotoqraf Brüsselədə çəkilmiş apararkən Avropanın bütün nöqtələrinə toxunub.

Üçüncü hissənin mövzusu isə "Brüsselədə yerləşən Avropa məhəllələri"dür. Belçikalılar bu ərazini batmış məhəllə adlandırlar. Orada vaxtilə köhnə binalar olub. Ancaq onlar sökülərək yerində zəvqəzüs müasir binaların tikintisinə başlanılıb. Yerli sakinlər bunu məhəllədə aparılan uğursuz layihə adlandırlar. Get-gedə böyüyən belə məhəllələrə belçikalılar Brüsselizasiya adını verirlər.

Qeyd edək ki, bir neçə gün davam edən festivalda kinorejissor Andres Lübbertin "El Color del Camaleon" filminin nümayişi, Klaudio Franko və Braziliyada qrupunun konserti, habelə Şərq Tərəfdaşlığının 10 illiyinə həsr olunmuş konfrans da keçirilmişdir.

Sabir ƏLİYEV, "Azərbaycan"

Azərbaycan gənclərini təmsil edən nümayəndə heyəti Səudiyyə Ərəbistanında səfərdə olub

Azərbaycan Respublikası ilə Səudiyyə Ərəbistanı Krallığı arasında imzalanmış əməkdaşlıq protokolu əsasında, Gənclər və İdman Nazirliyinin əməkdaşlarından, gənclərdən ibarət səkkiz nəfərlik nü-

mayəndə heyəti bu ölkəyə səfər edib.

Nazirliyin mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, səfər çərçivəsində nümayəndə heyəti Mədinə, Ər-Riyad şəhərlərində gənclərlə görüşlər keçirib. Gənclərimiz, həm-

çinin Mədinə İslam Universiteti, Kral Əbdülməlik adına Dövlət Universiteti, Kraliça Al Anoud adına Xeyriyyə Fondu və Azərbaycanın Səudiyyə Ərəbistanı Krallığındakı səfirliyində də olublar.

Səudiyyə Ərəbistanının Baş İdman İdarəsinin gənclər proqramları üzrə baş direktoru Məhəmməd Favzan Əl Süşlem və qurumun mübadilə proqramları sektorunun proqram direktoru Xəlil Əbdülməlik Əl Mahbub Azərbaycan nümayəndə heyətinin səfərindən məmnunluğunu bildirdi. O, növbəti illərdə nazirliklərinin arasında əməkdaşlıq imkanlarının genişləndirilməsi, yeni proqramların işlənilməsi, hazırlanması və cari proqramda iştirakçı sayının 15-dək artırılmasında maraqlı olduqlarını vurğulayıb.

Azərbaycanın sosial siyasəti Davos Dünya İqtisadi Forumunun təsisçisi və prezidenti Klaus Martin Şvabın qlobal hesabatında

Müstəqilliyinin bərpasından cəmi 28 il keçməsinə baxmayaraq, Azərbaycan dövlət quruculuğunun bütün sahələrində diqqətəlayiq tərəqqiyə nail olub. Ümummilli lider Heydər Əliyevin anadan olmasının 96-cı ildönümü, Heydər Əliyev Fondunun 15 illiyinə həsr olunmuş toplantıda çıxış edən Prezident İlham Əliyev bir daha iqtisadi, sosial və humanitar sahələrdə əldə edilmiş uğurlardan danışaraq vurğulamışdır ki, qazanılan bu uğurların əsasında ulu öndər Heydər Əliyevin müəyyənləşdirdiyi və hazırda davam edən dərin düşünlümlü innovativ inkişaf strategiyası dayanır.

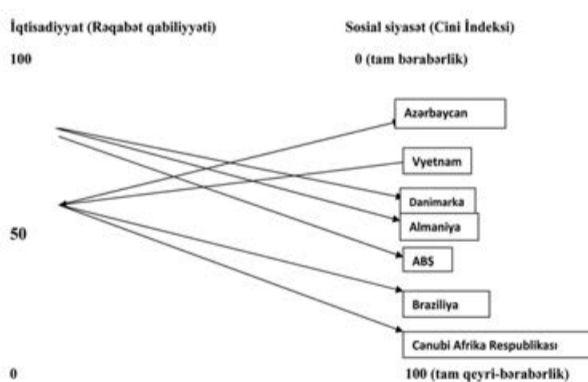
Ölkədə bütün istiqamətlərdə nailiyyətlər qazanılmasında Birinci vitse-prezident, Heydər Əliyev Fondunun prezidenti Mehriban xanım Əliyevanın da önəmli rolu var. Mehriban xanımın insan potensialının formalaşdırılması, bu vacib resursun ölkənin davamlı inklüziv inkişafı üçün səfərbər edilməsi istiqamətində fəaliyyəti xüsusi qeyd ediləlidir. Dünyada Azərbaycanın layiqli imicinin formalaşması və beynəlxalq əlaqələrinin genişlənməsində də Heydər Əliyev Fondunun uğurlu fəaliyyətinin əhəmiyyəti böyükdür.

Son illər beynəlxalq təşkilatlar tərəfindən ölkəmizin iqtisadi və sosial həyatının müxtəlif sahələrində qazandıqı uğurları xarakterizə edən analitik materiallar daha ardıcıl dərc olunur. Bu, ölkənin müasir global prioritet və dövlətin inkişaf proseslərinin vahid innovativ idarəetmə modeli sayılan inklüziv inkişafın təmin olunması sahəsindəki uğurlara da aiddir. Inklüziv inkişaf bu və ya digər ölkənin hərtərəfli tərəqqisini təmin edən və bu prosesin müsbət nəticələrini hər bir vətəndaşın hiss etdiyi dövlət idarəçiliyi mexanizmi kimi nəzərdən keçirir.

İqtisadi imkanların olması davamlı inklüziv inkişafın vacib şərtidir. Lakin, Prezident İlham Əliyevin çıxışlarında dəfələrlə vurğulandığı kimi, məqsəd iqtisadi göstəricilərin artımı deyil, iqtisadi sahədə uğurlar yalnız əsas məqsəddə - insanların rifahının yüksəldilməsi və onların sosial müdafiəsinin təmin edilməsinə nail olmaq üçün vasitədir. Daimi və ardıcıl siyasət, o cümlədən ölkə vətəndaşlarının rifahının yüksəldilməsi üçün görülən tədbirlər bu gerçəkdan xəbər verir. Həmin tədbirlər sırasında minimum əməkhaqqının, təqaüd və müavinətlərin, eləcə də tələbə təqaüdlərinin artırılması, təqaüd almaq hüququna malik olan tələbə kontingentinin genişləndirilməsi və s.-ni göstərmək mümkündür. Bunlardan əlavə, əhalinin problemləri kreditləri ilə bağlı mühüm addımlar atılıb, maddi dəstəyə ehtiyacı olanlar müntəzəm birləşikli maddi dəstəyə layiqdir. Prezident İlham Əliyevin 2019-cu ilin mayında imzaladığı sərəncam əsasən isə səhhətinə görə xüsusi qayğıya ehtiyacı olanlar dövlət hesabına təhsil almaq hüququna əldə edilmiş. Bu faktlar özlüyündə Azərbaycan davamlı inkişaf edən inklüziv cəmiyyətin formalaşdırılmasının sübutu kimi dəyərləndirilə bilər.

Hazırda dünyada iqtisadi göstəricilərin inklüziv inkişaf səviyyəsi ilə bağlılığının təhliləyə yönəlik araşdırmalar həyata keçirilir. Davos Dünya İqtisadi Forumunun yaradıcısı və prezidenti, professor Klaus Martin Şvabın 2018-ci ildə dərc edilmiş hesabatında dünyanın 140 ölkəsinin rəqabət qabiliyyəti göstəricilərinin təhlili nəticələri və bu parametrlər insanların rifahının yüksəldilməsi hesabına ölkənin inklüziv inkişafına təsiri ilə bağlı elmi tədqiqat yer alıb. Professor Şvabın gəldiyi qənaət birmənalıdır: iqtisadi şərait, o cümlədən yüksək rəqabət qabiliyyəti inklüziv inkişaf baxımından zəruri olsa da, yetərli şərt hesab edilə bilməz. Alimin araşdırmasının nəticələri, o cümlədən Azərbaycanda durumun təhlili deməyə əsas verir ki, inklüziv inkişafın yüksək səviyyəsinin təmin edilməsi üçün əhalinin rifah halının yüksəldilməsinə yönəlik daim və müntəzəm reallaşdırılan sosial siyasət zəruri şərtidir. Bu qənaətin təsdiqi kimi hesabatda xüsusi sxem də verilib. Sxemdə göstərilən istiqamətlərdə dünyanın 7 ölkəsi və Azərbaycandakı durum dəyərləndirilib.

Sxem 1

Fərqli rəqabət qabiliyyəti səviyyəsinə malik ölkələrdə sosial siyasətin xarakteri. Mənbə: Professor Klaus Schwab. The Global Competitiveness Report, 2018.

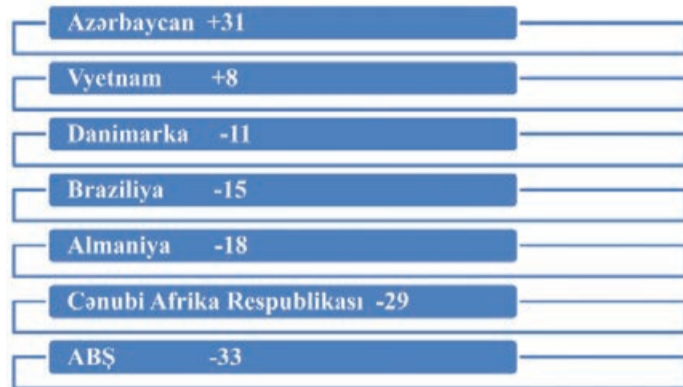
Təqdim olunan bu bilgilər iki ölkələr qrupunda sosial siyasətin durumunu xarakterizə edir: təqribən eyni yüksək rəqabət qabiliyyətinə malik (ABŞ, Almaniya, Danimarka) və rəqabət qabiliyyəti səviyyəsi nisbətən daha aşağı olan (Azərbaycan, Vyetnam, Braziliya və Cənubi Afrika Respublikası) ölkələr. Göründüyü kimi, ABŞ, Almaniya və Danimarkanın iqtisadi göstəriciləri müqayisə edilən digər ölkələrdən daha əhəmiyyətli dərəcədə yüksək olsa da, sosial siyasət baxımından Azərbaycan onlardan üstün mövqeyə malikdir. Yüksək inkişaf etmiş bu ölkələr sosial siyasət və gəlirlərin əhali arasında ədalətli bölünməsinə xarakterizə edən Cini indeksinə görə Azərbaycandan geridədir. Başqa sözlə desək, Azərbaycan müqayisə edilən ölkələr sırasında ən səmərəli sosial siyasəti ilə seçilir.

Professor Klaus Şvabın təhlilləri Azərbaycanın adları çəkilən ölkələrlə müqayisədə sosial sahənin planlaşdırılması və idarə edilməsinə yönəlik daha səmərəli siyasət gerçəkləşdirməsindən də xəbər verir. Azərbaycanın rəqabət qabiliyyəti indeksində "Böyük iyirmilik" (G 20) və VRIÇS üzvü olan Braziliya və Cənubi Afrika Respublikası kimi ölkələrin göstəriciləri eyni olsa da, sosial göstəriciləri beynəlxalq qurumların rəsmi hesabatlarına görə, göstərilən ölkələrdən daha əhəmiyyətli dərəcədə yüksəkdir (Sxem 2). Cini indekslərinin təhlili deməyə əsas

verir ki, Azərbaycanda sosial siyasət və əhali arasında gəlirlərin bölünməsi xarakteri ABŞ, Yaponiya, Fransa, İtaliya, Kanada və dünyanın digər lider dövlətləri və "böyük yeddilik" (G 7) ölkələrindən daha səmərəlidir.

Fərqli rəqabət qabiliyyətinə malik ölkələrdə sosial siyasətin səmərəliliyi. Mənbə: Professor Klaus Schwab. The Global Competitiveness Report, 2018.

Sxem 2

Qeyd etmək lazımdır ki, Azərbaycanın davamlı inklüziv inkişaf cəmiyyəti qurmaq naminə resurslardan səmərəli istifadə sahəsində uğurları professor Klaus Şvabın rəhbərliyi altında 2018-ci ildə Dünya İqtisadi Forumu üçün hazırlanan digər bir hesabatda da işlənib. Həmin hesabat dünya ölkələrində inklüziv inkişaf durumu və bu prosesin davamlılığına həsr olunub. Hazırda ölkələrin hərtərəfli tərəqqisini və vətəndaşların rifahının yüksəldilməsini təmin edən inklüziv inkişafın başlıca prioriteti kimi qəbul olunur. Hesabatda dünyanın 107 ölkəsinin inklüziv inkişaf indeksləri təqdim edilməklə yanaşı, fərqli ölkələrin inklüziv inkişaf edən cəmiyyət qurmaq naminə maliyyə və insan resurslarından hansı səmərəliliklə istifadə etdiyi də təhlil olunub. Sxem 3-də həmin hesabatdan bilgilər təqdim edilib.

Sxem 3

Sosial proqramların reallaşdırılması və inklüziv inkişaf cəmiyyətinin formalaşdırılması üçün öz iqtisadi imkanlarından fərqli səmərəliliklə istifadə edən ölkələr. Mənbə: The Inclusive Development Index 2018, World Economic Forum, Davos, 2018.

Təqdim olunan bu bilgilər bir daha təsdiqləyir ki, dünya ölkələri öz iqtisadi imkanlarından inklüziv inkişaf edən cəmiyyətin qurulması naminə müxtəlif səmərəliliklə faydalanır. Davamlı inklüziv inkişafın təmin olunması məqsədilə resurslardan istifadə səmərəliliyinin təhlili ölkələrin iqtisadi inkişaf səviyyəsinə (adambaşına düşən ÜDM-ə görə reyting) və inklüziv inkişaf durumuna görə (İnklüziv inkişaf indeksinə görə reyting) göstəricilərinin müqayisəsi əsasında aparılıb. Birinci, ən aşağı səviyyədə inklüziv inkişaf edən cəmiyyətin qurulmasına yönəlik fəaliyyətlərini öz iqtisadi imkanları çərçivəsində gerçəkləşdirən ölkələr yer alıb. Dünya reytingində bu ölkələr ham adambaşına ÜDM-in səviyyəsi, həm də inklüziv inkişaf indeksinə görə eyni pillədədirlər. Məsələn, yüksək iqtisadi inkişaf səviyyəsinə malik ölkələr arasında Fransa adambaşına düşən gəlirlərə görə 18-ci yeri tutur. Inklüziv inkişaf indeksinə görə də sözügedən ölkə 18-cidir. Bu baxımdan Fransa sıfır qrupundadır. İsveç, Danimarka, Litva və s. kimi ölkələr də eyni qrupdadırlar.

Sxem 3-də növbəti səviyyələrdə inklüziv inkişaf sahəsində nailiyyətləri iqtisadi imkanlarından yüksək olan ölkələr barədə bilgi də təqdim edilib. Həmin ölkələr öz növbəsində 5 qrupa bölünüb. Birinci qrupda inklüziv inkişaf reytingləri adambaşına düşən səviyyəsinin 1-5 pillə geridə qoyan ölkələr yer alıb. Bu qrupa Almaniya, Norveç, Finlandiya, Belçika kimi ölkələr daxildir. Bəzi ölkələr inklüziv inkişaf göstəricilərinə görə adambaşına ÜDM reytinglərindən 6-10 pillə irəlilədirlər. Dünya İqtisadi Forumunun prezidenti Klaus Şvabın rəhbərliyi altında hazırlanan hesabatda bu qrupa Sloveniya, Yeni Zelandiya, Koreya, İspaniya və s. aid edilib. Çexiya iqtisadi resurslarının səmərəli istifadə edilməsində daha yüksək nəticələr qazanıb. Onun inklüziv inkişaf reytingi iqtisadi imkanlar reytinginə 13 pillə geridə qoyur.

Dünya İqtisadi Forumunun 2018-ci il üçün hesabatına əsasən, inklüziv inkişaf naminə iqtisadi resurslardan səmərəli istifadə üzrə dünya rekorduna Azərbaycan imza atıb. Azərbaycanın inklüziv inkişaf səviyyəsinə görə reytingi ölkənin iqtisadi imkanlarından 23 pillə üstündür. Bu özəllik belə bir faktı şərtləndirir ki, inklüziv inkişaf məqsədilə iqtisadi və insan resurslarının optimal idarə edilməsi üzrə Azərbaycan Respublikasının təcrübəsi Dünya İqtisadi Forumunun hesabatında təhlil predmetinə çevrilib. Professor Klaus Şvab bu sənədə ölkələrin rəqabət qabiliyyətləri ilə onların davamlı inklüziv inkişaf cəmiyyətinin formalaşdırılmasına sahəsində nailiyyətləri arasındakı əlaqəni nəzərdən keçirərək belə qənaətə gəlib ki, müqayisə olunan ölkələr arasında yalnız Azərbaycanda sosial inkişaf göstəriciləri və əhali arasında gəlirlərin bölünməsi xarakteri iqtisadi göstəricilər səviyyəsindən əhəmiyyətli dərəcədə üstündür.

Bütün bunlar bir daha onu deməyə əsas verir ki, Azərbaycanda qazanılan bu uğurlar Prezident İlham Əliyev tərəfindən işlənmiş innovativ, sinergetik, komplementar və kompensasiya texnologiyalar kompleksinin tətbiqinin nəticəsidir. Həmin texnologiyalar ölkənin hərtərəfli inkişafı və əhalinin rifahının yüksəldilməsi üçün iqtisadi imkanlardan səmərəli istifadəni təmin etmişdir. Bu innovativ təcrübələr Dünya İqtisadi Forumunun hesabatında xüsusi təhlil predmetinə çevrilməsi isə onun global əhəmiyyətindən xəbər verir.

Urxan ƏLƏKBƏROV,
Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında
Dövlət İdarəçilik Akademiyasının rektoru, akademik

Avropa İttifaqı Azərbaycanın regiondakı rolunu yüksək qiymətləndirir

Prezident İlham Əliyevin Belçika səfəri əlaqələrin gələcək inkişafına yeni töhfələr verəcək

Əvvəli 1-ci səh.

Şərq Tərəfdaşlığı ölkələrinin dövlət və hökumət başçılarına şərafinə şam yeməyində iştirak edən Prezident İlham Əliyev bu barədə danışaraq Azərbaycanın Avropanın enerji təhlükəsizliyinə töhfə verdiyini vurğulayıb. Dövlət başçısı bildirdi ki, ölkəmizin təşəbbüsü və iştirakı ilə reallaşdırılan enerji layihələrində hasilatçı, tranzit və istehlakçı ölkələrin maraqları onların əməkdaşlığı çərçivəsində birgə şəkildə qorunur. Xatırladaq ki, "Cənub qaz dəhlizi" layihəsinin həyata keçirilməsi vasitəsilə Al ilə Azərbaycan arasında strateji tərəfdaşlıq davam edir. Bu layihə üzrə aparılan işlərin əsas hissəsi artıq yekunlaşdırılıb. Trans-Adriatik Boru kəməri (TAP) isə inşa olunmasının ən son mərhələsindədir.

Azərbaycan Al münasibətlərinin bir istiqamətini də ticarət əlaqələri təşkil

edir. Hazırda bu təşkilat Azərbaycanın əsas ticarət tərəfdaşdır və ona öz dövlətlər ölkəmizdə aparıcı sərmayəçi qismində çıxış edirlər. Azərbaycan xarici ticarət dövriyyəsinin təxminən 42 faizi Al üzvü olan ölkələrin payına düşür. Ötən il Azərbaycanla Avropa İttifaqı arasında parafəsilən "Tərəfdaşlıq prioritetləri" sənədi isə rəsmi Bakının həm uğurlu, həm də müstəqil xarici siyasətinin növbəti təsdiqidir. Əməkdaşlığın davamı olaraq münasibətlərdə yeni sahə açan sənədə qeyd edilmiş kimi, münasibətlərin daha da gücləndirilməsi məqsədilə qarşılıqlı marağ və birgə dəyərlərə əsaslanaraq Azərbaycan və Al tərəfindən birgə tərəfdaşlıq prioritetləri razılaşdırılıb. Bir sıra mühüm məsələlərin yer aldığı sənədə Azərbaycan ilə Avropa İttifaqı arasında vizaların ləğvi sahəsində dialoqun perspektivləri də əksini ta-

pıb. Bütövlükdə bu sənəd ikitərəfli tərəfdaşlıq əlaqələrinin inkişafı üçün yeni zəmin yaradır. Ən əsası "Tərəfdaşlıq prioritetləri"ndə Azərbaycanın beynəlxalq səviyyədə tanınmış sərhədləri daxilində ərazi bütövlüyünə və suverenliyinə bir daha dəstək ifadə olunub.

Bu gün Azərbaycan təqdimatı ilə deyil, həm də bu quruma üzv ölkələrə sıx əlaqələrə malikdir. Belə ki, Azərbaycanın bu təşkilata üzvü olan doqquz ölkə ilə əlaqələri strateji tərəfdaşlıq xarakteri daşıyır. Bu əlaqələrin bütün səviyyələrdə dərinləşdirilməsi isə həm Azərbaycanın, həm Al-nin, həm də bu quruma üzv ölkələrin maraqlarına cavab verir. Prezident İlham Əliyevin bu günlərdə Belçikaya səfəri bu əlaqələrin gələcək inkişafına yeni töhfələr verəcək.

Rəşad CƏFƏRLİ,
"Azərbaycan"

Yeni mərhələnin başlanğıcındayıq

İlham Əliyev uğurlara aparan yolda islahatların alternativsizliyini bir daha bəyan etdi

Əvvəli 1-ci səh.

İqtisadiyyatın 3 dəfə artması isə rekord göstəricidir. Sosial sahəyə nəzər yetirərkən görürük ki, bu müddət ərzində əməkhaqqı və pensiya 10 dəfəyə yaxın artıb.

Öldə olunan nailiyyətlər ölkədə sistemli şəkildə həyata keçirilən islahatlar nəticəsində iqtisadi inkişaf modelinin təkmilləşdirilməsi, biznes və investisiya mühitinin yaxşılaşdırılması, kiçik və orta sahibkarlığa dövlət dəstəyinin gücləndirilməsi, regionların sosial-iqtisadi inkişafının sürətləndirilməsi sahəsində mümkün olub.

İlham Əliyevin dediyi kimi, 15 ildə haradan gəlib, haraya çatmışıq. Bu, həqiqətən də tarixi nailiyyətdir, ancaq daha böyük uğurlar üçün islahatlar davamlı olmalı və daha da dərinləşməlidir.

Mayın 10-da ümummilli lider Heydər Əliyevin anadan olmasının 96-cı ildönümünə və Heydər Əliyev Fondunun yaradılmasının 15 illiyinə həsr olunmuş təntənəli mərasimdə dövlət başçısı həm görülən işləri, həyata

keçirilən layihələri dəyərləndirdi, həm də qarşıdakı hədəfləri müəyyənləşdirdi. Prezident yeni sosial islahatlar paketi çərçivəsində həyata keçirdiyi islahatların hər bir vətəndaşın həyatında öz əksini tapmalı olduğunu vurğulayıb: "Biz əməkhaqlarını, pensiyaları, müavinətləri nəyin hesabına artırırıq? Ona görə ki, daha da səmərəli işləyirik, ona görə ki, büdcə daxilolmaları artır və artacaq. Biz hələ islahatların növbəti mərhələsinin başlanğıcındayıq və bu ilin dörd ayının yekunları deməyə əsas verir ki, çox böyük nəticələr əldə edilir. Bu, bizə imkan verir ki, sosial sahəyə həm maddi təminat, həm də islahatlar baxımından daha böyük diqqət göstərilsin".

Əlbəttə ki, bütün bunları şərtləndirən iqtisadi uğurlardır. Əgər ölkə iqtisadiyyatına milyardlarla dollarlıq xarici və daxili yatırılma edilməsəydi, Azərbaycan iqtisadiyyatı yeni inkişaf mərhələsinə daxil olmasaydı, bu gün realiyada çevrilən sosial islahatların danışılmasına bəzi dəyərlər əldə edilirdi. Ancaq iqtisadi uğurlar dövlətin əhalinin sosial-ri-

fah halının yaxşılaşdırılması istiqamətində yeni-yeni layihələr hazırlamaq üçün real zəmin yaratdı. Prezident İlham Əliyevin ilin əvvəlində yeni böyük sosial islahatlar paketi çərçivəsində imzaladığı fərman və sərəncamlara əsasən minimum əməkhaqqı və minimum pensiyalar təxminən 40, sosial müavinətlər orta hesabla 2 dəfə, məcburi köçkünlərə verilən müavinət 50 faiz artıb, şəhid ailələri, müharibə veteranlarına verilən müavinətlər artıb, 602 min 347 nəfərə məqəmmül kreditlərinə ödənişlərə başlanılıb. Bir sözlə, 14 kateqoriya üzrə sosial müavinətlər, 7 kateqoriya üzrə Prezident təqaüdləri orta hesabla 100 faiz artıb. Göründüyü kimi, ölkə əhalisinin layiqli həyat səviyyəsinin təmin etməklə və sosial rifahını yüksəltməklə İlham Əliyevin sosial-iqtisadi inkişaf konsepsiyasının prioritetlərindəndir.

Bu gün Azərbaycan dövlətinin sosial sahədə atdığı addımlar öz miqyasına, təsir dairəsinə, əhəmiyyətinə görə heç bir ölkədə müşahidə olunmur. Azərbaycan hakimiyyətinin yürütdüyü sosial

siyasət həqiqətən də inqilabi xarakter daşıyır. Bu, ilk növbədə cənab Prezidentin, Azərbaycan dövlətinin öz vətəndaşına olan diqqət və qayğısının təzahürüdür.

Prezident islahatların davamlı xarakter almasını və uğurlara aparan yolumu yalnız islahatlardan keçdiyini vurğulayıb: "Dünya dəyişir, bir daha demək istəyirəm, biz ön sıralarda olmalıyıq və olacağıq da. Çünki üfüqlər açıqdır, siyasətimiz tam aydındır və gələcəyə nikbinliklə baxmaq üçün bütün əsaslar var".

Prezident bir daha böyük planlar və onların reallaşma istiqamətləri barədə danışaraq əminliklə dedi ki, hökumət bundan sonra da islahatlar yolu ilə gedəcək və bütün planlar reallaşacaq. Bunun üçün dövlətin iradəsi və gücü var. Azərbaycan İlham Əliyevlə yeni-yeni nailiyyətlərə doğru yalnız uğurlar və qələbələr yolu ilə gedəcək. 2019-cu il isə əhalinin sosial müdafiəsi baxımından başqa illərdən fərqlənən il olacaq.

Rəşad BAXŞƏLİYEV,
"Azərbaycan"

Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyevanın təşəbbüsü ilə Moskvada iftar verilib

Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyevanın təşəbbüsü ilə Rusiya Müftülər Şurası tərəfindən Moskvada, "Poklonnaya qora"da qurulmuş "Ramazan çadırı"nda "Azərbaycan Günü" təşkil edilib və iftar süfrəsi açılıb.

AZƏRTAC xəbər verir ki, iftardan əvvəl Azərbaycan rühanilərinin nümayəndəsi Müqəddəs "Qurani-Kərim"dən ayələr oxuyub, axşam duası verib.

Tədbirə ictimai xadimlər, Azərbaycan diasporunun nümayəndələri, müxtəlif millətlərdən olan 1000-ə yaxın müsəlman iştirak edib. Gecədə "İxlas" Fondunun nümayəndəsi Anas Məmmədov, "Əhli-beyt" dini təşkilatının sədri Nizami Baloğlanov çıxış edərək iftar süfrəsinin təşkilinə görə tədbir iştirakçıları adından Heydər Əliyev Fonduna və şəxsən fondun vitse-prezidenti Leyla Əliyevaya təşəkkür ediblər. Onlar qeyd ediblər ki, "Poklonnaya qora"da "Ramazan çadırı" təşkil edilməsi artıq ənənəyə çevrilib və müsəlmanlar üçün bu mühüm tədbirdə Azərbaycan, Heydər Əliyev Fondu hər il iştirak edir.

Tədbirin aparıcısı Rusiya Müftülər Şurası adından Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyevaya, habelə "Ramazan çadırı-2019" tədbirinə təşkilatı, yaradıcı və mənəvi töhfəyə görə fondun nümayəndəsi Ayan Həsənovaya təşəkkürnamə təqdim edib.

Azərbaycanın Rusiyadakı səfirliyinin müavini Vüqar İmaməliyev bütün müsəlmanları Ramazan ayı münasibətilə təbrik edib, "Ramazan çadırı"nın təşkilinə görə Heydər Əliyev Fondunun Rusiya Federasiyasındakı nümayəndəliyinin rəhbəri Leyla Əliyevaya və Moskva Müsəlmanları Ruhani İdarəsinə təşəkkürünü bildirdi.

"Zekat" Fondunun rəhbəri Rifat İsmayılov xeyriyyəçiliyin vacibliyi barədə çıxış edərək deyib: "Biz, dindarlar xeyriyyəçilik trendi yaratmalıyıq. Ona görə ki, "xeyriyyəçilik" anlayışını başqalarına sirayət etməklə biz dünyanı daha da yaxşılaşdırırıq, onu daha xeyirxah edirik. Heydər Əliyev Fondu da, digər xeyriyyə fondları da buna çalışır, yaxşılıq etmə-

yin asan olmasını şəxsi nümunələrində göstərirlər".

Sonra müsəlmanlar iftarlarını açıb, Azərbaycan milli mətbəxinin yeməklərini və şirniyyatını dadıblar.

İftarda Heydər Əliyev Fondunun 15 illiyinə həsr olunmuş videoçarx nümayiş etdirilib. Tədbirdə "Bakı" ansamblının və müğənni Samir Salamin ifasında Azərbaycan milli musiqisi səslənib. "İman" müsəlman məktəbinin şagirdləri Ramazan ayına həsr edilmiş səhnələşdirilmiş proqram təqdim ediblər.

Qeyd edək ki, Rusiya Müftülər Şurasının mühüm layihəsi olan "Ramazan çadırı" xalqlar arasında dostluq möhkəmlətmək, Moskvada yaşayan və islam dininə etiqad bəsləyən çoxsaylı xalqların nümayəndələrini birləşdirmək naminə həyata keçirilir.

Heydər Əliyev Fondunun Rusiya Federasiyasındakı nümayəndəliyi hər il bu ilahədə fəal iştirak edir, dindarlar üçün iftar təşkil edir.

Bakıda aqrar və qida sahəsi üzrə regionun ən ixtisaslaşmış sərgiləri işə başlayıb

Mayın 15-də Bakı Ekspo Mərkəzində 25-ci Yubiley Azərbaycan Beynəlxalq Qida Sənayesi, 13-cü Azərbaycan Beynəlxalq Kənd Təsərrüfatı, Xəzər Beynəlxalq Qablaşdırma, Tara, Etiket və Poliqrafıya, 13-cü Qafqaz Beynəlxalq Mehmanxana, Restoran və Supermarketlər üçün Avadanlıq və Ləvazimatlar sərgiləri öz işinə başlayıb.

AZƏRTAC xəbər verir ki, açılış mərasimində çıxış edən kənd təsərrüfatı naziri İnam Kərimov sərgilərin aqrar və qida sahəsində ən böyük tədbirlərdən biri olduğunu qeyd edib. Nazir, həmçinin Prezident İlham Əliyev tərəfindən ölkə iqtisadiyyatının bütün sahələrində, o cümlədən aqrar sahədə həyata keçirilən müxtəlif islahatlardan söz açıb. Bildirib ki, kənd təsərrüfatı sahəsində qarşıda duran prioritet məsələlərdən biri də innovasiya və yeni texnologiyaların tətbiqidir. Bu baxımdan sərgi iştirakçıları nümayiş etdirilən startaplar və innovasiya sahəsində ən son yeniliklərlə yaxından tanış olmaq imkanı əldə edəcəklər.

Aqrar sahənin sürətlə inkişaf etdiyini deyən İ.Kərimov diqqətə çatdırıb ki, cari ilin ilk rübündə kənd təsərrüfatında 3,6 faiz artım olub.

Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin (AQTA) sədri Qoşqar Təhməzli ölkəmizdə sahibkarlığın inkişafı istiqamətində atılan addımlardan və iş adamları üçün yaradılan əlverişli biznes mühitindən danışıb. Diqqətə çatdırılıb ki, AQTA sərgidə 2 pavilyonla təmsil olunur.

Mərasimdə çıxış edən Belarus Respublikası Baş nazirinin müavini İqor Lyaxenko isə deyib ki, ölkəsi sərgilərdə 30 şirkətlə təmsil olunur. O, Azərbaycanda kənd təsərrüfatı, eləcə də qida təhlükəsizliyi sahələrinin sürətlə inkişaf etdiyini vurğulayıb.

Bildirib ki, Azərbaycan və Belarus bu sahələrdə sıx əməkdaşlıq edir. Kənd təsərrüfatı texnikasının istehsalı üzrə birgə müəssisələr yaradılır və proses davam edəcək. Qeyd edək ki, sərgilər 32 ölkəni təmsil edən 440 şirkət

kəti, eləcə də 11 milli və regional qrupu bir araya gətirib. Ötən il müqayisədə sərgilərin ekspozisiya sahəsi 20 faiz artıb. Ekspozentların 70 faizini xarici şirkətlər təşkil edir.

Bu il "Caspian Agro" sərgisi öz tarixinin ən genişmiqyaslı tədbirini keçirir. Sərgi 26 ölkəni təmsil edən 240 şirkət nümayəndələrini bir araya gətirib. Gürcüstan və Niderland Krallığı sərgidə milli qruplarla iştirak edir. Sərgidə ənənəvi iştirakçılar ilə yanaşı, debüt edən ölkə - Mərakeş də yer alır. Sərgidə debüt edən şirkətlərin sayı tədbir iştirakçılarının 40 faizinə bərabərdir.

"Caspian Agro 2019" sərgisinin iştirakçıları regionda ən böyük ekspozisiyanı təqdim edirlər. Buraya suvarma sistemləri, istixanalar üçün avadanlıqlar, pambıqlar, heyvandarlıq sahəsi üçün avadanlıqlar, heyvan yemləri, toxumlar, kənd təsərrüfatı texnikası, bəyətliq preparatları, laboratoriya avadanlıqları, heyvandarlıq və quşçuluq, baytarlıq, bitkiçilik, meyvə və tərəvəzlərin becərilməsi və sair daxildir. Kənd təsərrüfatı məhsulları və avadanlıqlarının geniş çeşidi, suvarma və sulama sistemləri, istixanalar və yerli istehsalçıların digər məhsulları "Made in Azerbaijan" brendi ilə sərgidə təqdim olunur.

Bir çox illər ərzində sərgiyə dəstək vermiş Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi sərgi çərçivəsində illik dəfə olaraq 3-cü sərgi zalında, eləcə də açıq platformada innovativ stend ilə iştirak edir. Stenddə ölkənin kənd təsərrüfatı sahəsindəki ən son nailiyyətlər, eləcə də ən son sənaye yenilikləri nümayiş olunur. Həmçinin stenddə nazirlik tərəfindən dəstəklənən perspektivli "startaplar" geniş təqdim edilir. Bu təşəbbüs çərçivəsində tələbələr və gənc mütəxəssislər öz innovativ layihələrini sənayenin aparıcı iştirakçılarına nümayiş etdirmək, dəyərli təcrübə və dəstək almaq imkanı qazanırlar.

Sərgi növbəti dəfə kənd təsərrüfatı kompleksinin bütün mütəxəssisləri, eləcə də fermerlər, kənd təsərrüfatı məhsullarının distribüterləri və Azərbaycan kənd təsərrüfatı sektorunun inkişafında maraqlı olan və bu prosesdə fəal iştirak edən hər kəs üçün görüş yerinə çevrilir.

Bu il 25 illik yubileyini qeyd edən "WorldFood Azerbaijan 2019" sərgisində 19 ölkədən 189 şirkət iştirak edir. Sərgi iştirakçıları arasında Azərbaycan, Litva, Rusiya, Sloveniya, Ukrayna, Xorvatiya və digər ölkələri təmsil edən şirkətlər yer alır. Bu il İtaliya, Türkiyə və Şri-Lanka tədbirdə milli uşurlu fəaliyyəti ərzində 40-dən çox müxtəlif ölkəni təmsil edən 2137 şirkət bir araya gətirib. Nəticədə bu şirkətlərin çoxu Azərbaycanda distri-

büter tapıb və uğurlu biznes qurub. Sərgi qida sənayesinin aparıcı yerli və beynəlxalq istehsalçıları, distribüterləri və ixracatçılarınun unikal görüş yeri olub.

"WorldFood Azerbaijan 2019" sərgisində 19 ölkədən 189 şirkət iştirak edir. Sərgi iştirakçıları arasında Azərbaycan, Litva, Rusiya, Sloveniya, Ukrayna, Xorvatiya və digər ölkələri təmsil edən şirkətlər yer alır. Bu il İtaliya, Türkiyə və Şri-Lanka tədbirdə milli uşurlu fəaliyyəti ərzində 40-dən çox müxtəlif ölkəni təmsil edən 2137 şirkət bir araya gətirib. Nəticədə bu şirkətlərin çoxu Azərbaycanda distri-

buter tapıb və uğurlu biznes qurub. Sərgi qida sənayesinin aparıcı yerli və beynəlxalq istehsalçıları, distribüterləri və ixracatçılarınun unikal görüş yeri olub.

canın və bir sıra xarici ölkələrin təmsilçiləri qənnadı məmulatları, şirələr, çay məhsulları, qəhvə, eləcə də meyvə-tərəvəzlər üçün avadanlıqlar, metal konstruksiyalar, markalama avadanlıqları və sair kimi məhsul və xidmətlərin geniş çeşidini təqdim edirlər. Sərgidə debüt edən şirkətlər tədbir iştirakçıların 40 faizinə bərabərdir.

Azərbaycan Beynəlxalq Qida Sənayesi Sərgisində Kiçik və Orta Biznesin İnkişafı Agentliyinin dəstəyi ilə qida sənayesi sahəsində fəaliyyət göstərən startaplar, mikro və kiçik sahibkarlıq

subyektləri öz məhsul və xidmətlərini təqdim edirlər. Mikro və kiçik sahibkarlar üçün nəzərdə tutulmuş stenddə sahibkarlıq subyektləri tərəfindən meyvə quruları, süd və süd məhsulları, bal, milli sağlamlıq qidalara, meyvə suları, bitki çayları, müxtəlif yağlar, şokolad və sair məhsullar, eləcə də bu sahədə xidmətlər təqdim olunur.

Xəzər Beynəlxalq Qablaşdırma, Tara, Etiket və Poliqrafıya Sərgisində işə Azərbaycan, Türkiyə, Xorvatiya və digər ölkələri təmsil edən iştirakçılar hazır qablaşdırma və etiketləri, qablaşdırma və markalama avadanlıqlarını, taraları, qablaşdırma məhsullarını istehsal etmək üçün material, xammal və avadanlıqları təqdim edirlər.

Qafqaz "HOREX Caucasus" ilk dəfə olaraq yuxarıda qeyd edilmiş sərgilərlə eyni platformada keçirilir. Sərginin bu formatı səmərəli əməkdaşlığa yeni imkan verəcək və ekspozentların qarşısında yeni imkanlar açır. Sərgidə Azərbaycan, Belarus, Rusiya, Türkiyə, Ukrayna və bir sıra digər ölkələri təmsil edən iştirakçılar ilə distribüter və istehsalçılar arasında qarşılıqlı faydalı sövdələşmələrin imzalanması üçün görüşlər keçirilir, habelə mehmanxana, restoran və super-marketlər üçün peşəkar soyuducu avadan-

lıqlar, mətbəx avadanlıqları, hava təmizləyici sistemlər, mebellər, qablar, turizm üçün mallar (odluqlar, manqallar, qazanlar, şişlər, hissə vermə sobaları), çörəkxana və qənnadı avadanlıqları nümayiş olunur.

Sərgi çərçivəsində təşkilatçılar tərəfindən zəngin işgüzar proqram hazırlanıb. Belə ki, sərginin keçiriləcəyi günlər ərzində müxtəlif treninq, seminar və işgüzar görüşlər təşkil ediləcək.

Həmçinin Azərbaycanda ilk dəfə olaraq Turizm Dəstək və Milli Gastronomiya Təşkilatı və "chefs.az" internet resursunun təşkilatı dəstəyi ilə "Chefs Cup" əspazlar çempionatı keçiriləcək. Sözdədən tədbir Azərbaycan qida gastronomiyasının inkişafına töhfə verəcək. Müsabiqədə iştirak müxtəlif kulinariya sahələrini təmsil edən komandalardan öz yüksək peşəkarlıq, istedad və beynəlxalq standartlara cavab vermək istəyini nümayiş etdirməsinə imkan yaradacaq.

Tədbir çərçivəsində artıq 200-dən çox görüş planlaşdırılıb. Bu görüşlər bütün mövcud işgüzar əlaqələrin gücləndirilməsi və biznesin inkişafı üçün yeni imkanlar axtarışı baxımından əla fürsətdir.

"WorldFood Azerbaijan" sərgisində "Rusiya İxrac Mərkəzi" SC və "Caspian Event Organisers" şirkəti tərəfindən "Russian Gastro Week" - "RGW Azərbaycan" tədbirlər silsiləsi çərçivəsində Rusiyanın işgüzar missiyası da iştirak edir. Missiyanın gedişində bazarın monitorinqi və Rusiya məhsullarının Azərbaycana idxalı mövzusunda "dəyirmi masa" təşkil olunur, alıcı-topdan satış şirkətləri ilə görüşlər keçirilir. İşgüzar missiyaya Rusiyanın qida məhsulları istehsalçıları və yerli sahibkarlar arasında keçirilən "B2B" formatlı görüşlər də daxildir. Onların arasında distribüterlər, ticarət şəbəkələrinin nümayəndələri, habelə qida məhsulları bazarının və qonaqpərvərlik sahəsinin peşəkar iştirakçıları yer alır.

Sahibkarlar üçün seminarlar təşkil edilib

"Maliyyə və rəqəmsal texnologiyalar həftəsi" çərçivəsində mayın 14-də Azərbaycan Banklar Assosiasiyasının (ABA) təşkilatçılığı ilə "Sahibkarlar üçün rəqəmsal maliyyə texnologiyalarından istifadənin rolu və onlara gətirəcəyi üstünlüklər" mövzusunda seminar təşkil olunub. Görüşdə "Internet bankçılığın biznesdə rolu və istifadənin gətirəcəyi üstünlüklər", "Rəqəmsal satış kanalları və e-commerce-in biznesin inkişafında rolu" və "Rəqəmsal maliyyə texnologiyalarının biznesdə rolu" mövzularında təlimlər keçirilib və bu istiqamətdə müzakirələr aparılıb.

Seminar "Kapital Bank" ASC-nin, "Accessbank" QSC-nin və İqtisadi İslahatların Təhlili və Kommunikasiya Mərkəzinin əməkdaşları təlimçi qismində çıxış ediblər.

"BMT-nin İnkişaf Proqramı dövlət və özəl sektorun birgə təşəbbüslərini dəstəkləyəcək"

Bu sözləri mayın 15-də Bakıda keçirilən Dayanıqlı İnkişaf Məqsədləri mövzusunda dövlət-özəl sektor diaqnozunda BMT-nin İnkişaf Proqramının rezident nümayəndəsinin səlahiyyətlərini icra edən Alessandro Frakkassetti deyib.

"BMT-nin İnkişaf Proqramı dövlət və özəl sektor arasında birgə təşəbbüsləri dəstəkləməyə davam edəcək ki, bu da Azərbaycanda inklüziv inkişaf, bərpaulunan enerji, dövlət xidmətləri sektorunun təkmilləşdirilməsi, gənclər və gəncər kimi mühüm sahələrdə inkişafın sürətləndirilməsinə dəstək olacaq", - deyir o qeyd edib.

Dünyanın ən keyfiyyətli və ekoərzağı ilə qidalanan yaponlar Azərbaycan balına üstünlük verirlər

Azərbaycanda arıçılığın tarixi qədimdir. Üstəlik, qədimlərdən bizdə olan arı növlərinin istehsal etdiyi bal keyfiyyətinə görə fərqlənir. Buna görə də ötən əsrin əvvəllərində Azərbaycanın arı növləri Amerikaya aparılıb. Məlumat üçün bildirdik ki, hazırda ABŞ dünyada bal istehsalına görə liderdir.

Prezident İlham Əliyevin təşəbbüsü ilə dirçəldilən ənənəvi sahələrdən biri də arıçılıqdır. Dövlət başçısı bu məqsədlə 2018-ci il martın 5-də "Azərbaycan Respublikasında arıçılığın inkişafının stimullaşdırılması haqqında" sərəncam imzalamışdır. Nazirlər Kabineti həmin sərəncama uyğun olaraq, "Arıçılıqla məşğul olan fiziki və hüquqi şəxslərə saxladığı hər arı ailəsinə (pataya) görə subsidiya verilməsi Qaydası"nı təsdiq etmişdir. Bu sərəncam əsasında, arıçılar hər il saxladığı arı ailəsinə görə 10 manat subsidiya alır. Qeyd edək ki, bu qərar beş il qüvvədədir.

Arıçılığın dövlət tərəfindən stimullaşdırılması onun inkişafında yeni bir dövrün başlanmasına imkan vermişdir. Belə ki, bölgələrdə arıçılıqla məşğul olan fiziki və hüquqi şəxslərin sayı artmış, əvvəllər məşğul olanların təsərrüfatları genişlənməmişdir.

Dövlət dəstəyi sayəsində, o cümlədən verilən güzəştli kreditlər hesabına arı ailələrinin sayını artırmaqla yanaşı, məhsuldarlığın yüksəldilməsinə də nail olunur. Arıçılıq üzrə damazlıq təsərrüfatlarının və tədriki məhsullarının yaradılması, habelə bal satışı yarmarkaları-

nın müəmmədi keçirilməsi, məhsulların qablaşdırılması və satışa çıxarılması arıçılara geniş imkanlar açır.

Dövlət Statistika Komitəsi tərəfindən aparılan statistik müşahidələrin nəticələrinə görə, 2018-ci ildə ölkə üzrə 30474 təsərrüfatda mövcud olan 501 min arı ailəsinin 4993,9 ton bal, 98,6 ton

num, 9,9 ton vəremum, 7,7 ton gülem və 400,8 kiloqram arı südü əldə edilmişdir. Həmin dövrdə balın hər kiloqramının orta satış qiyməti 20,6, vəremumun 14,2, vəremumun 118,4, güləmin 71,1, arı südünün 1 qramının orta satış qiyməti 4,6 manat olmuşdur.

Bal istehsalının artması, keyfiyyətin yüksəlməsi onun ixrac imkanlarını da genişləndirir. Təkcə ötən il 71,5 min dollar dəyərində 8,3 ton və ya 2017-ci ilə müqayisədə 1,8 ton bal ixrac edilmişdir. Qeyd edək ki, ixrac olunan balın 96,4 faizi Yaponiya tərəfindən alınıb.

Dünyada arıçılığın inkişafında yeni texnika və texnologiyalar tətbiq edilərək yüksək məhsuldarlığa nail olmaq üçün çox iş görülür. Bu əvəzsiz qıdanın kəmiyyət və keyfiyyətini artırmaq məqsədilə elmi araşdırmalar aparılır, arı ailələrini çoxaltmaq üçün yeni üsullardan istifadə edilir. Azərbaycanda isə uzun illər bu sahədə heç bir müasir texnika və texnologiyalar, elmin son nailiyyətləri tətbiq olunmamışdır. Necə deyirlər, arıçılıq dədə-baba yolu ilə inkişaf etmişdir. Bu-

na görə də yüksək məhsuldarlıqdan söhbət gedə bilməzdi.

İndi isə ölkəmiz dünyanın qabaqcıl təcrübəsini öyrənir, yeni texnika və texnologiyalardan istifadə edir. Arıçılıq sahəsində məhsuldarlığın artırılması layihəsi həm iqtisadi, həm də sosial xarakter daşıyır. Layihənin məqsədi ölkəmizdə Qafqaz bal arılarının məhsuldarlığının artırılması ilə kənd əhalisinin yaşayış səviyyəsini yaxşılaşdırmaqdır. Dəyəri 200 min dollar olan layihə çərçivəsində türkəyili mütəxəssislər yerli arıçılara onların müvafiq biliklərinin artırılması, ana arıların seçilməsi, istehsal və marketinq üzrə təlimlər keçirilir. Eyni zamanda, arıçılıqda son dövrlər qazanılan elmi nəticələrə, texnika və texnologiya ilə yerli arıçıların maarifləndirilməsi onların peşəkarlığını artırır.

Qeyd etdiyimiz kimi, hazırda ABŞ dünyada bal istehsalına görə liderdir. Bu ölkə ilə Rusiya, Çin, Türkiyə ciddi rəqabət aparır. Bal istehsalına belə böyük əhəmiyyət verilməsi təsadüfi deyil. Aparılan elmi araşdırmalar göstərir ki, bal insan üçün ən xeyirli qida növüdür. Sözsüz ki, belə məhsulun dünyada müxtəlif ölkələrdə daxili tələbatı ödəməklə dünya bazarına daha çox məhsul çıxarmağa imkan verəcək. Açıqladığımız statistik rəqəmlər də bundan xəbər verir.

Rüstəm KAMAL, Ağaalı MƏMMƏDOV (foto), "Azərbaycan"

Azərbaycan məhsulları "Sial China 2019" sərgisində maraqlı doğurub

Azərbaycan məhsulları mayın 14-də Çin Xalq Respublikasının Şanxay şəhərində işə başlayan "Sial China 2019" beynəlxalq sərgisində nümayiş olunur.

Mayın 14-16-da keçirilən sərgidə nazirliyin dəstəyi, Azərbaycanda İxracın və İnvestisiyaların Təşviqi Fondunun (AZPROMO) təşkilatçılığı ilə ixrac missiyasına daxil olan 12 şirkət məhsullarını "Made in Azerbaijan" vahid ölkə stendində nümayiş etdirir.

Qeyd edək ki, Azərbaycan şirkətləri "Sial China 2019" sərgisinə böyük maraqla gəlirlər. Belə ki, sərgidə qeyd edilən şirkətlərlə yanaşı, əlavə olaraq 7 Azərbaycan şirkəti fərdi qaydada iştirak edir. Bundan əlavə, Çinin Şanxay və Urumçi şəhərlərində fəaliyyət göstərən ticarət və şərab evləri vasitəsilə də Azərbaycan məhsulları "Made in Azerbaijan" vahid ölkə stendində nümayiş olunur.

Sərgi çərçivəsində Azərbaycan sahibkarları xarici ölkələrdən olan həmkarları ilə görüşlər keçirəcək, məhsulların satışına dair müzakirələr aparacaqlar.

Təbii qaz ixracı 2 dəfədən çox artıb

Cari ilin ilk 4 ayında Azərbaycandan 4 milyard 39 milyon 658 min kubmetr təbii qaz ixrac olunub.

Dövlət Gömrük Komitəsinin yaydığı məlumata görə, yanvar-aprel aylarında ixrac olunan təbii qazın dəyəri 637 milyon 955 min ABŞ dolları təşkil edib.

Xatırladaq ki, keçən ilin eyni dövründə ölkədən 1 milyard 893 milyon 203 min kubmetr təbii qaz ixrac edilmiş, həmin ixracın dəyəri isə 342 milyon 922 min dollar olmuşdu.

KƏNDİMİZ

Yaz başlayandan təbiətdə baş verən canlanma şimal bölgəsinin əsas iqtisadi rayonlarından olan Şabranda da hiss olunur. Yaşılıqlara qarq olan çöllər üzə güllür, hər yerdə həyat, iş qaynayı. Kəndlər qış yuxusundan oyanır, kəndlilər gələcək ruzilərinin təməlini qoyurlar.

Şabranda bu il 8480 hektarda əkin aparılıb. Son günlərin yağışlı keçməsi bu il taxılın bol olacağından soraq verir. Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin rayon şöbəsinin rəisi Fəxrəddin Osmanov deyir ki, buğdanın boy artımı normaldır.

Cari mövsümdə rayon üzrə 4981 hektarda arpa da ekilib. Hazırda sahələrdə alağ otları təmizlənir. Ağalıq və Çölçüçü kəndlərində Yasın Ələşgərov, Rafiq Muradov və Vahid Əsədovun təsərrüfatlarında vəziyyət yaxşıdır. Ötən il də onlar məhsul istehsalında fərqlənmişlər.

F. Osmanov onu da bildirdi ki, rayonda taxıl sahələrinə nəzarət xüsusi proqram əsasında aparılır. Sahibkarların problemləri operativ həll edilir. Onlar lazımı qədər gübrə, texnika ilə tam təmin olunurlar.

Bir azdan yaşıl zəmilər saralaraq dəne gələcək. Çünki sinoptiklər qarşıda isti günlərin olacağını bildirirlər.

Bu da əkinçilərin zəhmətinin hədəfə gəlməyəcəyindən xəbər verir.

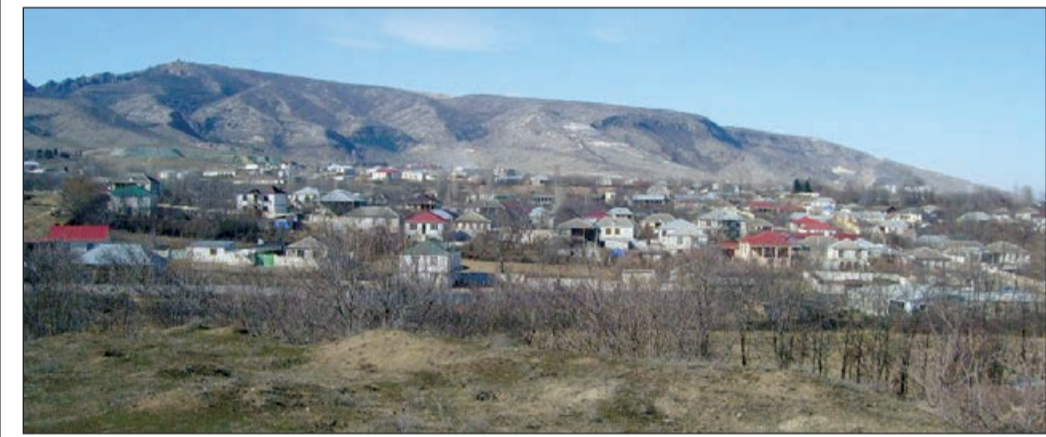
Akif ƏLİYEV,
Ağəli MƏMMƏDOV (foto),
"Azerbaycan"

Zəmilər bol taxıldan xəbər verir

İslahatlar Daş Salahlının simasını başdan-başaya dəyişib

2018-ci il aprelin 11-də keçirilən prezident seçkilərində xalqımız növbəti dəfə ölkəyə rəhbərliyi ulu öndər Heydər Əliyevin layiqli davamçısı İlham Əliyevə etibar etdi. Bundan sonra da islahatlar uğurla davam etdirildi, iqtisadi, siyasi, mədəni və digər sahələrdə çox mühüm nailiyyətlər qazanıldı.

İnkişaf regionlarında da özünü göstərir. Ən ucaq kəndlərə çəkilən asfalt yollar, qaz, su və enerji təchizatının yaxşılaşdırılması, kənd və qəsəbələrdə infrastrukturun yenilənməsi insanların həyatına rahatlıq gətirir. Bunu Qazax rayonunun ən böyük kəndlərindən olan Daş Salahlının təmsilində də görmək olar.

Bu kəndin 10 min 600 nəfər əhalisi, 3 min 32 təsərrüfatı var. Kənd icra nümayəndəsi Səbuhi Əliyevlə söhbət zamanı dedi ki, son 15 ildə kənddə infrastruktur tamamilə yenilənib. 2012-ci ildə sakinlər təbii yanacaq təminatı üçün qaz təminatının yaxşılaşdırılması məqsədilə 2,6 kilometr uzunluğunda yeni xətt çəkilib. Rabitə xidmətinin səviyyəsini yüksəltmək üçün telefon xətti şəbəkəsi genişləndirilib. Elektrik enerjisi ilə dayanıqlı təminat üçün 32 transformator yenilənib. Kənddə 3 uşaq bağçası, 2 məktəb, mədəniyyət evi, kitabxana fəaliyyət göstərir. Məktəb binaları və uşaq bağçaları əsaslı şəkildə təmir olunmuşdur. 7 ərteziyan və bir kanal əhalinin ehtiyaclarını tam ödəyir.

Daş Salahlı planlı salınan kəndlərdəndir. Burada 8 küçə var və küçələrə yazıçı və şairlərimizin adları verilib. Bu yaxınlarda bir neçə küçədə elektrik dayaqları quraşdırılıb, daxili yollarda piyadaların və maşınların rahat hərəkəti üçün təmir işləri aparılıb.

Dağlıq Qarabağ müharibəsində Daş Salahlı kəndi 21 şəhid verib. Kənd sakinləri torpaqlarının bütövlüyü uğrunda canlarını qurban vermişlər. Hazırda kəndin iqtisadi cəhətdən gəlirli olan baramaçılığa da maraq artmış, keçən il 470 kiloqram məhsul təhvil verilib. Tütünçülüyün inkişafı da kənd sakinlərinin gəlirlərini xeyli artırmışdır. Keçən il 2 hektar tütün ekilib, sahələrdən 3491 kiloqram məhsul yetişdirilib. Cari ildə 4 hektar sahədə tütün ekmək qərarə alınmışdır.

Bir sözlə, Qazax rayonunun ən böyük kəndlərindən olan Daş Salahlıda həyata keçirilən islahatlar nəticəsində açılan yeni iş yerləri kənd sakinlərinin məşğulluğunu təmin etməklə yanaşı, onların güzəranını yaxşılaşdırır.

Sabir ƏLİYEV,
"Azerbaycan"

Qonaqkəndə gediş-gəliş asanlaşacaq

Qonaqkənd Qubanın səfəli guşələrindən, təbii gözəllikləri ilə seçilən ərazilərindəndir. 1958-ci ildə Qonaqkənd rayon mərkəzi olub. Həmin vaxtdakı burada dövlət strukturları, idarəetmə orqanları ilə yanaşı, istehsal müəssisələri də fəaliyyət göstərirdi. Xalqçılıq müəssisəsində toxunan xalçalar keçmiş sovet birliyinin ucqarlarında belə məşhur idi.

Ərazidə kənd təsərrüfatı da inkişaf etmişdi. Sovxoz və kolxozlarda 50 min başdan çox qoyun, 20 min başdan çox mal-qara besləndirirdi. Torpağı münbit olduğundan məhsuldarlıqda yaxşı idi. Hər il min tonlarla kartof, taxıl, ot, yun, süd istehsal edilirdi. Qonaqkənd o vaxtlar kinematografiyaçıların da diqqətini cəlb etmiş, bir çox filmlərin təbiət mənzərələrini burada lentə almışdılar.

Qonaqkəndin rayon statusu ləğv edildəndən sonra əhali yavaş-yavaş seyrəlməyə başladı. Ölkəmiz dövlət müstəqilliyini bərpa etdikdən sonra, xüsusən son 15-20 ildə Qonaqkəndə də münasibət dəyişdi. Qəsəbənin şöhrətini qaytarmaq üçün mühüm tədbirlər görüldü. Prezident İlham Əliyevin 2013-cü ildə imzaladığı sərəncama əsasən, Quba-Qonaqkənd yolunda əsaslı tikinti işlərinə start verildi. Kunxirt kəndində yeni yol istismarı idarəsi fəaliyyətə başladı. İdarənin köməyi ilə 46 kilometrlik yol yenidən quruldu.

Ötən ilin oktyabrında Qubaya səfəri zamanı Prezident İlham Əliyev rayonun yol infrastrukturunun inkişaf etdirilməsini vacib məsələ kimi qarşıya qoydu. 68 min nəfər əhalinin yaşadığı 66 yaşayış məntəqəsini birləşdirən Quba-Qonaqkənd avtomobil yolunun tikintisinin davam etdirilməsi məqsədilə Azərbaycan Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyinə 3 milyon manat ayrılması haqqında sərəncam verdi.

Artıq Quba-Qonaqkənd avtomobil yolunun tikintisində xeyli iş görüldü. Xirt kəndində olan ərazidə 3 körpü tikilərək istismara verilib. Yol yatağı genişləndirilib, hərəkət hissəsi 7 metr olan 2 zolaqlı yol salınıb, kommunikasiya xətləri yenilənərək su keçidləri bərpa olunub. İndiyədək 40 kilometr yol asfaltlanıb.

Hazırda Cimi çayı üzərində 5 aşırımlı, ümumi uzunluğu 102 metr olan körpü salınıb. Baba çayı üzərində salınan körpüdə isə iş yekunlaşmaq üzrədir. Yazın gəlişi ilə tikinti işləri bir qədər sürətlənib.

Foto A.MƏMMƏDOVUNDUR

Böyük iqtisadi potensiala, geniş imkanlara malik Ağcabədi rayonunda ənənəvi sahələr olan pambıqçılıq, baramaçılıq inkişafına böyük önəm verilir. Odu ki, bu istiqamətdə həyata keçirilən məqsədyönlü tədbirlər sayəsində istehsal ildən-ildə artır. Başqa sözlə, dövlətin davamlı qayğısından bəhrələnən rayon sakinləri pambıqçılıq, taxılçılıq, baramaçılıq və heyvandarlıq sahəsində yaxşı nailiyyətlər qazınırlar. Keçən il rayonumuzun "san köhrəbə" ustaları orta hesabla hər hektarda məhsuldarlığını 46,6 sentnerə çatdıraraq 107 min ton taxıl istehsal etmişlər.

Sudan korluq olmayacaq

Bu, Ağcabədi rayonunun tarixində rekord nəticədir.

Pambıqçılar isə keçən il 10 min hektar sahədə pambıq ekib-becərmiş, aqrotexniki tələblərə ciddi əməl etmiş və sudan korluq çəkməmişlər. Nəticədə, tədarük məntəqələrinə 23,3 min ton "ağ qızı" təhvil verilib. İstər taxılçılıqda, istərsə də pambıqçılıqda qazanılan uğurlarda meliorasiya işçilərinin də əməyi az olmamışdır.

Hazırda təsərrüfatlarda yaz-tarla işlərinin qızğın çağdır. Rayon suvarma sistemləri idarəsinin kollektiv təsərrüfatların suvarma suyunu olan tələbatını lazımı səviyyədə ödəmək üçün zəruri tədbirləri görmüş, Salmanbəyli-9, Rəncbərler, Şəfəq-1, Hındax, Sarıcalı nasos stansiyalarında bir çox avadanlıq təzələnməmiş,

kanallar ildən təmizlənərək torpaq mülkiyyətçilərinin istifadəsinə verilib. İdarənin balansındakı 52 nasos stansiyası müxtəlif ərazilərdə əkin sahələrini su ilə təmin edir.

Hazırda çiyid səpininin qızğın çağdır. Normal bitiş almaq üçün torpaqda nəmliyin olması vacib şəhətdir. Bunu nəzərə alaraq pambıq ekiləcək sahələrin əksər hissəsi qış aylarında, qalanı səpin ərzində arat edilmişdir. Bu işdə melioratorlarımız torpaq istifadəçilərinə yaxından kömək etmişlər. Pambıq ekiləcək 10,500 hektara yaxın sahənin suya olan tələbatını da ödəmək üçün lazımı tədbirlər görülmüşdür.

Malik MİRZƏYEV,
Ağcabədi Rayon Suvarma Sistemləri İdarəsinin rəisi

Çiyid səpini başa çatıb

Cəbhə bölgəsində yerləşən Tərtər rayonunda pambıqçılıqla məşğul olan fermerlər çiyid səpinini başa çatdırıblar.

Cari mövsümdə rayonda 3427 hektarda çiyid səpini həyata keçirilib. Rayonda fəaliyyət göstərən "MKT İstehsalat Kommersiya" MMC, "Azərpambıq" MMC və "P-Agro" MMC ilə müqavilə bağlayan fermerlər texnika, toxum, gübrə və kimyəvi preparatlarla təmin ediliblər.

Səpin optimal müddətdə aparıldığı üçün artıq 3500 hektarədək sahədə yaxşı bitiş alınıb. Tərtərli pambıqçılar hazırda kullivasiya işlərini görürlər.

Qeyd edək ki, 2017-ci ildə 3123 hektar sahədən 8419,9 ton məhsul tədarük edərək orta məhsuldarlığa görə respublikanın pambıqçılıq rayonları arasında ön sırada dayanan Tərtər pambıqçıları ötən il də yüksək nəticəyə nail olublar. 3300 hektar sahədən 8196,5 ton məhsul tədarük edilib. Hər hektar pambıq sahəsində orta məhsuldarlıq 24,8 sentner olub. 2014-2018-ci illərdə Tərtər rayonunda pambığın əkin sahəsi 3,6 dəfə, məhsul istehsalı 4,1 dəfə, hər hektardan məhsuldarlıq 13,2 faiz artıb.

Saatlıda çiyid səpini başa çatıb. Ötən il respublikanın pambıqçılıq rayonları arasında ən çox 34 min 439 ton xam pambıq istehsal edən saatlının "ağ qızı" ustaları cari ildə də yüksək əhvali-ruhiyyə ilə çalışırlar.

Bu mövsüm Saatlıda 13 min 734 hektar sahədə pambıq becərilməsi nəzərdə tutulub. Bunun üçün 2 min 475 torpaq mülkiyyətçisi ilə müqavilə bağlanılıb, şum, arat, malalama işləri vaxtında həyata keçirilib, sahələrə üzvi gübrələr verilib, səpin üçün yüksək reproduktiv toxum tədarük olunub. Səpin aparılan sahələrin 4 min 684,7 hektarı "MKT" MMC-yə, 3 min 300 hektarı "AZƏR PAMBIQ" MMC-yə, 4 min 500 hektarı "Aqro AZ" MMC-yə, 1250 hektarı isə "P-Agro"ya məxsusdur.

Rayonun Azada kənd inzibati ərazi dairəsi üzrə nümayəndəlikdə fəaliyyət göstərən fermerlər ötən il olduğu kimi, bu ildə pambıq səpinində fərqləniblər. Onlar min hektardan çox sahədə pambıq ekərək səpini rayonda birinci başa çatdırıblar.

Qeyd edək ki, bu il Saatlıda 26 min tondan çox pambıq istehsalı nəzərdə tutulub.

Şəkiddə indiyədək 720 hektar sahəyə tütün şitili köçürülüb

Bu il Şəki rayonunun təsərrüfatlarında 950 hektar sahədə tütün ekilməsi nəzərdə tutulur. Hazırda təsərrüfatlarda tütün əkinə kampaniyası müvafiq şəkildə davam etdirilir.

Fermerlər indiyədək 490 hektar sahəyə "Virçiniya", 230 hektar yerli tütün sortları olmaqla, ümumilikdə, 720 hektar sahəyə şitil köçürüblər. Tütün əkininə 2 mindən çox işçi cəlb olunub.

Bu barədə AZƏRTAC-ın bölgə müxbirinə Şəki Dövlət Aqrar İnkişaf Mərkəzinin bitkiçilik sektorunun baş məsləhətçisi Sahib Abdulləhimov məlumat verib.

Baş məsləhətçi bildirdi ki, proqnozlaşdırılan, bulki mövsümdə şəkili fermerlər 691 hektarda "Virçiniya" və 29 hektarda "Berley" növü ətilir, 230 hektarda isə yerli tütün sortları yetişdirəcəklər.

Ötən il mövsüm rayonun tütünçüləri üçün uğurlu olub. Belə ki, 2018-ci ildə şəkili fermerlər 2 min 976 ton quru tütün istehsal ediblər. Tütün istehsalı əvvəlki ilə müqayisədə 346 ton artıb.

Məhsul da var, alıcı da Avropalı mütəxəssislər Azərbaycan tütününə maraq göstərir

Ölkənin şimal-qərb rayonlarında ənənəvi sahələrdən olan meyvəçilik və baramaçılıq yanaşı, tütünçülük də inkişaf etdirilir. "Azərtütün ASK" MMC-nin direktoru Cavid Ağamalyevlə də söhbətimiz bu barədə oldu. Dedi ki, cari ildə 1853 hektar sahədə "Virçiniya", 71 hektarda "Berley" tütün sortlarını ekməyi planlaşdırmışdır.

Bunun 720 hektarı Şəki, 468 hektarı Qax, 456 hektarı Zaqatala, 280 hektarı Balakən rayonlarında ekiləcək.

Artıq şitillərin sahələrə köçürülməsi başlanılıb. Şitillər istixanalarda yetişdirilib. Əkinə 1 ay müddətində başa çatdırmaq nəzərdə tutulub.

Müsaibim daha sonra qeyd etdi ki, bu il MMC tütünçülükə məşğul olan 229 fermerlə müqavilə bağlayıb. 1 hektar əkin sahəsi üçün onlara 1700 manat kredit verəcək. Bu məbləğin 40 faizi qabaqcadan ödənilib. Qalan hissəsinə becərmə və dərim dövründə alacaqlar.

Şitil sahələrə həm texnika, həm də əllə köçürülür. İlk mərhələdə bu prosesa təxminən 400 nəfər cəlb olunub. Onların sayı getdikcə daha da çoxalacaq. Müəssisədə çalışan aqronomların sayı da artırılaraq 4 nəfərdən 10 nəfərə çatdırılıb. Bundan başqa, müəssisə təcrübəsiz işçilərinin aparılması üçün Əkinçilik Elmi-Tədqiqat İnstitutu ilə müqavilə bağlayıb.

Cari ildə ilk dəfə Qax rayonunun Almalı kəndində

mineral gübrələrlə zənginləşdirilmiş 3 hektar ərazidə ekoloji təmiz tütün yetişdirilməsinə başlanacaq. Yeniliklərdən biri də odur ki, regionda "Virçiniya"nın 5 növünün sınağı aparılacaq. Bunlar Amerika, Braziliya, Avstriya sortlarıdır. Məqsəd hansının daha çox məhsuldar olmasını müəyyənləşdirməkdir.

"Azərtütün ASK" MMC ilk dəfə 51 hektarda sınaq əkinləri də aparacaq. Həmin sahələr əlaqəli fəaliyyət göstərən bütün rayonları əhatə edir. Azərbaycan Sənaye Korporasiyasının dəvəti ilə gələn serbiyalı mütəxəssis öz təcrübələrini təbiiq edəcək, gübrə və dərmanlar yeniləri ilə əvəzlənəcək.

Tütün emalı zavodunda doqrama xəttini istifadəyə vermək, anbar, inzibati bina tikmək və zavodu əsaslı təmir etmək cari ilin planlarına daxildir.

Keçən il "Azərtütün ASK" MMC Beynəlxalq Tütünçülər Assosiasiyasının (ITGA) bərabər hüquqlu üzvlüyünə qəbul edilib. Bu il ITGA-nın Direktorlar Şurasının illik konfransının da Bakıda keçirilməsi gözlənilir. Oktyabr ayında keçiriləcək konfransa 30 ölkədən nümayəndələr gələcək.

Cari ilin aprel ayında "Azərtütün ASK" MMC Dubayda keçirilən Beynəlxalq Tütün Sərgisində məhsullarını nümayiş etdirib. Sərgidə Azərbaycanda yetişdirilən bütün növləri xarici ölkə təmsilçilərinin bir çoxunun böyük marağına səbəb olub.

Əli SƏLİMOV,
"Azerbaycan"

Gənclik

● Əmək bazarına inteqrasiya

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin sosial-iqtisadi siyasətinin əsas istiqamətlərindən biri gənclərin iqtisadi inkişaf proseslərində fəal iştirakına şərait yaradılması, onların səmərəli məşğulluğunun təminatıdır. Bu siyasətə uyğun olaraq ölkə əhalisinin 25 faizini təşkil edən gənclərin məşğulluğunun təminatına xidmət edən aktiv məşğulluq tədbirlərinin miqyası ildən-ildə genişlənir.

Karyerada ilk addım

Peşəyönümü tədbirləri ilə yanaşı, məzun və tələbələr üçün işə təminatın olmasına kömək göstərilməsi, eləcə də onların əmək bazarına səmərəli inteqrasiyası məqsədilə ali təhsil müəssisələrində "Karyerada ilk addım" devisi al-

təhsildən-işə keçid imkanlarının asanlaşdırılması, onlara işəgötürənlərə özərləri təqdim etmə bacarıqlarının formalaşdırılması məqsədində xidmət edib.

BMT-nin İnkişaf Proqramı ilə Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin birgə layihəsi olan, ABŞ-ın Beynəlxalq

li biznes, ofis işi və s. istiqamətlər üzrə müasir bilik və bacarıqlar öyrədilib. İndiyədək SYSLAB təlim mərkəzlərinə 800-ə qədər gənc cəlb edilib ki, onların əksəriyyəti təlimlər zamanı yiyələndikləri bilik və bacarıqlar hesabına ayrı-ayrı müəssisələrdə işə təminat olunublar.

si üçün digər istiqamətlərdə də mühüm tədbirlər görülür. Bugünə qədər Peşə Reabilitasiya Mərkəzində 1700-dək sağlamlaşdırılmış məhdud gənc peşə hazırlığına cəlb edilib və hazırda burada 100-dən çox gənc peşə təlimindədir.

Rəqabətə davamlı peşə-ixtisas seçimi

Cari ilin aprel ayında Dövlət Məşğulluq Xidməti və Gənclər Fondunun birgə icrasına başladığı "Gənclərin Məşğulluğu Proqramı" da gənclərin əmək bazarına daxil olmasına fəal şəkildə dəstəklənməsi məqsədində xidmət edir. Yaşı 18-29 olan, orta ixtisas təhsil müəssisələrində və ya ali təhsil müəssisələrində bitirən və hazırda heç bir yerdə çalışmayan şəxslər "Gənclərin Məşğulluğu Proqramı"nda iştirak etmək üçün elektron formada qeydiyyatdan keçirlər. Müaricəti müsbət cavablandırılan gənclər işə cəlb olunacaq və onların əməkhaqlarının 50 faizə qədər 12 ay müddətində Gənclər Fondu tərəfindən subsidiya formasında ödəniləcək. Proqramın həyata keçirilməsi gənclərin uğurlu karyera planlaşdırılmasına, xüsusilə də regionalarda əlavə iş yerlərinin yaradılmasına, gənclərin ilk peşə təcrübəsini əldə etməsinə, əmək bazarında rəqabətin artırılmasına töhfə verəcəkdir.

Gənclərin təhsildən əmək bazarına inteqrasiyasının gücləndirilməsi Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin 2018-ci il 30 oktyabr tarixli sərəncamı ilə təsdiq edilmiş "2019-2030-cu illər üçün Azərbaycan Respublikasının Məşğulluq Strategiyası"nın hədəfləri sırasındadır.

Bu məqsədlə sənədə bir sıra fəaliyyət istiqamətləri əksini tapır. Onlardan biri də karyera (peşə) - məsləhət və karyera - planlaşdırma xidmətlərinin təkmilləşdirilməsi, o cümlədən rəqəmsal texnologiyalardan geniş istifadəyə keçidin təmin edilməsi və mərkəzləşdirilmiş karyera portalının yaradılmasıdır. Portal ali və orta ixtisas təhsil müəssisələrini bitirən gənclərlə bağlı məlumatları əhatə etməklə, işəgötürənlərin bu məlumatlara real vaxt rejimində çıxışına imkan yaradacaq.

Portaldakı əmək bazarında peşə və ixtisaslara olan tələbat barədə dolğun və real məlumatların toplanması, yeni peşə və ixtisas qazanmış gənclərin bu məlumatlarla, eləcə də peşə və ixtisaslarla bağlı işəgötürənlərin tələbləri ilə tanışlığına şərait yaradacaq. Digər tərəfdən, əmək bazarına daxil olmağa hazırlanan gənclər portal vasitəsilə rəqabətə davamlı peşə və ixtisas barədə məlumatlar əldə edə bilərlər ki, bu da onların gələcək karyeralarını qurmaqları üçün düzgün peşə-ixtisas seçiminə dəstək verəcək.

Zöhrə FƏRƏCOVA,
"Azərbaycan"

● Tribuna

Böyük rəğbət hissi ilə...

Gənclərin öz bilik və bacarıqlarının, potensialının reallaşdırılmasına, cəmiyyətdə layiqli yer tutmasına təmin edən şəraitin yaradılması məqsədilə dövlət tərəfindən müəyyən edilmiş prioritetlər və həyata keçirilən tədbirlərin sayı sistemli şəkildə artmaqdadır. Onların hərtərəfli inkişafı işə ölkənin sosial-iqtisadi, elmi və mədəni inkişafı ilə sıx bağlıdır.

Ünvanlı lider Heydər Əliyev müasirliyin birində deməkdir: "Gənclər siyasətinin formalaşmasının birinci mərhələsi çox çətin idi. Üstəlik, dövlətin gənclərə ciddi surətdə məşğul olmasına vəsaiti də yox idi. Azərbaycanca iqtisadi hərc-mərclik və dağıntı hökm sürürdü. Gənclər, necə deyirlər, yada sümütdü. Lakin, təxminən 1995-ci ildən Azərbaycanın iqtisadi və sosial həyatında sabitləşmənin başladığı vaxtdan bu məsələyə böyük əhəmiyyət verilir..."

Azərbaycan gənclərinin cəmiyyətin inkişafında və öz problemlərinin həllində rolunu artırmaq məqsədilə ümummilli lider Heydər Əliyev tərəfindən hələ 1995-ci ildə Azərbaycan Gənclərinin Forumunun keçirilməsi təşəbbüsü irəli sürüldü.

1996-cı il fevralın 2-də Azərbaycan Respublikası Gənclərinin Birinci Forumunun keçirilməsi ölkə həyatında müstəsna əhəmiyyətə malik bir hadisə oldu. Respublika Prezidentinin imzaladığı sərəncamla 1997-ci il fevralın 2-si Azərbaycan Gəncləri Günü elan edildi. 1999-cu il mart ayının 2-3-də gənclərin ikinci forumu keçirildi.

Son illər ölkəmizdə tələbə-gənclərin sosial qayğılarına xüsusi diqqət yetirilib. Dövlət başçısının tapşırığı və tövsiyələrinə əsasən tələbə təqaüdləri artırılıb, məcburi köçkün ailələrindən olan gənclərə güzəştli təhsil, təhsil aldığımız elm ocaqlarında maddi-texniki baza yaxşılaşdırılıb və s.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin 3 may 2019-cu ildə imzaladığı daha bir sərəncam işe və II dərəcəli illiyyəti olan şəxslərin, habelə sağlamlaşdırılmış məhdud 18 yaşadək uşaqların təhsil almaq imkanlarını genişləndirmək məqsədilə daşırıq. Həmin sərəncamla ölkəmizin ali təhsil ocaqlarında (bakalavur və magistratura pilləli), Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının magistratura səviyyəsində, eləcə də orta ixtisas məktəblərində ödənilən oxuyur I və II dərəcə illiyyəti olan gənclərin, habelə sağlamlaşdırılmış məhdud 18 yaşadək uşaqların təhsil haqqının bu ildən etibarən dövlət büdcəsi hesabına ödənilməsi Azərbaycan vətəndaşlarının sevincinə səbəb olub.

Əlbəttə, məcburi köçkün ailəsindən olan tələbə kimi belə humanist addıma və son illər gənclərə göstərilən diqqət və qayğıya görə Prezident İlham Əliyevə, Heydər Əliyev Fondunun prezidenti Mehriban xanım Əliyevaya təşəkkürümü bildirim. Biz tələbə-gənclər də bu qayğıya cavab olaraq çalışacağıq ki, yaxşı oxumağımızla gənclərə göstərilən etimadı yüksək səviyyədə doğruldaq.

Cəmilə NƏCƏFZADƏ,
BDU-nun Hüquq fakültəsinin I kurs tələbəsi

● Müsəbiqə

Avropa Parlamentinin təcrübə səfəri ilə bağlı məlumatlandırıcı sessiyalar keçirilir

Azərbaycan Respublikasının Gənclər Fondunun 18 may - 17 iyun 2019-cu il tarixlərində Belçikanın Brüssel şəhərində yerləşən Avropa Parlamentində təcrübə səfəri ilə əlaqədar olaraq etdiyi müsəbiqədə qalib olan gənclərin iştirakı ilə əvvəlcədən məlumatlandırılma sessiyaları təşkil edilmişdir.

İlk sessiya 6 may tarixində Gənclərin İnkişaf və Karyera Mərkəzində daha öncə Gənclər Fondunun elan etdiyi Avropa Parlamentində təcrübə proqramında iştirak etmiş gənclərin iştirakı ilə keçirilib. Görüşdə təcrübə proqramında iştirak etmiş gənclər öz tələbatlarını və təcrübələrini bölüşüblər. 7 may tarixində Avropa Parlamentinə təcrübə keçəcək gənclər Azərbaycan Respublikasının Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Mübariz Qurbanlının "Azərbaycan və Heydər Əliyev" adlı müəhazirəsini dinləyiblər. Növbəti görüş 8 may tarixində Bakı Gənclər Mərkəzində Avropa Parlamentində təcrübə səfərində iştirak edən gənclərin təcrübələrini bölüşməsi olmuşdur. 10 may tarixində isə Gənclərin İnkişaf və Karyera Mərkəzində tarix elmləri doktoru S.Rüstəmovanın "Azərbaycan həqiqətləri - soyqırımlar" mövzusunda məlumat sessiyası baş tutub. Məlumatlandırılma sessiyaları davam etməkdədir.

Ölkəmizdə bu sahədə aparılan məqsədyönlü dövlət siyasətinin müsbət nəticəsi kimi, bu gün Azərbaycan dünyada gənclər arasında işsizlik səviyyəsinin aşağı olduğu ölkələrdən biridir.

Son illər respublikada gənclərin məşğulluğunun inkişafı ilə bağlı görülən tədbirlər beynəlxalq təşkilatlar tərəfindən də çox yüksək qiymətləndirilmişdir. Belə ki, Azərbaycan Respublikası Müstəqil Dövlətlər Birliyinə daxil olan ölkələrdən yeganə dövlətdir ki, Beynəlxalq Əmək Təşkilatı tərəfindən gənclərin məşğulluq problemlərinin həllində dünyada 10 lider ölkə sırasına daxil edilmişdir.

Beynəlxalq Əmək Təşkilatının rəsmi saytında "Gənclərin Məşğulluq Siyasətləri üzrə İnformasiya Sistemi" bölməsində Azərbaycan gənclərinin səmərəli məşğulluğunun təmin olunması ilə bağlı dolğun hüquqi baza, siyasi və praktik iş təcrübəsi, aktiv məşğulluq proqramları barədə məlumatları təqdim olunan ölkələr sırasına daxil edilmişdir. Ötən dövrdə Azərbaycan gənclərinin məşğulluq problemlərinin həlli ilə bağlı BƏT-in müvafiq Konvensiyalarına, qətnamələrinə də qoşulub.

Təhsildən işə

Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi yanında Dövlət Məşğulluq Xidməti tərəfindən gənclərin məşğulluğunun təminatı məqsədində tədbirlərin davamı olaraq, ötən il 14698 nəfər gənc münasib işə təmin olunub, 1275 nəfər gənc işəgötürənlərin real tələbləri əsasında peşə hazırlığına, 319 nəfər gənc haqqı ödənilən ictimai işlərə cəlb edilib. 2019-cu ilin birinci rübündə isə Dövlət Məşğulluq Xidməti 7336 gənci münasib işə təmin edib, "İşsizlik DOST" u proqramı çərçivəsində isə 4761 gənc əmək müqaviləsi əsasında haqqı ödənilən işlərə cəlb olunub. Yanvar-mart aylarında 100 nəfər gənc üçün peşə hazırlığı kursları təşkil edilmişdir.

2016-cı ildən Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin müvafiq sərəncamı ilə icrasına başlanılmış özünü-məşğulluq proqramı əmək qabiliyyəti şəxslərinin müstəqil surətdə özünü işə təmin etməsinə, kiçik biznes təşəvvüfatlarının yaradılmasına yönəldilən ən vacib aktiv əmək bazarı proqramlarından biridir. Proqramda gənclərin də fəal iştirakına geniş şərait yaradılıb. Ötən il özünü-məşğulluq proqramı-

İşsizlərin "DOST" u

Gənclərlə bağlı aktiv məşğulluq tədbirləri ildən-ildə genişlənir

na 7267 nəfər işsiz və işaxtaran şəxs cəlb edilib ki, onlardan 1174 nəfəri gənclər olub. Onlara aktivlər (mal və materiallar) verilməklə, kiçik aile təsərrüfatları yaradılıb. Cari ilin ötən dövründə isə artıq 1600-dən çox şəxs, o cümlədən 70-dək gənc bu proqrama cəlb olunub və il ərzində işsiz və işaxtaran şəxslərin proqramda iştirakı davam etdiriləcək.

Dövlət Məşğulluq Xidmətinin bir istiqaməti də gənclərin malik olduqları bacarıqlara və əmək bazarının tələblərinə uyğun düzgün peşə və ixtisas seçiminin dəstəklənməsi üçün peşəyönümü tədbirlərinin təşkilidir. Belə tədbirlər zamanı rayon (şəhər) məşğulluq mərkəzlərinə müaricət edən işaxtaran gənclərə, habelə ümumi təhsil müəssisələrindən yuxarı sinif şagirdlərinə əmək bazarının mövcud vəziyyəti, ən çox tələb olunan peşə və ixtisas barədə məlumatlar, peşənin seçimi ilə bağlı məsləhət və tövsiyələr verilir. 2018-ci il ərzində 118138 nəfər, cari ilin 3 ayı ərzində 32,8 min nəfər peşəyönümü məsləhətlərinə cəlb olunub ki, onlardan böyük əksəriyyətini gənclər təşkil edib.

tında aktiv məşğulluq tədbirləri keçirilib. Ötən il Bakı, Gəncə, Sumqayıt, Mingəçevir şəhərlərində və Lenkeran rayonunda 8 ali təhsil ocağında, bu ilin ötən dövründə isə Bakıdakı iki ali təhsil ocağında bu tədbirlər keçirilib, iştirakçılara seçdikləri vakan-siyalar üzrə göndərişlər verilib, məzun və tələbələr üçün xəsi məlumatları müəssisələr tərəfindən qəbul olunub. Həmin tədbirlərdə əmək məqsəd tələbə və məzunların işəgötürənlərlə ilkin əlaqələrinin qurulmasıdır ki, bu da onların əmək bazarına inteqrasiyasında vacib amildir. Eyni zamanda, Dövlət Məşğulluq Xidmətinin təşkilatçılığı ilə İqtisad Universitetində "Karyerada ilk addım" təlimləri təşkil edilmişdir. Bu təlimlər məzunların

Həssas qrupların məşğulluğu

Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi yanında Dövlət Sosial Müdafiə Fondunun 1 saylı sağlamlaşdırma imkanları məhdud gənclərin Peşə Reabilitasiya Mərkəzi belə gənclərin (15-29 yaşlı) peşə reabilitasiyasının təşkilini, onların əmək bazarına çıxışının asanlaşdırılması və məşğulluq imkanlarının genişləndirilməsi məqsədilə yaradılıb. Mərkəzdə ölkəmizin bütün bölgələrindən sağlamlaşdırma imkanları məhdud gənclərin kompüter istifadəsi, kompüter dizayneri, dərzi, bərbər, toxuculuq, ağac üzərində oyma, kulinariya, xalçaçılıq, rəssamlıq, tikmə, toxuma və s. peşələr üzrə hazırlığı təşkil edilir. Kursları bitirdikdən sonra isə onlara peşə şəhadətnamələri təqdim edilir. Peşə təlimi müddətində gənclərin dövlət hesabına yataqxana, yemək, tibbi-fizioterapevtik xidmət və s. ilə təminatı da həyata keçirilir. Mərkəzdə peşə hazırlığı kurslarında olan sağlamlaşdırılmış məhdud gənclərin cəmiyyətdə fəal inteqrasiyasının dəstəklənmə-

● Gənclər evi

Gəncədə yaradılan şərait gəncləri yeni uğurlara aparır

Əsas ümummilli lider Heydər Əliyev tərəfindən qoyulan və Prezident İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilən gənclər siyasəti hazırda müsbət nəticələrini verir. Müasir dövrün tələblərinə və realiyalarına uyğun olaraq mahiyyət və keyfiyyətcə yeni bir mərhələyə qədəm qoyan Azərbaycan gəncliyi indi ictimai-siyasi həyatın bütün sahələrində aktiv fəaliyyəti ilə seçilir, siyasi, iqtisadi, humanitar və sosial tədbirlərin həyata keçirilməsində ön sıralarda addımlayır.

Gənclərin fəaliyyəti üçün dövlətin yaratdığı geniş imkanlar nəticəsində onlar cəmiyyətin aparıcı qüvvəsinə çevrilməyə başladılar. Son illər respublikamızda bu istiqamətdə həyata keçirilən tədbirlər onların hərtərəfli inkişafının təmin olunmasına üçün geniş imkanlar yaratmış, ictimai-siyasi fəallığın artmasına təkan vermişdir. İndi cəsarətlə demək olar ki, ölkəmizdə gənclər siyasəti dövlət siyasətinin tərkib hissəsinə çevrilmişdir. Bunu respublikamızda ikinci böyük şəhər olan Gəncənin təmsilində daha aydın görmək olar.

Son bir neçə ildə gənclər gənclərin çox sorğu Avropadan gəlir. 2016-cı ildə Avropa Gənclər Pay-

taxtı seçilən Gəncə nənki qədim Nizami yurdunu, ümumilikdə Azərbaycan gəncliyinin uğurlarını uzaq Avropa ölkələrində tanıtmışdır. Bundan başqa, 2019-cu ilin Avropa İdman Şəhəri titulu ilə seçilən Gəncədə indi yüksək səviyyəli tədbirlərin keçirilməsinə hazırlıq işləri görülür.

Söz yox ki, dövlətin yaratdığı şərait gənclərin hərtərəfli inkişafını təmin etməklə yanaşı, onların asudə vaxtlarının səmərəli keçməsinə də şərait yaradır. Bu işdə iki il öncə istifadəyə verilən Gənclər evi xüsusi rol oynayır. Heydər Əliyev park-kompleksində yerləşən bu məkan demək olar ki, səhərdən axşamədək gənclərə dolu olur. Onlar burada keçirilən tədbirlərdə iştirak etməklə yanaşı, müxtəlif dərəcələrdə peşə də öyrənirlər.

Gənclərin evinin direktoru Amil Qurbanovla görüşdük. Gəncənin məqsədini biləndə, ilk sözü bu oldu: "İstifadəyə verilməsindən qısa vaxt keçməsinə baxmayaraq buranı gənclərimizə sevdirmə bilməmişik. Əsas məqsədimiz gənclərin təşəbbüslərini dəstəklənməsi və inkişaf etdirilməsi üçün şəraitin yaradılması, onların özərləri bir şəxsiyyət kimi müəyyən etməsi və özünü reallaşdırması, eləcə də dövlətin gənclər siyasətinin həyata keçirilməsində fəallıqlarının artırılmasına kömək göstərməkdir".

Gənclərin evini ziyarətə gələn gənclər üçün bu otaq, burada müxtəlif tədbirlərin keçirilməsi üçün iclas zalı, hərbi vətənpərvərlik, karyera mərkəzi, studiyalar yaradılıb. Müxtəlif tədbirlərin təşkil üçün akt və konfrans zalı, həmçinin əyləncəli

tədbirlər üçün musiqi, fitness zalı, soyunub-geyinə otağı, tennis və bilyard otaqları, masaüstü oyunlar, idmanın döyüş növləri - boks, cüdo və sambo üzrə zallar yaradılıb.

Fəaliyyətinin ilk dövründə burada tikmə və toxuculuq, psixologiya, ümumi dizayn və kompüter dərəcələri fəaliyyət göstərirdi, indi bunların sayı tələbatı uyğun olaraq xeyli artmışdır. Hazırda tikmə və toxuculuq, ümumi dizayn, psixologiya, art terapiya, dekorativ təbii sənət, intellektual oyunlar, teatr klubu, cüdo, sambo, boks bölmələri, ebru sənəti (su üzərində rəsm), şüşə üzərində rəsm, rəsm, kompüter proqramları deməyi fəaliyyət göstərir. Sevindirici haldır ki, bu dərəcələrdə və bölmələrdə məşğul olan gənclər müxtəlif müsəbiqə-

lərdə iştirak edərək bir çox nailiyyətlər qazanmışlar. Keçən il intellektual klubun üzvləri respublikada birinciliklə uğurla çıxış etmişdir.

Ümumiyyətlə, Gənclər evində çoxlu sayda tədbirlər keçirilir və onlar bu tədbirlərdə həvəslə iştirak edirlər. Təkcə keçən il "Gənclər gənclərinin debat forumunda, gənc intellektual yarışında keçirilən breyn-rinq yarışında, "Ətraf mühit", "Sülh ayığı" çərçivələrində keçirilən tədbirlərdə, Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin 100 illiyi münasibətilə keçirilən tədbirdə, "Biznes və liderlik" layihəsi çərçivəsində olan təlimlərdə, 20 Yanvar şəhidlərinin anım mərasimində, 9 noyabr - Bayraq Günü ilə əlaqədar keçirilən tədbirlərdə fəallıqla iştirak etmişlər.

Xüsusi vurğulamaq lazımdır ki, Gənclər evi Heydər Əliyev park-kompleksində yerləşdiyindən yay aylarında nəzərdə tutulan tədbirlərin bir çoxu açıq havada keçirilir. Gənclər sıx ağaclarla əhatə olunmuş parkda maraqlı əyləncələr və müxtəlif debatlar təşkil edir, idman yarışları keçirirlər.

Bu gün Gəncədəki Gənclər evi yeniyetmələrin ən sevimli yerinə çevrilmişdir. Onlar istədikləri məşğulluqda burada tapır, vaxtlarını səmərəli qururlar. Yaradılan şərait isə gənclərə rahatlıq gətirməklə yanaşı, müxtəlif peşələrə yiyələnməkdə, eləcə də karyera qurmaq işində yardımçı olub.

Sabir ƏLİYEV,
"Azərbaycan"

Mədəniyyət

● Nakam taleilər

Azərbaycanın çirək dünyaya göz açdı. 1919-cu il oktyabrın 22-si idi. Bir il beş ay idi ki, Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti qurulmuşdu. O, azad ölkənin vətəndaşı olmağın qüruru ilə döyünən neçə-neçə ürəkdə ümid işığını bir az da şölələndirdi. Atasına - dövrünün böyük şairlərindən olan Hüseyn Cavidə dostları Əhməd Cavid, Ömər Faiq Nəmanzadə, Abdulla Şaiq, Üzeyir Hacıbəyli, Seyid Hüseyn, Mikayıl Müşfiq gözəydinliyi verdilər.

Ərtoğrul nisgili

Atası adını Ərtoğrul qoydu. O da yaşadılar kimi Azərbaycanın dövlət müstəqilliyinin qorunması uğrunda ölüm-dirim savaşını getdiyi günlərdə böyüyürdü. Ancaq bunu da ərtoğrulara çox gördülər. 1920-ci ilin aprelində bölsəvliklər Azərbaycanda hakimiyyəti ələ keçirdilər. Yeni hökumət - Şura hökuməti ilk günlərdən xalqımızın vətənpərvər, azadlıqsevər ziyalılarına qənim kəsildi.

Ayrılıq bir addımlığında...

Cavidlər ocağının sonbeşiyi 1921-ci ilin 2 oktyabrında dünyaya gəldi. Cavidin atası Turan adlandırdı.

Ölkə ictimai-siyasi təlatümlər içindəydi. Şura hökuməti Azərbaycanda yerini möhkəmlətmək üçün bütün vasitələri əl atırdı. Sabahlarından nağmənlik Cavid əfəndinin ruhu sarmışdı. Müəmmal gələcəyin sınırları içərisində yaşayır, arzularını, üsyanını ölməz əsərlərinə köçürürdü. Ömürləri tufanlara düşmüş Cavid əfəndi və dostları Azərbaycanın azad gələcəyini xiffətini çəkir, övladlarının tarixini bu çarşaq vaxtlarında Vətənə məhəbbət ruhunda böyütdülər.

Ərtoğrul Cavidlərin ocağının yeni nəfəsi, hərəti, ümidiydi. Oxumağa, öyrənməyə həvəsi böyükdü. 1926-1927-ci illərdə Azərbaycan darülmüəlliminin yanındakı nümunə məktəbində əla qiymətlərlə oxudu. 1927-1928-ci illərdə isə 8-ci şura məktəbinin zərbeçi şagirdi oldu. Poeziyaya marağı atasının diqqətini çəkəndə onun səkkiz yaşını vardı. Yaşından, yaşadılardan tez böyüdüylü şeirlərində də əksini tapırdı. O, 1932-ci ildə, 5-ci sinifdə oxuyarkən "Sönük həyat" adlı şeirində yazırdı:

*Bir çiçək ki, yeni açmağa başlar,
Görənlər bir yarpaq həmə qoparar.
Ona toxunanlar həpsi vıcansız,
Könül çalan əfi, canavar, qansız,
Sonra çiçək tınc boynunu bükküb,
Göz yaşına zaharlar töküüb,
Gündən-günə solur, tikəni döniür,
Gözündə parlayan səadət söniür.*

Könlünün duyğularını yalnız şeirlərində ifadə etmirdi. Ərtoğrul həm də musiqini çox sevdi, gözəl piano, fortepiano çalır, rəssamlıq, şahmatla meşğul olurdu. Valideynləri də, müəllimləri də onunla fəxr edirdilər. Ərtoğrul 1936-cı ildə Azərbaycan Dövlət Pedaqoji İnstitutunun (indi

N.Tusi adına Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti) Azərbaycan dili və ədəbiyyatı fakültəsinə daxil oldu. Mir Cəlal Paşayevdən, Əli Sultanlıdan, Feyzulla Qasımzadədən, Cəfər Xəndandan, Məmməd Cəfər Cəfərovdan dərsləməyə başladı.

1937-ci il qapının kəndarındaydı. Repressiya beləsi isə əmansız dalğa kimi gəlirdi. Geri çəkildə elvərin böyüyünü - Hüseyn Cavid aralarında görməyəcəkdilər...

Son görüş...

Həmin il iyunun 4-də, gecə saat 4-də NKVD-nin qara maşınında atasını həbs etməyə gəldilər. Axtarış aparıldı, dəyərləri nə vərdisə, müsadirə edildi. Ayrılıq anları çaldı. Cavid əfəndi qapıdan çıxarkən oqluna: "Kişi ağlaşmaz, sınır, əyilməz. Ananı və bacını sənə tapşırıram. Salamət qal", - dedi.

O vaxt bu ayrılıq əbədi olacağına inanmırdılar. İki il sonra Cavid əfəndi Sibire sürgün ediləcəkdə. 1941-ci il dekabrın 5-də isə İrkutsk vilayətinin Şevçenko kəndinin əillər xəstəxanasında gözərləri əbədi yumacaqdı. Bu böyük itkidən xəbərsiz Ərtoğrul, Turanın, Mişkinaz xanımın gözərləri Cavid əfəndinin yollarında qalacaqdı...

Amma hələ ki 1930-cu illərin axırları idi. Hüseyn Cavidin həbsi, adının çəkilməsini, əsərlərinin yasaq olunması da sovet hökumətinə qane etmədi. Ailəsinin yaşadığı mənzildən çıxarıb, Sovetskida bir neçə ailənin yaşadığı qapısız, pəncərəsiz evdə yerləşdirdilər. Qohumların, dostların da çoxunun üz çevirdiyi o ağır illərdə Mişkinaz xanım tikmiş maşını ilə ailəni dolandırdı.

Çətin günlərdə Mişkinaz xanımın Turan xanımın günc yerləri idi. Cavid əfəndi gedərkən onları Ərtoğrula tapşırırdı. O Ərtoğrula ki, hələ çox gənc idi. Amma atasının həbsindən sonra sanki birdən-birə yaşa dönmüşdü. Çünki Hüseyn Cavidin oğlu olmağın məsuliyyətini əvvəlkindən də artıq hiss edirdi.

O, 1939-1942-ci illərdə Azərbaycan Dövlət Konservatoriyasında Bül-bülün rəhbərlik etdiyi xalq musiqisini öyrənən elmi-tədqiqat kabinetində çalışır, musiqi folkloru nümunələrinin toplanmasında iştirak edirdi. Bu məqsədlə Ərtoğrul Cavid Bülbüllə Azərbaycanın bir sıra rayonlarına ekspedisiyalarda oldu. 200-dən çox Azərbaycan xalq mahnısını, el havalarını nota köçürdü, aşıqlarımızın ifa etdikləri dastan və nağılların mətnlərini yazdı, öz yaradıcılığında onlar-

dan bəhrələndi. Avropa və rus bəstəkarlarının ayrıca notları şəklində çap olunan romans və mahnıların Azərbaycan dilinə tərcümə etdi.

Ərtoğrul Cavid 1940-cı ildə Azərbaycan Dövlət Pedaqoji İnstitutunu fərqlənmə diplomu ilə bitirdi. Elə həmin il Azərbaycan Dövlət Konservatoriyasının bəstəkarlıq fakültəsinə daxil oldu. Konservatoriyada gələcəyini böyük bəstəkarları Qara Qarayev, Fikrət Əmirov, Süleyman Ələsgərov, Ağabacı Rzayeva, Hacı Xanməmmədov və başqaları ilə birlikdə dahi bəstəkar Üzeyir Hacıbəyliyden dərslər aldı. Bu təhsil ocağında da müəllimləri, tələbə yoldaşları ona böyük rəğbətə yanaşırdılar. Üzeyir bəy Ərtoğrulun fitri istedadından danışırdı. İlk böyük əsərini - fortepiano üçün "9 Variasiya"sını, özəfəliyyət dərnəyi üçün "Eqoistin taleyi" pyesini yazdı, mahnılar bəstələdi.

"Həyat insanlardan da insafsızdır"

1942-ci illərdə konservatoriyanın əlaçı tələbəsi Ərtoğrul Cavid ordu sıralarına çağırıldı. "Xalq düşməni"nin oğlu olduğu üçün cəbhəyə deyil, Gürcüstanda yerləşən fəhlə batalyonuna göndərildi.

Ərtoğrul anasından və bacısından narahət idi. Ümid yeri olan müəllimi Üzeyir bəyə 1942-ci ilin 25 fevralında yazırdı: "Hörmətli Üzeyir bəy! Əsgərliyə getməzdən əvvəl sizinlə görüşmək istədim de, qismət olmadı. Yeganə narahatlığım anam və bacımın acınacaqlı halıdır. Rica edirəm, keçirdiyimiz səmimi dərslərini və ümidli gələcək xətrini, mümkün ola biləcək yardımınızı əsirgəməyin.

Anam və bacımın bacılarına işləyə bilər. Bacım həm bağçada, həm məişinlikçi, həm də ibtidai məktəbdə dərs (matematika, dil) deyir bilər. Lakin ən lazım məsələ çətin hallarda nəzər etmək, ürək vermək, mənevi yardımdır. Zənn edirəm, rədd etməzsiniz".

Məktubu alan Üzeyir bəy lazımı yerlərə zəng etdi. Bundan sonra Turan xanımı Radio Verilişləri Komitəsinə, Mişkinaz xanımı "Klara Setkin" adına tikmiş artelində işə götürdü. Bütün bunlardan məlumatsız olan Ərtoğrul Cavid martın 15-də müəllimə yazırdı: "Hörmətli Üzeyir bəy! İlk duracaq mənzilimiz Abxaziya dağları oldu - hər tərəf qarlı dağlar, soyuq, ağır iş. Bakıdan çıxdığım gündən həç kimdən məktub almamışam. Hətta ailəmdən də.

Yaşay-yavaş kimsəsizlik, ayrılıq, nigarançılıq duyğularım artır; səhətim zəifləyir. Lakin nə olursa-olsun, mən səhətimi saxlayacağam. Ən böyük əzab verən, məni rahat buraxmayan səbəb varsa, yalnız ailəmdir. Mən çox yaxşı bilirdim ki, anam xəstədir, bəlkə də yataqdadır, bacım həyatı dərk etməyə başlarkən ancaq sınıxılıq, ağır yaşayış gördü. Mən öz oğulluq borcumu yerinə yetirə bilmədim. Bəzən o dərəcədə bədbinləşirdim ki, yenidən görüşmək ümidi sönmür, özümü ən bədbəxt bir fərd zənn edirəm. Ailəməizin rahat dolanmasına əmin ola bilsəydim, kədərini xeyli azaldırdı.

Martın 24-də o, yenə müəllimə yazırdı: "Hörmətli müəllimim Üzeyir bəy!

Bakıdan çıxdığım gündən ailəmdən, onların yaşayışı haqda həç bir məktub almamışam. Nigarançılığım həddini aşmaq üzrədir. Əgər bir neçə ay belə davam edərsə, şübhəsiz ki, əsəb xəstəliyinə tutulacağam". "Xalq düşmənləri"nin oğulları ən ağır işlərdə çalışdırıldı. Tünel tikintiləri Ərtoğrulun da sağlamlığını əlindən aldı. Vərəmə tutuldu. Tiflis hospitalına düşdü. Tərxis olunmağı ləngidirdi. Vərəmin ağrıları işə getdikcə şiddətlənirdi. Yenə doğmalarını düşündür, bacısına yazdığı məktublarda soyadlarını uca tutmağı tövsiyə edirdi.

Anası çağırış teleqramı aldıqdan sonra çətinliklə Tiflisə, onun yanına gəldi. O vaxt Ərtoğrulun vəziyyəti xeyli ağırlaşmışdı. O, 1943-cü il aprelin 26-da Tiflis xəstəxanasından böyük müğənni Bülbülə yazırdı: "Hörmətli Bülbül dayı. Salamlar. Bir ədib söyləmiş ki, həyat insanlardan da insafsızdır. Doğrudan da, belə imiş. Tale məni elə bir dərədə saldı ki, bütün planlarım, arzularım alt-üst oldu. Qarşıdakı əsas məsələ möhkəm yemək, təmiz hava udmaq və dincəlməkdir. Bəlkə kiçik ömrüme bir neçə gün əlavə edə bildim. Vəziyyətim çox da yüngül deyil. Aprel ayının 7-dən başlayaraq ta 18-nə qədər sənəmdən qan gəldi. Temperatur səhərlər 38-dən aşağı emir. Gecə isə 40-a qədər qalır. Lazımı davacat və yeməyin olmaması işləri daha da ağırlaşdırır. Son dərəcə zəifəm. Yerimdə oturma bilirməm. Doktor yazmağa yol vermir. Məktubu gizli, uzandıgım halda yazıram.

Vəziyyətim bu qədər ağırlığına baxmayaraq, gizli bir məna məna daima qüvvət verir. Məni yaşadan bu qüvvə, sarsılmaz iradə və möhkəm inamdır; mən öz məqsədimə - ideala çatacağam. O musiqidir..."

Ərtoğrul müəllimə planlarından söz açırdı: "Mənim indiki planım Naxçıvana getməkdir. Orda hər bir şey var. Nənemlə qonşu kəndlərə gedəcəyəm. Əgər səhətim imkan versə, kabinetə maraqlandıran materiallar toplayacağam. Yanımda xeyli not və yazı kağızı var".

1943-cü ilin sentyabrında, nəhayət, Ərtoğrul ordudan tərxis edildi. Yaşamaq istəyirdi. Onu gündən-günə zəiflədən xəstəlikləri mübarizə aparır, sabaha ümid arayırdı. Ancaq Tiflisdə vəziyyəti ağırlaşdı. Onu Naxçıvana apardılar. Ərtoğrul ailəsinə yazırdı: "Əzizlərim, salamları! Nəhayət, Naxçıvana gəldim. Ümid bağladığım bir adam - Əziz Şərif məni çox rahat gətirib çıxardı. Səhər 7-də çıxdım. Əvvəl Əziz Şəriflə getdik. Ərtoğrul, 6 sentyabr, 1943-cü il".

Ərtoğrulun son günləri çox ağır keçdi. Ölümlə həyat arasında çirpirdiyi vaxtlarda yeganə istəyi anasını və bacısını görməkdir. Amma son arzusunun da çatma bilirdi. İlyim dörd yaşlı Ərtoğrul Cavid 1943-cü ilin 14 noyabrında atasının təleyindən xəbərsiz Naxçıvanda vəfat etdi.

Zöhrə FƏRƏCOVA,
"Azərbaycan"

● Maarifçilik hərəkatı

"Nicat" cəmiyyəti

Birinci sırada, soldan: Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev, Mirzə Ələkbər Sabir, Həşim bəy Vəzirov
İkinci sırada, sağdan: 4-cü Əli bəy Hüseynzadə, 5-ci Həsən bəy Ağayev, 7-ci Mahmud bəy Mahmudbəyov
Aşağı sırada, soldan: 4-cü Üzeyir bəy Hacıbəyov 5-ci Süleyman Sani Axundov
Aşağı sırada, sağdan: 4-cü Abdulla Şaiq

Hər bir xalqın tarixində və yaddaşında xeyirxahlıq özünü daha çox yer tapır. Belə mənəvi dəyərlərimizdən biri də xeyriyyəçilikdir ki, ənənəvi hala çevriləndə əsrdən-əsrə yol keçib. Oduq ki, iyirminci yüzilliyin əvvəllərində xalqımız maariflənməsi üçün xeyriyyə cəmiyyətlərinin yaradılması təsəvvüf deyildi. Belə cəmiyyətlərdən biri Bakıda ziyalıların, eləcə də zəngin iş adamlarının təşəbbüsü və maddi dəstəyi ilə yaradılan "Nicat" idi.

1906-cı il martın 9-da təsis toplantısı keçirilən, məram və məqsədi ilk növbədə maddi cəhətdən imkansız uşaqların təhsil almalarına yardım etmək idi. Məhəmməd Əmin Rəsulzadə, Məhəmməd bəy Səlimbəyov, Həsən bəy Ağayev, Qasım Qarimov, İsa bəy Aşurbəyov, Əlimərdan bəy Topçubaşov kimi ziyalıları ətrafında cəm edən cəmiyyətin təşəbbüsü və dəstəyi ilə 1906-1910-cu illərdə Gəncədə "Mədrəsəyiruhani", Lənkərandə "Behçət", Ağdaşda "Darülfənn", Şamaxıda açılan "Üxüvvət" adlı məktəblərin tədris vəsaitləri ilə təminatı daim diqqət mərkəzində saxlanılıb. Cəmiyyətin nəzdində pedaqoji ədəbiyyat bölməsi yaradılaraq Azərbaycan dilinin orfoqrafiasının hazırlanması istiqamətində iş aparılıb.

Əli bəy Hüseynzadə və Türkiyədən gələn naşir-pedaqog Əhməd Kamalın Azərbaycan türkcəsinin orfoqrafiası ilə bağlı təklifləri cəmiyyətin təsis etdiyi "Nicat" qəzetində müzakirəyə çıxarılıb. Böyükülər üçün axşam kursları açılıb və onun da o dövrdə əhəmiyyəti əl olmağın. Bununla bağlı 1907-ci ildə cəmiyyətin illik hesabatında bildirilirdi ki, axşam kurslarının 300 nəfərədək dinləyicisi olub. Üz qrupda (bisaadət və savadlı və savadlı) fəaliyyət göstərən kurslarda Azərbaycan və rus dilləri ilə yanaşı, riyaziyyat fənni də tədris edilib.

Cəmiyyətin 4-cü rus-tatar məktəbində Əli Terequlovun rəhbərliyi altında həftədə bir gün olmaqla, üçsaatlıq cümə kursları da təşkil olunub. "Nicat"ın xətti ilə açılan ümumi qiraətxana və kitabxanalarda həmçinin gigiyena və müxtəlif xəstəliklər haqqında müəllimlər oxunub.

Cəmiyyətin 4-cü rus-tatar məktəbində Əli Terequlovun rəhbərliyi altında həftədə bir gün olmaqla, üçsaatlıq cümə kursları da təşkil olunub. "Nicat"ın xətti ilə açılan ümumi qiraətxana və kitabxanalarda həmçinin gigiyena və müxtəlif xəstəliklər haqqında müəllimlər oxunub.

● Teatr

Yeni layihələr bəhrəsini verir

50 yaşlı Sumqayıt Dövlət Dram Teatrı yubiley mövsümündə bir çox yeniliklə imza atıb. Repertuarını müxtəlif janrlı tamaşalarla zənginləşdirən teatr fəaliyyətini uğurla davam etdirməkdədir. Belə ki, müxtəlif yaş kontingentinin eyni zamanda teatra cəlb olunması istiqamətində bir çox layihələr və kampaniyalar gerçəkləşdirilməkdədir.

Bu layihələr Sumqayıt Dövlət Dram Teatrının tamaşaçı kütləsinin dəfələrlə artmasına təkan verib. Artıq son 7 ayda teatra tamaşaçı axınının sürətlənməsi yaradıcı kollektivə stimül verməkdədir. Teatrda baş verən yeniliklər həftəsonu tamaşalarına da müsbət təsir göstərir. Belə ki, Sumqayıt sakinlərinin istirahət günlərində teatra gəlib tamaşaları izləyərkən zövq aldıklarını söyləməsi, həftəsonu maraqlı səhnə əsərlərinin oynanılması bir daha görülən işlərin uğurlu nəticələridir.

Sumqayıt Dövlət Dram Teatrında həftəsonu nümayiş olunaçaq tamaşalar altı saatlıqdır. Kiçik yaşlı tamaşaçılar Abdulla Şaiqin "Danışan gəliniç" əsərinə tamaşa edəcek

lər. Böyükülər üçün nəzərdə tutulmuş M.F.Axundzadə yaradıcılığında "Müsyö Jordan və dərviş Məstəli şah", Əli Əmirinin "20 ildən sonra" tamaşaları oynanılacaq. Havaların istiləməsi ilə əlaqədar tamaşaçıların sayının turistlərin hesabına artacağı gözlənilir. Yay dövrü üçün teatr kollektivinin xüsusi layihəsi var.

Akif ƏLİYEV,
"Azərbaycan"

● Yeni nəşrlər

"Dördüncü kitab"

Müasir ədəbiyyatımızda özünəməxsus dəstəxi olan Sahib Əliyevin müxtəlif janrlarda qələmə aldığı əsərlər oxucular tərəfindən maraqla qarşılanır. Onun istər seir və poemaları, istər hekayələri, istərsə də publisistik yazıları sevilib-sevilib oxunur.

Sahib Əliyevin bədi yaradıcılığı ədəbiyyatşünaslarımızın da diqqətindən kənarda qalmır, yeri gəldikcə, onun əsərlərindən bəhs edən məqalələr yazılır.

Bu günlərdə "Açıq dünya" nəşriyyatında müəllifin yaradıcılığında bəhs edən daha bir kitab işıq üzünə gəldi. "Dördüncü kitab" adlanan yeni nəşrdə Sahib Əliyev haqqında, əsasən də, son vaxtlar qəzet və jurnallarda dərc olunan, sosial şəbəkələrdə yayılmış yazılar toplanmışdır. Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası Nizami Gəncəvi adına Ədəbiyyat İnstitutunun aparıcı elmi işçisi, filologiya üzrə fəlsəfə doktoru İlah Məmmədlinin tərtib etdiyi bu kitabda şairin yaradıcılığında xas ayrı-ayrı müsbət cəhətlər ustalıqla təhlil edilmiş, onun uğurları oxucuların diqqətinə çatdırılmışdır. Bu cəhətdən kitabın redaktoru Əli Rza Xələfilinin "Ön söz əvəzi", məşhur ədəbiyyatşünas-tənqidçi Qurban Bayramovun "Poetik fikrin təbiiliyi", filologiya üzrə fəlsəfə doktoru İlah Məmmədlinin "Şifahi xalq ədəbiyyatından qaynaqlanan ruh", Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin üzvü Fariz Çobanoğlunun "İlahi bulaqdan götürəndə" yazıları xüsusi ilə diqqətə çəkir.

Kitabda təqdim olunan yazılar göstərir ki, Sahib Əliyevin yaradıcılığı ədəbiyyatşünaslarla yanaşı, digər peşə sahiblərinin də diqqətini cəlb edir. Kimya elmləri doktoru Əli Zəlavun, fizika-riyaziyyat elmləri doktoru Bəhmen Sultanlının, tanınmış hüquqşünas Fəxrəddin Mehdiyevin fikirləri buna bariz nümunədir.

"Azərbaycan"

● Yaddaş

Bəstəkarın xatirəsi anılıb

Dünya şöhrətli Azərbaycan bəstəkarı, pedaqog, SSRİ xalq artisti, akademik Qara Qarayevin anım günü münasibətilə ev-muzeyində xatirəsi anılıb.

Muzeydə bəstəkarın şəxsi əşyalarından fotoobyektlər, ailəyə məxsus olan məktublar, fotolar, parker qələmləri nümayiş olunub.

Tədbirdə çıxış edən Musiqi Mədəniyyəti Dövlət Müzeyinin direktoru, əməkdar mədəniyyət işçisi Alla Bayramova iştirakçılara görkəmli bəstəkarın həyatı və musiqi irsi haqqında məlumat verib. Vurğulayıb ki, yaradıcılığı zəngin milli köklərə əsaslanan Qara Qarayev Azərbaycan mu-

siqisinin yeni mərhələdə inkişafını təmin edən şəxsiyyətlərdən.

Bəstəkarın qızı Züleyxa Qarayeva tədbir iştirakçılarını salamlayaraq muzeyin eksponatları haqda məlumat verib.

Tədbirdə əməkdar incəsənət xadimi, professor Zümrüd Dadaşzadə deyib ki, Qara Qarayev Azərbaycan musiqi mədəniyyəti tarixində müstəsna rol oynamış bir sənətkardır: "Əlbəttə, Qara Qarayevin bir sıra nailiyyətləri var ki, onlar bizim üçün bir sərvətdir. Onun yaratdığı məktəb indi də öz bəhrəsini verir".

Qara Qarayevin sənəti çox rəngarəngdir və onun əsərlərini hər dəfə dinlədikcə yeni cəhətlər kəşf edilir.

Sonra bəstəkarın "Çilgün Qaskoniya-lı"sından fraqmentlər səsləndirilib.

İmadəddin Nəsimi - 650

Cahana sığmayan mütəfəkkir şair

● Klassik irsimiz

İmadəddin Nəsimi yalnız Azərbaycan türklərinin deyil, bütün türk dünyasının ən qüdrətli şairlərindən biri, türkdilli poeziyada fəlsəfi şeirin yaradıcısı, divan ədəbiyyatının formalaşmasında mühüm rol oynamış sənətkarlardandır. Şairin ən böyük xidmətləri sırasında Azərbaycan ədəbi dilini əvvəlki dövrlərlə müqayisədə görünməmiş dərəcədə inkişaf etdirməsi, onun ərəb və fars dilləri ilə rəqabətə girə biləcək səviyyəyə qaldırmasıdır.

İmadəddin Nəsiminin (əziz qəbri pak olsun) divanı sözləri yazılıb. Buraya 711 qəzəl, 6 tərkibbənd, 3 məsnəvi, 9 müstəzad, 5 müxəmməs, 603 rübal, 3 qitə daxildir. Diqqətli cəlb edən cəhət odur ki, bu nüsxədə Nəsiminin mətbu divanlarında rast gəlmədiyimiz bir sıra şeirlər var. Qeyd etmək istərdim ki, şairin irsi ilə meşğul olan mənşünaslar və əlyazmaşunastar bir ciddi problemlə üzləşirlər:

məsi baxımından böyük əhəmiyyətə malikdir. Süruri XV əsrin ikinci yarısı - XVI əsrin əvvəllərində yaşamış hüruflü şairimiz şeirlərində Nəsimi ənənələrini davam etdirən, haqqında çox az məlumata malik olduğumuz, ədəbiyyat tariximizdə ancaq bir neçə şeirindən söhbət gədən sənətkardır. Son dövrlərdə şairin divanının Vatikandan Apostol kitabxanasında, İstanbul Süleymaniyyə və Manisa şəhər kitabxanasında saxlanan əlyazmalarının surətlərini əldə etmiş, üç nüsxə əsasında müqayisəli mətn tərtib etmiş. Əsərin geniş araşdırma ilə nəşrinin nəşmişünaslığa töhfə olacağına inanırıq. Tehranın Məclis kitabxanasından Nəsimi şeirlərinə təxmis yazan Heydərinin 294 vərəqdən ibarət farsdilli divanının surəti əldə olub. Şərqi müxtəlif ölkələrini səyahət etmiş, Heydərinin divanında Böyük Moğal imperatoru Əkbər Şaha (1556-1605) həsr olunmuş qəsidə vardır. Ankara Milli Kitabxanasından Nəsimi təsiri ilə şeirlər yazmış XVI əsr şairi Heyrətinin türk divanının surətini əldə etmiş. Bu divandan məlum olur ki, şair ömrünün müəyyən hissəsini qürbətə, Ustüpdə, Makedoniyanın paytaxtı Skopyedə yaşayıb. Divandan öyrənirik ki, Osmanlı şairi kimi tanınan sənətkarın əsl Azərbaycanlıdır. Tehranın Məclis kitabxanasından Nəsiminin müridi Rəfiinin "Bəşərətnamə" əsərinin əlyazmasını surətini əldə etmiş. Bir sıra tədqiqatçıların göstərdiyinə görə, "Bəşərətnamə" və "Gəncnamə" adlı məsnəvilerin müəllifi olan bu hüruflü şair Nəsimi ilə birlikdə Azərbaycandan Anadoluya mühacirət etmişdir. Türkiyə tədqiqatçısı Günay Qut əsərinin dil xüsusiyyətlərinə görə onun şirvanlı olması ehtimalını irəli sürmüşdür. 1409-cu ildə vəfat etmiş şairin bu əsəri yalnız hüruflilik ideyalarının yayılması baxımından deyil, dövrün Azərbaycan türkcəsinin, ədəbi dilinin tədqiqatı baxımından böyük maraq kəsb edir. Bu qeydlərdən də görürük ki, Nəsimi ardıcılarının, ənənələrinin davamçılarıdır. İrsinin öyrənilməsi onun ədəbi məktəbinin geniş bir coğrafi miqyasda (Azərbaycan, Anadolu, Orta Asiya daxil olmaqla Şərqi Avropadan Hindistana qədər) yayıldığını göstərməyə, daha ətraflı araşdırmağa kömək edəcəkdir.

Nəsimişünaslığa yeni baxış

Nəsimidən sonra türkdilli divan ədəbiyyatında çox şey dəyişdi: bu dildə yazılan şeir sözün haqqı mənasında fəlsəfi məzmun kəsb etdi, şeirin dili bir tərəfdən Quran ayələrindən söz və istilahlarla, ərəb mənşəli ictimai-fəlsəfi terminlərlə, digər tərəfdən ana dilimizdən, canlı danışıq dilindən gələn ifadələrə, atalar sözləri və məsələlərə zənginləşdi. Bütün bunlarla bərabər, türkdilli poeziyaya özünün mübariz, ağıllı, coşğun xarakterini itirmədi, insanlara, oxucuya əmin olduğu həqiqətləri təlqin edən, humanist, fədakar bir sənətkar - Nəsimi obrazı daxil oldu. Bu yenilməz, məğrur şair obrazı və onun özünəməxsus ədəsi, ritmi olan alovlu şeirləri Azərbaycanca, Orta Asiyada, Osmanlı dövlətində və başqa məmləkətlərdə heyranları, təlqinçiləri tapsa da, təkrəndiləz qaldı. Altı əsrdən artıqdır ki, Nəsimi şəxsiyyəti və poeziyası insanları, oxucuları heyran etməkdədir. Nəsiminin bütün Şərqi dünyaya miqyasında UNESCO xətti ilə dünya miqyasında qeyd edilmişdir. Ümummilli lider Heydər Əliyevin sayları nəticəsində bu münasibətlə ölkəmizdə xarici qonaqların iştirakı ilə təntənəli tədbirlər təşkil edildi, şairin əsərləri çoxtiraajlı kitablar halında çapdan çıxdı (tərtibçi akademik Həmid Araslı). O zaman professor Cahangir Qəhrəmanovun tərtib etdiyi 3 cildən ibarət Nəsimi divanının elmi-tənqidi mətni işıq üzünə çıxdı. Mirzəgə Quluzadə "Böyük Azərbaycan şairi" adlı monografiya yazdı, Zümrüd Quluzadə şairin fəlsəfi görüşlərinə dair əsərləri nəşr etdirdi. Böyük mütəfəkkirin həyat və yaradıcılığına, şeir və qəzəllərinin dilinə dair tədqiqatlar meydana çıxdı. Filologiya üzrə fəlsəfə doktoru Səadət Şixiyeva bütün elmi fəaliyyətini şairin həyat və yaradıcılığının araşdırılmasına həsr etmiş, 1991-ci ildə "Nəsiminin lirikası" mövzusunda namizədlik dissertasiyası yazmış, şairin ədəbi irsinin müxtəlif məsələlərinə işıq salan məqalələr çap etdirmişdir.

Bu gün nəsimişünaslıq qarşısında duran bir neçə məsələdən qısaca olaraq danışmaq istərdim. Nəsimi irsinin nəşri sahəsində ölkəmizdə bir sıra dəyərlər işıq görəndə, son dövrlərdə dünya kitabxanalarından aparılan araşdırmalar göstərir ki, dahi sənətkarın irsinin mühüm hissəsi hələ işıq üzünə gəlməyib. Şairin son dövrlərdə dünya kitabxanalarından əldə etdiyimiz bir neçə lirik şeirlər toplusunu - divanını nəzərdən keçirək: Ankara Milli Kitabxanasından şairin anadilli divanının iki nüsxəsini əldə etmişik. 83 vərəqdən ibarət birinci divan aydın nəsx xətti ilə köçürülmüş. 308 vərəqdən ibarət olan ikinci divan da səliqəli və gözəl xətlə yazılıb. Qeyd edək ki, bu divan nüsxəsi Nəsimi divanları içərisində ən irihəcmliyəndir. Divanın əvvəlində "Divanı-Həzrət Seyyid Nəsimi qəddəsə siruhül-əziz" ("Həzrət se-

hadında nəşr ediləndə, ərəb şeirlərinin hamısı hələ də toplanmayıb. Təbii ki, belə bir qüdrətli sənətkarın ədəbi irsini nəzərə alaraq 2019-cu ildə "Nəsimi illi" elan etməsi nəsimişünasları da, nəsimişevləri də sevindirir və ilhamlandırır. Xatırladaq ki, sovet dövründə, 1973-cü ildə Nəsiminin 600 illik yubileyi bütün Azərbaycan, SSRİ miqyasında, UNESCO xətti ilə dünya miqyasında qeyd edilmişdir. Ümummilli lider Heydər Əliyevin sayları nəticəsində bu münasibətlə ölkəmizdə xarici qonaqların iştirakı ilə təntənəli tədbirlər təşkil edildi, şairin əsərləri çoxtiraajlı kitablar halında çapdan çıxdı (tərtibçi akademik Həmid Araslı). O zaman professor Cahangir Qəhrəmanovun tərtib etdiyi 3 cildən ibarət Nəsimi divanının elmi-tənqidi mətni işıq üzünə çıxdı. Mirzəgə Quluzadə "Böyük Azərbaycan şairi" adlı monografiya yazdı, Zümrüd Quluzadə şairin fəlsəfi görüşlərinə dair əsərləri nəşr etdirdi. Böyük mütəfəkkirin həyat və yaradıcılığına, şeir və qəzəllərinin dilinə dair tədqiqatlar meydana çıxdı. Filologiya üzrə fəlsəfə doktoru Səadət Şixiyeva bütün elmi fəaliyyətini şairin həyat və yaradıcılığının araşdırılmasına həsr etmiş, 1991-ci ildə "Nəsiminin lirikası" mövzusunda namizədlik dissertasiyası yazmış, şairin ədəbi irsinin müxtəlif məsələlərinə işıq salan məqalələr çap etdirmişdir.

Bu gün nəsimişünaslıq qarşısında duran bir neçə məsələdən qısaca olaraq danışmaq istərdim. Nəsimi irsinin nəşri sahəsində ölkəmizdə bir sıra dəyərlər işıq görəndə, son dövrlərdə dünya kitabxanalarından aparılan araşdırmalar göstərir ki, dahi sənətkarın irsinin mühüm hissəsi hələ işıq üzünə gəlməyib. Şairin son dövrlərdə dünya kitabxanalarından əldə etdiyimiz bir neçə lirik şeirlər toplusunu - divanını nəzərdən keçirək: Ankara Milli Kitabxanasından şairin anadilli divanının iki nüsxəsini əldə etmişik. 83 vərəqdən ibarət birinci divan aydın nəsx xətti ilə köçürülmüş. 308 vərəqdən ibarət olan ikinci divan da səliqəli və gözəl xətlə yazılıb. Qeyd edək ki, bu divan nüsxəsi Nəsimi divanları içərisində ən irihəcmliyəndir. Divanın əvvəlində "Divanı-Həzrət Seyyid Nəsimi qəddəsə siruhül-əziz" ("Həzrət se-

onun əsərləri içində hürufliliyi yaymaq üçün hürufliliyə dair ilk mənbələrin tədqiqatına cəlb edilməsi, tərcümə və nəşri çox vacibdir (o fikirlə tamamilə razıyıq ki, Nəsimini yalnız hüruflü şair kimi nəzərdən keçirmək olmaz. Onun sadəcə sufi şair kimi, eləcə də dünyəvi mövzularda yazdığı şeirləri kifayət qədərdir). Bu məsələdə qarşıya çıxan ən böyük çətinliklərdən biri odur ki, hüruflilik cərəyanının banisi Fəzullah Nəsiminin əsərləri fars dilinin Astrabad ləhcəsində yazılıb. Türkiyə müəllifləri T.İ. rəli Əbdülməcid bin Firiştənin "Eşq-namə"si, Dəvriş Mürtəzəzin "Düriyyətim"i "Cavidannamə"nin türk dilinə tərcüməsidir. Buna baxmayaraq, əsəri əslindən tərcümə etmək lazımdır. Bundan başqa, F.Nəsiminin "Məhəbbətnamə", "Növmnamə", "Ərşnamə" və fars divanı, "Vəsiyyətnamə"si vardır ("Vəsiyyətnamə"ni Q.Bəqədli tərcümə edərək ilk dəfə "Azərbaycan" jurnalında nəşr etmişdir). Bu əsərlər dilimizə çevrilməli, ətraflı araşdırılmalıdır. Hürufliliyin digər xadimlərinin əsərləri də tərcümə və nəşr olunmalı, tədqiqatla cəlb edilməlidir.

Paşa KƏRİMOV,
AMEA Məhəmməd Füzuli adına Əlyazmalar İnstitutunun direktor müavini, filologiya elmləri doktoru

Elm və ədəbiyyat xadimləri İmadəddin Nəsimi haqqında

Yaşar Qarayev,
professor:

Ədəbiyyat (poeziya) isə Nəsiminin şəxsiyyəti ilə əlaqəli məsələni kəşf etdi. Nəsimiyə təkcə Nəsimidən baxmaq - XIV əsrin düşüncə və şüur kontekstində dayanmaq, donub-qalmaq demək olardı: həm Nəsimiyə, həm də Nəsiminin özünə məhz XXI əsrdən baxmaq lazımdır. Adətən, Nəsimi və Nəsimi ilə bağlı qaynaqlar mütləq məqsədə çevrilir, amma onlara yanaşmada bugünkü baxışın elmi intellekt göstəriciləri olmasa, bu qaynaqların rolu, əhəmiyyəti elə qaynaq çərçivəsində də qalar".

Teymur Kərimli,
akademik:

"Antik fəlsəfi-sosial fikrin təsiri altında islam almində yüksək səviyyəyə çatmış humanist istiqamətli bədii-fəlsəfi proses XII yüzillikdə Azərbaycanda Nizami irsi ilə özünün zirvə nöqtəsinə yetişdi. XIV yüzillikdə islam filosof və şairləri insanların sinməsi ümidlərini özünə qaytarmağa, onların taleyin əlində köməkəz olmaqlarını, əksinə, öz talehərinin hakimi olduqlarını təlqin etməyə və inandırmağa başladılar. İslam Şərqi üçün üç hakim dilində - ərəb, fars və türk dillərində bu cür humanist ruhlu əsərlər qələmə alan ən böyük sənətkarlardan biri dahi İmadəddin Nəsimi oldu".

Hüseyn əs-Sadiq,
professor
Parbonne Universitetinin

"Hələ Nəsiminin özündən əvvəl onun şöhrəti gəlmişdi. Böyük ehtiramla qarşılanan şair həm də mübarək islamın əla bilicisi idi. Yüksək bələğətlə möminlər qarşısında oxuduğu moizələr qısa bir müddətdə onun müridlərinin sayını sürətlə artırmışdı. Bu isə öz növbəsində şəhərin bəzi ruhani liderlərinin həssaslığına səbəb olmuşdu. Nüfuzuna xələl gəlməsindən qorxuya düşən bu din xadimləri öz yaxın adamlarının vasitəsilə Nəsiminin əleyhinə qurğu qurdular, ona böhtan atdılar, fitnəkarlıq edərək şairi küfrdə suçladılar. Bu isə sözügedən zamanda ən dəhşətli itihah olub ölümlə təhdid edilirdi. 820-ci ildə edam olunan təkcə Nəsimi deyildi. Əslində, o müddəti gündə Nəsiminin təmsalında azad fikir edam olunmuşdu..."

Mixael Hessin,
alman alimi, nasimişünası:

"Nəsimi şəxsiyyəti bir dərindən var. Bir duyğu gücü var ki, mənə, hətta tərcümədə belə hiss edilir. Nəsiminin şeirlərində o qədər təfərrüat, o qədər söz, o qədər dərin mənə var ki, onun hamısını bir tərcümədə vermək mümkün deyil. Çünki onu vermək üçün minlərlə cəhd etmək lazımdır..."

Qəzəl

Səni bu hüsnî-camal ilə, bu lütf ilə gördüm

Ləbinə əhli-nəzər çəsmeyi-heyvan dedilər,
Gərçi uçmaq hürusu cümlə ana can dedilər.

Səni bu hüsnî-camal ilə, bu lütf ilə gördüm,
Qorxdular həq deməgə, döndülər insan dedilər.

Sürətin vəsfini sordum isə hər taifədən,
Mə'ninin güzğüsünün surət-i rəhman dedilər.

Sunbülün halı pərişan, dedilər, hal əhli,
Allah-Allah, nə üçün, mişkə pərişan dedilər?

Bir qılın qiymətini hər kimə sordumsa, ana
Gənci-Qarun ilə min mülki-Süleyman dedilər.

Düşmənin adını aşıqlərə sordum ki, nədir,
Əsiddən cümlə nə kafər, nə müsəlman dedilər.

Şək degil kim, üzünü görməmiş anlar ki, səni
Huriyə bənzədübən Yusif-Kən'an dedilər.

Ləblərin vəslinə irmək mana müşkül görürün,
Gərçi sordular ana, dil ilə asan dedilər.

Ağzın əsrarına əndişə aşan qəvaf ilə
Ki, üqul əhli ana nükteyi-pünhan dedilər.

Ey Nəsimi, dəmi-İsa degil isə nəfəsin,
Nəfəsi doğrular ana nə üçün can dedilər?

● Mənəviyyat xəzinəsi

İnsan - ali dəyərlərin inikası kimi

Orta əsr poeziyamız tarixini humanizm problemlərindən kənar tədqiq etməyə qeyri-mümkündür. İnsanın tarixi klassik Azərbaycan ədəbiyyatının başlıca məzmun xüsusiyyətlərindən biridir. Bütün klassik Azərbaycan şeirindən qızıl bir xətlə keçən bu problem XIV əsr ədəbiyyatımızın görkəmli nümayəndəsi Nəsimi sənətinin əsas tarixi obyektidir.

Şairin həyatı, sənəti və əjdəsi ilə bağlı orta əsrlər klassik ədəbiyyatımızın aparıcı tədqiqatçıları Salman Mümtaz, Həmid Araslı, Mirzəgə Quluzadə, Fuad Qasımlı, Cahangir Qəhrəmanov və bu kimi alim-mədiyəvəstirətimiz Nəsimi dünyəgörüşünə, fəlsəfə və poeziyasına xüsusi diqqət yetiriblər. Azərbaycanın hüduddarından Kənar - Türkiyədə nəsimişünaslığın görkəmli nümayəndələri F.Köprülü, A.Gölpınarlı, V.Kocatürk, I.Ölçün, Qərbədi isə H.Purçştall, E.Gibb, A.Bombacı hürufliliyin mahiyyəti və Nəsimi sənətindəki ilahi məhəbbət probleminə geniş söz açmışlar. Rus alimi V.Smirnov "İlahi hüsnün təccəllisi kimi Nəsimidə gözəlin özünü Qurana bənzətdiyini" söyləyirdi. Professor Mirzəgə Quluzadə yazırdı: "...Nəsimi həq yerdə və həq bir zaman insanı Allaha qarşı qoymur, onları birləşdirir, vəhdətdə götürür. Nəsimidə insan Allaha birləşir, onunla vahid olur və Allahın qüvvəsini, müqəddəsliyini, mənəvi hökmranlığını alır. Lakin bu zaman Nəsimidə Allah həq zaman yox olmur... insanın daxilində yaşayır, ondan ayrılır".

Hüseyn əs-Sadiq,
professor
Parbonne Universitetinin

"Hələ Nəsiminin özündən əvvəl onun şöhrəti gəlmişdi. Böyük ehtiramla qarşılanan şair həm də mübarək islamın əla bilicisi idi. Yüksək bələğətlə möminlər qarşısında oxuduğu moizələr qısa bir müddətdə onun müridlərinin sayını sürətlə artırmışdı. Bu isə öz növbəsində şəhərin bəzi ruhani liderlərinin həssaslığına səbəb olmuşdu. Nüfuzuna xələl gəlməsindən qorxuya düşən bu din xadimləri öz yaxın adamlarının vasitəsilə Nəsiminin əleyhinə qurğu qurdular, ona böhtan atdılar, fitnəkarlıq edərək şairi küfrdə suçladılar. Bu isə sözügedən zamanda ən dəhşətli itihah olub ölümlə təhdid edilirdi. 820-ci ildə edam olunan təkcə Nəsimi deyildi. Əslində, o müddəti gündə Nəsiminin təmsalında azad fikir edam olunmuşdu..."

Mixael Hessin,
alman alimi, nasimişünası:

"Nəsimi şəxsiyyəti bir dərindən var. Bir duyğu gücü var ki, mənə, hətta tərcümədə belə hiss edilir. Nəsiminin şeirlərində o qədər təfərrüat, o qədər söz, o qədər dərin mənə var ki, onun hamısını bir tərcümədə vermək mümkün deyil. Çünki onu vermək üçün minlərlə cəhd etmək lazımdır..."

Qəzəl

Səni bu hüsnî-camal ilə, bu lütf ilə gördüm

Ləbinə əhli-nəzər çəsmeyi-heyvan dedilər,
Gərçi uçmaq hürusu cümlə ana can dedilər.

Səni bu hüsnî-camal ilə, bu lütf ilə gördüm,
Qorxdular həq deməgə, döndülər insan dedilər.

Sürətin vəsfini sordum isə hər taifədən,
Mə'ninin güzğüsünün surət-i rəhman dedilər.

Sunbülün halı pərişan, dedilər, hal əhli,
Allah-Allah, nə üçün, mişkə pərişan dedilər?

Bir qılın qiymətini hər kimə sordumsa, ana
Gənci-Qarun ilə min mülki-Süleyman dedilər.

Düşmənin adını aşıqlərə sordum ki, nədir,
Əsiddən cümlə nə kafər, nə müsəlman dedilər.

Şək degil kim, üzünü görməmiş anlar ki, səni
Huriyə bənzədübən Yusif-Kən'an dedilər.

Ləblərin vəslinə irmək mana müşkül görürün,
Gərçi sordular ana, dil ilə asan dedilər.

Ağzın əsrarına əndişə aşan qəvaf ilə
Ki, üqul əhli ana nükteyi-pünhan dedilər.

Ey Nəsimi, dəmi-İsa degil isə nəfəsin,
Nəfəsi doğrular ana nə üçün can dedilər?

● Mənəviyyat xəzinəsi

İnsan - ali dəyərlərin inikası kimi

Orta əsr poeziyamız tarixini humanizm problemlərindən kənar tədqiq etməyə qeyri-mümkündür. İnsanın tarixi klassik Azərbaycan ədəbiyyatının başlıca məzmun xüsusiyyətlərindən biridir. Bütün klassik Azərbaycan şeirindən qızıl bir xətlə keçən bu problem XIV əsr ədəbiyyatımızın görkəmli nümayəndəsi Nəsimi sənətinin əsas tarixi obyektidir.

Şairin həyatı, sənəti və əjdəsi ilə bağlı orta əsrlər klassik ədəbiyyatımızın aparıcı tədqiqatçıları Salman Mümtaz, Həmid Araslı, Mirzəgə Quluzadə, Fuad Qasımlı, Cahangir Qəhrəmanov və bu kimi alim-mədiyəvəstirətimiz Nəsimi dünyəgörüşünə, fəlsəfə və poeziyasına xüsusi diqqət yetiriblər. Azərbaycanın hüduddarından Kənar - Türkiyədə nəsimişünaslığın görkəmli nümayəndələri F.Köprülü, A.Gölpınarlı, V.Kocatürk, I.Ölçün, Qərbədi isə H.Purçştall, E.Gibb, A.Bombacı hürufliliyin mahiyyəti və Nəsimi sənətindəki ilahi məhəbbət probleminə geniş söz açmışlar. Rus alimi V.Smirnov "İlahi hüsnün təccəllisi kimi Nəsimidə gözəlin özünü Qurana bənzətdiyini" söyləyirdi. Professor Mirzəgə Quluzadə yazırdı: "...Nəsimi həq yerdə və həq bir zaman insanı Allaha qarşı qoymur, onları birləşdirir, vəhdətdə götürür. Nəsimidə insan Allaha birləşir, onunla vahid olur və Allahın qüvvəsini, müqəddəsliyini, mənəvi hökmranlığını alır. Lakin bu zaman Nəsimidə Allah həq zaman yox olmur... insanın daxilində yaşayır, ondan ayrılır".

Hüseyn əs-Sadiq,
professor
Parbonne Universitetinin

"Hələ Nəsiminin özündən əvvəl onun şöhrəti gəlmişdi. Böyük ehtiramla qarşılanan şair həm də mübarək islamın əla bilicisi idi. Yüksək bələğətlə möminlər qarşısında oxuduğu moizələr qısa bir müddətdə onun müridlərinin sayını sürətlə artırmışdı. Bu isə öz növbəsində şəhərin bəzi ruhani liderlərinin həssaslığına səbəb olmuşdu. Nüfuzuna xələl gəlməsindən qorxuya düşən bu din xadimləri öz yaxın adamlarının vasitəsilə Nəsiminin əleyhinə qurğu qurdular, ona böhtan atdılar, fitnəkarlıq edərək şairi küfrdə suçladılar. Bu isə sözügedən zamanda ən dəhşətli itihah olub ölümlə təhdid edilirdi. 820-ci ildə edam olunan təkcə Nəsimi deyildi. Əslində, o müddəti gündə Nəsiminin təmsalında azad fikir edam olunmuşdu..."

Mixael Hessin,
alman alimi, nasimişünası:

"Nəsimi şəxsiyyəti bir dərindən var. Bir duyğu gücü var ki, mənə, hətta tərcümədə belə hiss edilir. Nəsiminin şeirlərində o qədər təfərrüat, o qədər söz, o qədər dərin mənə var ki, onun hamısını bir tərcümədə vermək mümkün deyil. Çünki onu vermək üçün minlərlə cəhd etmək lazımdır..."

Qəzəl

Səni bu hüsnî-camal ilə, bu lütf ilə gördüm

Ləbinə əhli-nəzər çəsmeyi-heyvan dedilər,
Gərçi uçmaq hürusu cümlə ana can dedilər.

Səni bu hüsnî-camal ilə, bu lütf ilə gördüm,
Qorxdular həq deməgə, döndülər insan dedilər.

Sürətin vəsfini sordum isə hər taifədən,
Mə'ninin güzğüsünün surət-i rəhman dedilər.

Sunbülün halı pərişan, dedilər, hal əhli,
Allah-Allah, nə üçün, mişkə pərişan dedilər?

Bir qılın qiymətini hər kimə sordumsa, ana
Gənci-Qarun ilə min mülki-Süleyman dedilər.

Düşmənin adını aşıqlərə sordum ki, nədir,
Əsiddən cümlə nə kafər, nə müsəlman dedilər.

Şək degil kim, üzünü görməmiş anlar ki, səni
Huriyə bənzədübən Yusif-Kən'an dedilər.

Ləblərin vəslinə irmək mana müşkül görürün,
Gərçi sordular ana, dil ilə asan dedilər.

Ağzın əsrarına əndişə aşan qəvaf ilə
Ki, üqul əhli ana nükteyi-pünhan dedilər.

Ey Nəsimi, dəmi-İsa degil isə nəfəsin,
Nəfəsi doğrular ana nə üçün can dedilər?

Qəzəl

Səni bu hüsnî-camal ilə, bu lütf ilə gördüm

Ləbinə əhli-nəzər çəsmeyi-heyvan dedilər,
Gərçi uçmaq hürusu cümlə ana can dedilər.

Səni bu hüsnî-camal ilə, bu lütf ilə gördüm,
Qorxdular həq deməgə, döndülər insan dedilər.

Sürətin vəsfini sordum isə hər taifədən,
Mə'ninin güzğüsünün surət-i rəhman dedilər.

Sunbülün halı pərişan, dedilər, hal əhli,
Allah-Allah, nə üçün, mişkə pərişan dedilər?

Bir qılın qiymətini hər kimə sordumsa, ana
Gənci-Qarun ilə min mülki-Süleyman dedilər.

Düşmənin adını aşıqlərə sordum ki, nədir,
Əsiddən cümlə nə kafər, nə müsəlman dedilər.

Şək degil kim, üzünü görməmiş anlar ki, səni
Huriyə bənzədübən Yusif-Kən'an dedilər.

Ləblərin vəslinə irmək mana müşkül görürün,
Gərçi sordular ana, dil ilə asan dedilər.

Ağzın əsrarına əndişə aşan qəvaf ilə
Ki, üqul əhli ana nükteyi-pünhan dedilər.

Ey Nəsimi, dəmi-İsa degil isə nəfəsin,
Nəfəsi doğrular ana nə üçün can dedilər?

Qəzəl

Səni bu hüsnî-camal ilə, bu lütf ilə gördüm

Ləbinə əhli-nəzər çəsmeyi-heyvan dedilər,
Gərçi uçmaq hürusu cümlə ana can dedilər.

Səni bu hüsnî-camal ilə, bu lütf ilə gördüm,
Qorxdular həq deməgə, döndülər insan dedilər.

Sürətin vəsfini sordum isə hər taifədən,
Mə'ninin güzğüsünün surət-i rəhman dedilər.

Sunbülün halı pərişan, dedilər, hal əhli,
Allah-Allah, nə üçün, mişkə pərişan dedilər?

Bir qılın qiymətini hər kimə sordumsa, ana
Gənci-Qarun ilə min mülki-Süleyman dedilər.

Düşmənin adını aşıqlərə sordum ki, nədir,
Əsiddən cümlə nə kafər, nə müsəlman dedilər.

Şək degil kim, üzünü görməmiş anlar ki, səni
Huriyə bənzədübən Yusif-Kən'an dedilər.

Ləblərin vəslinə irmək mana müşkül görürün,
Gərçi sordular ana, dil ilə asan dedilər.

Ağzın əsrarına əndişə aşan qəvaf ilə
Ki, üqul əhli ana nükteyi-pünhan dedilər.

Ey Nəsimi, dəmi-İsa degil isə nəfəsin,
Nəfəsi doğrular ana nə üçün can dedilər?

"...Nəsimi həq yerdə və həq bir zaman insanı Allaha qarşı qoymur, onları birləşdirir, vəhdətdə götürür. Nəsimidə insan Allaha birləşir, onunla vahid olur və Allahın qüvvəsini, müqəddəsliyini, mənəvi hökmranlığını alır. Lakin bu zaman Nəsimidə Allah həq zaman yox olmur... insanın daxilində yaşayır, ondan ayrılır".

İnsan - Allahdır, Allah-mənəm, Allah-sənəm, hər yerdə ki, kamil insan vardır, Allah da içindədir. Allahı kamil insan mənəviyyatında xətarib tapmaq lazımdır.

Həq taala adəm oğlu özüdür,
Ötüz iki həq kəlamı sözüdür,
Cümlə ələm bil ki, Allah özüdür,
Adəm ol candır ki, günəş yüzüdür.
Eşqü meşuqu aşiq oldu yar,
"Leysə fiddara geyrana dəyyar".

"Leysə fiddara geyrana dəyyar" cümləsinin ərəb dilindən tərcümədə mənası: "evdə bizdən başqa həq kəs yoxdur". Bu sözlərlə Nəsimi demək istəyir ki, insan öz vəziyyətlərini və varlığını sirlərini biləndən sonra guya Allah ilə birləşir, aradan ikilik gedir, "ağyar" yani ilahi ruha yad olan hər şey məhv olur, arada tək bir varlıq qalır.

Ənəl həq çarğır cəngü dəfü ney
Yənalə lə ila ilayə düşmüş

Nəsimi bu beytdə öz vəhdət-vücut düşüncəsinə ifadə edərək deyir ki, cəng, dəf, ney, yəni hər şey "mə-nəm Allah" çarğır, Allah hər yerdədir, "La ila illa", yəni "Allahdan başqa həq bir şey yoxdur" fikri isə yalandır. Əlbəttə Nəsimi burada həq də Allahı inkar etmir, onun təbiiyyətində, əsada, hər yerdə təzahür etdiyini ifadə edir. Nəsimi üçün nəinki dini ayrılıq, eləcə də xəliq, irqi ayrılıq da əsas deyildir. Əjdəsi yolunda fədakarlıq müqəddəsdir və hər adama nəsb olmaz, ona layiq olmaq lazımdır" (C.Qəhrəmanov).

Nəsimi fikri və bədii fəaliyyətinə ilk öncə təsəvvüfi ideyalarla başlamışdır. Əjdəsi yolunda fədakarlıq müqəddəsdir və hər adama nəsb olmaz, ona layiq olmaq lazımdır" (C.Qəhrəmanov).

Təsəvvüf nəzəriyyəsinin əsası təşkil edən "vəhdət-vücut" fəlsəfəsinə görə yeganə bir varlıq problem XIV əsrdə şairin qəzələlərində hüruflü ideyalarına bürünərək tədqim olunur, həqiqətə yetişən insan Allaha çatır, Allahla birləşir, öz "mən"ini Allahda arıdır. Tanrı ilə insan arasında "mən" və "o" məfhumları öz mahiyyətini itirir, "mən" "O" ya, "O" "mən"ə çevrilir və bu zaman insana "Ənəl həq". "Mən Allaham" deyər maddi dünyasında da Tanrı dünyasının ilahi gözəlliyi və əsrarəngizliyini görmək nəsis olmur, bütün yaranmışlarda Allahın haqqın-həqiqətin təzahürü ilə qarşılaşır.

Fəridə ƏZİZOVA,
filologiya elmləri doktoru

DÜNYA

Dünyanın iqtisadi cəhətdən iki ən güclü dövləti - ABŞ və Çin Xalq Respublikası arasında davam edən ticarət müharibəsində yeni mərhələ faktiki olaraq artıq başlamışdır. Xatırladaq ki, ticarət müharibəsi ötən il iyulun 6-da Vaşinqton və Pekinin gömrük rüsumlarını qarşılıqlı olaraq qaldırması ilə start götürmüşdür. Daha sonra avqust və sentyabrda ABŞ və Çin bir daha rüsum mübadiləsi etmişdir.

Tərəflər prinsiplial məsələlərdə güzəştə getmək fikrində deyillər

Keçən ilin dekabrında ABŞ Prezidenti Donald Tramp və Çin lideri Si Cinqin Argentinada görüşərək üç ay ərzində ticarət sazişi bağlamağa yönəlik tədbirlər görmək barədə razılaşma əldə etmişlər. Bu razılaşmadan sonra Tramp bəyan etmişdi ki, yanvarın 1-dən etibarən ABŞ-a idxal edilən 200 milyard dollarlıq Çin məhsullarına qoyulan rüsumları, əvvəllər planlaşdırıldığı kimi, 10 faizdən 25 faizə qaldırmaq.

İdxal edilən daha 300 milyard dollarlıq məhsullara qoyulan rüsumları artırmaq prosesinə başlamayı tapşırırmışdır. Bu isə o deməkdir ki, Çin ABŞ-a praktik olaraq bütün ixracatına yüksək rüsumlar tətbiq olunacaq. Yeni tariflər barədə məlumatın mayın 14-də açıqlanacağı bildirilmişdi. Amma Tramp hələ də gözləyir və ümid edir ki, Çinlə danışıqların gedişində qarşıya qoyduğu məqsədə nail olacaq.

Öz növbəsində Çin ABŞ-a cavabı özünü çox gözlətmədi. Pekin ABŞ-dan idxal olunan 60 milyard dollarlıq məhsullara iyunun 1-dən etibarən yüksək rüsumlar tətbiq etmək barədə qərar qəbul etmişdir. Yeni rüsumlar 5140 emtəə növünə şamil ediləcək. Həmin emtəə növlərinin 2493-nə qoyulan rüsumlar 10 faizdən 25 faizə, qalanlarına qoyulan rüsumlar isə 5 faizdən 20 faizə qaldırılacaq.

Qarşılıqlı yüksək rüsum mübadiləsinə baxmayaraq, ABŞ-la Çin arasında ticarət münasibətini həll etmək üçün ikitərəfli təmaslar davam edir. Bu yaxınlarda ABŞ-ın maliyyə naziri Steven Mnuchin başçılıq etdiyi nümayəndə heyəti Pekində səfərdə olmuşdur. Məlumatla görə, tərəflər mövcud problemlərin həlli istiqamətində irəliləyiş əldə edə bilməmişdir.

Lakin göstərilən müddət bu il martın 1-də başa çatırsa da, tərəflər ticarət sazişinə nail ola bilmədi. Bununla belə, Tramp ticarət danışıqları uğurlu davam etdiyinə və Vaşinqton üçün doğru istiqamətdə gətdiyinə görə rüsumları artırmamağa hazır olduğunu bildirmişdi. Cari ayın əvvəllərində isə ABŞ administrasiyasının ticarət danışıqlarının gedişinə münasibətini dəyişdi və yüksək rüsumların tətbiqi məsələsi gündəliyə qayıtdı. Tramp buna səbəb kimi danışıqların çox ləng gətdiyini göstərdi. Odu ki, Vaşinqton mayın 10-da Çin 200 milyard dollarlıq məhsullarına 10 faizlik rüsumu 25 faizə qaldırdı. Üstəlik, Tramp növbəti addım kimi səlahiyyətli orqanlara Çindən

ticarət danışıqlarında durğunluğun yaranmasında tərəflərdən heç biri özünü günahkar saymır. Tramp və digər ABŞ rəsmiləri hesab edirlər ki, Çin məsləhətləşmələr zamanı əldə olunmuş razılaşmalardan geri çəkilib və ona görə də Vaşinqton Pekini cəzalandırmaq üçün yüksək rüsumlar tətbiq etmək məcburiyyətində qalıb. Çin tərəfi isə bu ittihamı qətiyyətlə rədd edir. ÇXR Ticarət Nazirliyinin rəsmi nümayəndəsi Qao Fen bildirmişdir ki, Çin verdiyi vədləri yerinə yetirir və bu davranış heç vaxt dəyişməmişdir. O qeyd etmişdir ki, rüsumlar problemin həlli deyil, çünki yüksək tariflər ABŞ şirkətlərinə, amerikalı istehlakçılara və bütün dünya iqtisadiyyatına mənfəti təsir göstərə bilər.

Eyni zamanda ABŞ-ın təzyiqinə baxmayaraq, Çin tərəfi prinsiplial mövqeyindən geri çəkilmək fikrində deyil. ÇXR-in ABŞ-la ticarət danışıqlarında nümayəndə heyətinin rəhbəri, Dövlət Şurası Baş nazirinin müavini Lyu He bəyan etmişdir ki, onun ölkəsi ticarət məsləhətləşmələrinin gedişində özü üçün prinsiplial hesab etdiyi məsələlərdə güzəştə gedə bilməz: "Hazırda tərəflər bir çox məsələlərə münasibətdə qarşılıqlı anlaşmaya nail olmuşdur. Amma ittihamlar da qalır. Fikir ayrılığı əsasən mühüm prinsiplial məsələlərə aiddir. Hər bir tərəfin özünün mühüm prinsiplial məsələləri var. Bu məsələlərdə biz heç bir halda güzəşt edə bilmərik".

Aydındır ki, ticarət danışıqlarında tərəflər güzəştə getməyəcəkdir. Bir sıra ekspertlər əmindirlər ki, Vaşinqton və Pekin həttə ticarət sazişi əldə etsə belə, dünya ABŞ-Çin münasibətlərinin uzunmüddətli pisləşməsinə hazırlanmalıdır. Belə ki, ticarət münasibəti aysberqin yalnız görünən hissəsidir, ABŞ-Çin rəqabəti indi-indi başlayır. Vaşinqton Çinin təmsilində ABŞ-ı dünyada iqtisadi, siyasi və hərbi liderliyinə müqavimət göstərən rəqib kimi görür.

Bu arada ABŞ-Çin ticarət müharibəsinin bütün dünya üçün doğuracağı fəsadlar barədə ələ indidən söhbət gədir. Müşahidəçilər xəbərdarlıq edirlər ki, Trampın bəyanatlarına baxmayaraq, ABŞ yüksək gömrük rüsumlarının tətbiqindən qazançı çıxmayacaq. Doğrudur, rüsumları amerikalı idxalatçılar ödəyəcək, sonra isə əlavə xərcləri müştərilərinin üzərinə qoyacaqlar. Başqa sözlə, ABŞ bazarında satılan Çin məhsullarının qiyməti artacaq, nəticədə alıcı qənaətcil olacaq və istehlak azalacaq. Bundan başqa, ABŞ şirkətləri Çinin cavab tədbirləri ilə qarşılaşaraq satış bazarında əvvəlki güclü mövqeyini itirməli olacaq. Çətinliklə üzlənən Amerika qlobal iqtisadiyyatı ləngidəcək.

Eyni sözlər Çinə də aiddir. Özü də ticarət müharibəsi yalnız bu iki ölkəyə ziyan vurmuyacaq. Başqa ölkələr, xüsusilə iki digər iqtisadi nəhəng - Avropa İttifaqı və Yaponiya hələlik gözləmə mövqeyindədir, vəziyyəti nizama salmaq üçün vasitəçilik etməyi düşünür. Belə də, Brüssel və Tokio hesab edir ki, iki rəqib bir-biri ilə mübarizə apararsa, bir-birini zəiflədirsə, deməli, Avropa İttifaqı və Yaponiya uduşadılır. Lakin bu yalnız yaxınmüddətli perspektivdə belə ola bilər. Mübahisə necə qurtarırsa-qurtarsın, ABŞ-Çin ticarət münasibəti dünya iqtisadiyyatına ancaq mənfəət təsir göstərəcək.

Yeri gəlmişkən, iqtisadi inkişaf və Əməkdaşlıq Təşkilatının məlumatına görə, Vaşinqton-Pekin ticarət qarşılıqlı əlaqəsinin 2020-ci ildə dünya ticarətinin artımı 0,4 faiz aşağı düşəcək.

Allahverdi MEHDİYEV, "Azərbaycan"

Mey Brexitle bağlı yeni səsvermə keçirəcək

Böyük Britaniyanın Baş naziri Tereza Mey iyunun əvvəllərində ölkənin Avropa İttifaqının (Aİ) tərkibindən çıxmasının şərtləri barədə Aİ ilə imzalanmış sazişi parlamentdə yenidən səsverməyə çıxarmaq niyyətindədir.

Müvafiq qanun layihəsi iyunun birinci həftəsində parlamentə təqdim olunacaq. Bu, Brexiti yay parlament tətilindən əvvəl keçirmək üçün zəruridir. Bu barədə Meyin dəftərxanası məlumat vermişdir.

Xatırladaq ki, bundan əvvəl Mey Brüssellə razılaşdığı Brexit sazişini üç dəfə parlamentdən keçirməyə cəhd etsə də, uğursuz olmuşdur. Hazırda o, kompromisə nail olmaq üçün Leyboristlər Partiyasının lideri Cermi Korbinnə danışıqlar aparır. Hökumət başçısının dediyinə görə, seçicilərə Böyük Britaniyanın Aİ-dən çıxması barədə verdiyi vədi yerinə yetirmək üçün Korbinnə danışıqlarda uğur qazanmağa inanır.

Hökumət və Leyboristlər Partiyasının nümayəndələri artıq ay yarımdır Brexitle bağlı müzakirələr aparırlar, lakin danışıqlar çox ləng gədir. Hakim Mühafizəkarlar Partiyasında tez-tez danışıqları dayandırmaq çağırışları səslənir. İlkin plana əsasən, Britaniya bu il martın 29-də Aİ-ni tərk etməli idi. Brexit artıq iki dəfə təxirə salınmışdır. Nəticədə Böyük Britaniya cari ayın sonlarına planlaşdırılmış Avropa Parlamentinə seçkilərdə iştirak etməli olacaq.

İran nüvə sazişinin bəzi bəndlərinin icrasını rəsmən dayandırdı

İran 2015-ci ildə dünya ölkələri ilə imzaladığı nüvə sazişi öhdəliklərinin bəzi bəndlərinə riayət olunmasını rəsmən dayandırmışdır. Bu barədə ölkənin Atom Agentliyinin nümayəndəsi İSNA agentliyinin müsbətində məlumat vermişdir.

Ötən həftə İran bu niyyəti barədə Çin, Fransa, Almaniya, Rusiya və Böyük Britaniyanı xəbərdar etmişdir. Bundan bir il əvvəl isə ABŞ birtərəfli şəkildə sazişdən çıxmış və Tehrana qarşı sanksiyaları bərpa etmişdir. Nüvə sazişinin şərtlərinə əsasən, Tehrana 300 kiloqramadək aşağı səviyyədə zənginləşdirilmiş uran və təxminən 130 ton ağır su istehsal etməyə icazə verilir. Bundan ar-

tıqları isə saxlanma, yaxud satış üçün İranın hüduqlarından kənara çıxarıla bilər. Atom Agentliyinin nümayəndəsinin dediyinə görə, bundan sonra Tehrana aşağı səviyyədə zənginləşdirilmiş uranın və ağır suyun istehsalında məhdudiyətlərə riayət etməyəcək.

Nepalli 23-cü dəfə Everesti fəth etdi

49 yaşlı nepalli Kami Rita 23-cü dəfə Everesti qalxmış və bununla dünya rekordu vurmuşdur. Ondan əvvəl heç kim zirvəni bu qədər fəth etməmişdir. Bu barədə "Kyodo" agentliyi xəbər verir.

Rita daha iki dəfə dağı fəth etdikdən sonra dayanmağı planlaşdırır. O, ilk dəfə 1994-cü ildə Everesti qalxmışdır. Everest planetin ən yüksək dağı zirvəsidir və onun pik nöqtəsi dəniz səviyyəsindən 8848 metr yüksəklikdədir. Dağa bu ad XIX əsr ortalarında Hindistanda geodeziya xidmətinə rəhbərlik etmiş ingilis Con Everestə qoymaqla verilməmişdir.

Everest bir neçə başqa adı da sahibdir. Məsələn, Tibetdə onu türçümədə "İlahə - Qarlar anası" mənasını verən Comolungma, Nepalda Saqarmatha ("Kainatın anası") adlandırılır.

Neronun sarayının altında gizli otaq tapıldı

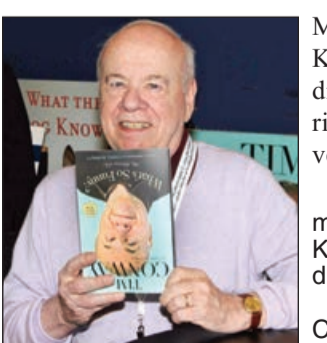
Roma imperatoru Neronun sarayını bərpa edən arxeoloqlar freskalarla bəzədilmiş gizli otaq aşkar etmişlər. Bu barədə "Science Alert" saytı xəbər verir.

Otağın divarlarının birində mifik məxluqun təsviri olduğu üçün onu "Sfinksin otağı" adlandırmışlar.

Tədqiqatçılar həmçinin rəqs edən kentavrılar, quşlar, su məxluqları, eləcə də yay, qılınc və qalxanla silahlanmış, pantea ilə döyüşən əsgərin təsvirlərini tapmışlar.

Məşhur amerikalı komik dünyasını dəyişdi

Məşhur amerikalı komik Tim Konuey 85 yaşında vəfat etmişdir. Bu barədə aktyorun meneceri Qovard Braqman məlumat vermişdir.

Onun dediyinə görə, uzun müddət xəstəlikdən əziyyət çəkən Konuey Los Ancelesdəki evində dünyasını dəyişmişdir. Konuey 1967-1978-ci illərdə CBS telekanalında yayımlanan "The Carol Burnett Show" şousu sayəsində məşhurluq qazanmışdır. O, dörd dəfə "Emmi" mükafatına layiq görülmüşdür.

Sudanda müvəqqəti hökumət barədə razılıq əldə edildi

Sudanda hərbi hökumət və mülki müxalifət eks-prezident Ömər Bəşir devrildikdən sonra keçid dövrü və müvəqqəti hökumət şurasının formalaşdırılması barədə razılıq əldə etmişdir. Hər iki tərəf üçünlük keçid dövrünə razılaşmışdır.

Bundan əlavə, 24 saat ərzində yeni hökumət şurasının formalaşdırılması barədə məsələ həllini tapacaq. Şuraya həm hərbiçilər, həm də mülki müxalifətin nümayəndələri daxil olacaqlar.

Bu saziş hərbiçilər Bəşiri xüsusilə təhlükəli cinayətkarlar üçün həbsxanaya yerləşdirdikdən bir ay sonra imzalanmışdır. Bundan əvvəl isə, ötən ilin dekabrından bəri ölkədə kütləvi etiraz nümayişləri keçirilirdi. Bu aksiyalar qiyamdan sonra da səngiməmişdir. Mülki müxalifət müxtəlif qruplaşmaların və partiyaların geniş koalisiyasından ibarətdir. Onların ən böyüyü Bəşirə qarşı kütləvi nümayişləri təşkil etmiş "Sudan peşəkarları assosiasiyası"dır.

"Azadlıq və islahatlar uğrunda al-yans" müxtəlif etiraz qrupları və təşkilatları birləşdirir.

Müxalifətin liderləri hərbiçilərdən mövcud təhlükəsizlik aparatını yenidən qurmağı və əvvəlki hakim "Milli Konqres" partiyasını buraxmağı tələb edirdi. Srağagün bildirilmişdi ki, prokurorluq eks-prezidentə qarşı zorakılığa təhrik və etiraz nümayişləri iştirakçılarının qətlə ittihamını irəli sürmüşdür. Bəşirə qarşı həmçinin çirkli pul yumaq və korruptsiya ilə bağlı təhqiqat aparılır.

Ömər Bəşir 1989-cu ildə dövlət çevrilişi nəticəsində hakimiyyətə gəlmişdir. Haaqadakı Beynəlxalq Cinayət Məhkəməsi onun barəsində axtarış elan etmişdir. Bəşir Darfur əyalətində hərbi cinayətlər törətməkdə və soyqırımı təşkil etməkdə şübhəli bilinir. BMT-nin məlumatına görə, 2003-cü ildə əyalətdə nüvənaqışə başlayandan bəri 300 min nəfər həlak olmuşdur.

Sudanın yeni hökuməti bəyan etmişdir ki, devrilmiş prezident beynəlxalq tribunala verilməyəcək və vətəndə mühakimə olunacaq.

İnterpolun sabiq başçısının ailəsi Fransada sığınacaq aldı

İnterpolun sabiq başçısı, Çin Xalq Respublikası ictimai təhlükəsizlik nazirinin keçmiş müavini Men Xunveyin arvadı və iki uşağı Fransada siyasi sığınacaq almışlar. Men Xunvey isə Çində korruptsiyada ittiham olunaraq həbs edilmişdir.

Qadının Fransa hökumətinə özü və övladları üçün sığınacaq almaq ərizəsi ilə müraciət etməsi barədə hələ yanvar ayında məlumat verilmişdi. O vaxt qadın oğurlanacağından qorxduğunu və təhdidlər aldığını bildirmişdi.

Xatırladaq ki, ötən ilin oktyabrında Fransa hökuməti sentyabrın axırında Çinə getmiş İnterpol prezidentinin yoxa çıxması ilə bağlı təhqiqatı başlanmışdır. Bildirilmişdi ki, sentyabrın 29-da Fransanı

tərk etmiş Men Xunveylə həmin andan bəri əlaqə kəsilmişdir. Onun yoxa çıxması barədə Fransa polisində övladları ilə birlikdə təşkilatın mənzil-qərargahının yerləşdiyi Lion şəhərində yaşayan arvadı mə-

Türkiyə parlamentində terror aktının qarşısı alındı

Türkiyə Böyük Millət Məclisinin qəbul zalına daxil olan iki cinayətkar parlamentin əməkdaşlarını girov götürməyə cəhd etmişdir. Bu barədə TRT telekanalı xəbər verir.

Hadisəyə dərhal müdaxilə edən təhlükəsizlik qüvvələrinin əməkdaşları terrorçuları zərərsizləşdirə bildilər. Məlum olmuşdur ki, cinayətkarlar DHKP-C terror təşkilatının üzvləridir. Terrorçuların üstündə partlayıcı qurğular görüntüsü yaranan qutular bərkidilmişdir.

Qeyd olunur ki, saxlanılanlar terror aktları ilə əlaqəli bir neçə cinayət işinin fiqurantları kimi axtarışda olmuşlar.

Əfqanıstan həbsxanasında qırğın baş verdi

Əfqanıstanın paytaxtı Kabildə yerləşən Pul-i Çarxi həbsxanasında polisə hücum edən dörd məhbus həlak olmuşdur. Bu barədə "Rosbalt" agentliyi xəbər verir.

Daxili İşlər Nazirliyinin nümayəndəsi Nəsrət Rəhiminin dediyinə görə, məhbuslar həbsxanada axtarış aparən polislərə hücum edərək onların silahını ələ keçirmək istəmişlər. Polislər atəş açmış və atışma zamanı dörd məhbus həlak olmuşdur. Bundan əlavə, hadisə nəticəsində daha 13 məhbusun və 20 polis əməkdaşının yaralandığı bildirilir.

Yerdə çox güclü maqnit fırtınası

Yerdə çox güclü maqnit fırtınası

Rusiyadakı Pyotr Lebedev adına Fizika İnstitutundan verilən məlumata görə, srağagün Yer üzündə son illərin ən güclü maqnit fırtınası qeydə alınmışdır. ABŞ-ın Milli Okean və Atmosfer Tədqiqatları İdarəsi məlumat vermişdir ki, geomaqnit fırtından əvvəl, mayın 11-dən başlayaraq Günəş halosində üç dəfə kütlə atışı baş verib.

Yerin geomaqnit sahəsi dünən axşam normaya düşüb. Son dəfə oxşar fırtına ötən il avqustun 26-da qeydə alınmışdır. 2017-ci il sentyabrın 6-da isə son 13 ilin ən güclü Günəş partlayışı baş vermişdir. Milyardlarla ton materiyanın atışı praktiki olaraq Günəşin ortasında qeydə alınmışdır. İkinci güclü partlayış sentyabrın 7-də, üçüncüsü isə sentyabrın 8-də baş vermişdir. Son üç əsr ərzində baş vermiş bəzi güclü geomaqnit fırtınalar yaşamışdır. 1859-cu il sentyabrın əvvəllərində geomaqnit fırtına Avropanın və Şimali Amerikanın teleqraf sistemlərini sıradan çıxarmışdır. Buna səbəb 18 saatə planetə gəlib çatmış və sentyabrın 1-də britaniyalı astronom Riçard Kerrinqton tərəfindən müşahidə olunmuş halə kütləsinin çox güclü atışı göstərilir.

Hüquqşünas alimlər beynəlxalq konfransda iştirak ediblər

Həmkarlar İttifaqının sədri, Hüquq və İnsan Haqları İnstitutunun baş elmi işçisi, hüquq üzrə elmlər doktoru, professor Habil Qurbanov, hüquq üzrə elmlər doktoru, professor Xanlar Ələkbərov və Azərbaycan Respublikasının Serbiya Respublikasındakı səfirliyinin birinci katibi, hüquq üzrə fəlsəfə doktoru Tehran Şükürov təmsil etmişlər.

Professorlar X.Ələkbərova H.Qurbanov konfrans iştirakçılarının marağına səbəb olan məruzə ilə çıxış etmişlər. H.Qurbanov məruzəsində erməni vəhşiliklərindən və Xocalı soyqırımından bəhs etmiş, sənədlər təqdim etmişdir. Tərcüməçi bir sənədlərdən yayınanda H.Qurbanovun təkdi ilə onları tərcümə etmişdir. Sənədlər alimlərimizə "Sertifikat"lar verilmişdir.

Bu günlərdə Belarusun paytaxtı Minsk şəhərində "MITSO" Beynəlxalq Universitetində "Cəmiyyət, hüquq, şəxsiyyət: Humanitar biliyin inkişafının müasir ənənələri" mövzusunda da beynəlxalq elmi-təcrübi konfrans keçirilmişdir. Konfransın buraxılış jurnalında hüquq üzrə elmlər doktoru, professor Habil Qurbanovun "Kataloniya və Qarabağ konfliktlərinin tarixi-hüquqi aspektləri" adlı məqaləsi çap edilmişdir. Məqalədə bu konfliktlərin müqayisəli təhlili, Qarabağın tarixən Azərbaycan torpaqları olması, ermənilərin həmişə azlıq təşkil etdiyi və bu məkana sonradan köçürülmələri arxiv sənədləri ilə əsaslandırılmışdır.

Yasəmən MUSAYEVA,
"Azərbaycan"

11 yaşlı idmançı dünya çempionu oldu

Azərbaycan idmançıları dünya və qitə miqyaslı yarışlarda uğurlu çıxışlarını davam etdirirlər. Belə nailiyyətlərdən biri mayın 2-6-da Ukraynanın Xarkov şəhərində təşkil olunan karatenin müxtəlif yaş qrupları üzrə dünya çempionatında qeydə alınıb. Möhtəbər yarışda ölkəmiz Beynəlxalq Kempo Karate və Kobudo Federasiyasının vitse-prezident, 9-cu dan qara kəmə sahibli Tarverdi Allahverdiyev rəhbərliyi altında 37 idmançı ilə təmsil olunub.

qalib gələn Həsən Davudzadə dünya çempionu adına sahib olub.

Həsən söhbət zamanı qeyd etdi ki, bu yaşda belə yüksək nəticə göstərmək onun qarşısındakı turnirlərə məsuliyyətini daha da artırır: "Yarışa yollanarkən valideynlərimə, sinif yoldaşlarıma vətəne ən yüksək nəticə ilə qayıdacağımı söz vermişdim. Şükürlər olsun ki, arzum gerçəkləşdi. Federasiya rəhbərliyinə, müəllimlərim Tarverdi Allahverdiyev və beynəlxalq dərəcəli hakim, idman ustası Vüqar Həziyevə minnətdaram. Dövlət himnimiz səsləndi, bayrağımız yüksəkdə dalğalandı. Bundan qürurverici nə ola bilər! Qarşıda məni daha böyük yarışlar gözləyir".

Bakı şəhərindəki 73 sayılı tam orta məktəbin 5-ci sinfində təhsil alan Həsən dərslərindən də geri qalmadığını bildirir: "Dərslərimi də yaxşı oxumağa çalışıram. 4 ildən artıqdır ki, karate ilə yanaşı, rəqslə də məşğul oluram. Məktəbdən gəldikdən sonra bir qədər istirahət edir, sonra 3-4 saat idmanla məşğul oluram".

Umid edirik ki, yeniyetmə idmançımız qarşısına qoyduğu bütün məqsədlərə nail olacaq, növbəti nüfuzlu yarışlarda qələbə ilə qayıdaraq bizi sevindirəcək.

"Azərbaycan"

Sevindirici haldır ki, hər bir idmançı 17 ölkədən idmançıların mübarizə apardığı turnirdə komandamız 19 qızıl, 9 gümüş və 6 bürünc medal qazanmaqla növbəti dəfə onlara göstərilən etimadı doğrularaq çempionatı ilk pillədə başa vurub. Ukrayna 2-ci, Qazaxıstan isə 3-cü yeri tutub.

Turnirdə ölkəmizin hesabına qızıl medal yazdıran idmançılarımızdan biri də 11 yaşlı Həsən Davudzadədir. 36

kq çəki dərəcəsinə yarışan idmançımız mübarizəyə 1/4 finaldan qoşulub. Azərbaycanlı həmkarını mübarizədən kənarlaşdıran Həsən yarımfinala yüksəlib. Bu mərhələdə rəqib Ukrayna idmançısı olub. Doğma divarları amili də yerli idmançıya kömək etməyib. Maraqlı və gərgin mübarizə şəraitində keçən görüşü təmsilçimiz qələbə ilə başa vuraraq finala vəsiqə qazanıb. Hələldici mərhələdə rəqib qazaxıstanlı idmançı olub. Böyük üstünlüklə rəqibinə

B İ L D İ R İ Ş

Azərbaycan Respublikası Nəqliyyat, Rabitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyinin "Bakı Telefon Rabitəsi" Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyəti tərəfindən "Azərbaycan" qəzetinin 16.02.2019-cu il tarixli sayında dərc edilmiş Access Network şəbəkə bağlantılarının 2019-cu ildə genişləndirilməsi və təkmilləşdirilməsi məqsədi ilə tələb olunan patch cordların satın alınması üzrə açıq tender prosedurunun qalibi "Muğan Ticarət Təchizat" MMC müəyyən edilmişdir.

"Bakı Telefon Rabitəsi" MMC və "Muğan Ticarət Təchizat" MMC arasında 88 790,40 (səksən səkkiz min yeddi yüz doxsan manat 40 qəpik) manat dəyərində 13 may 2019-cu il tarixli satınalma müqaviləsi imzalanmışdır.

Tender komissiyası

Azərbaycan Respublikası Nəqliyyat, Rabitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyinin "Bakı Telefon Rabitəsi" Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyəti açıq tenderə dəvət edir

Tender 1 LOT üzrə keçirilir:
"Bakı Telefon Rabitəsi" MMC-nin EATS-lərində istismar olunan sənaye və salon tipli kondisionerlərə profilaktiki baxış və texniki qulluq xidmətinin satın alınması.

Tender iştirakçılarının təklifi edilir ki, "Dövlət satınalmaları haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğun olaraq, tender təkliflərini imzalanıb möhürlənmiş, ikiqat zərflərdə yazılı şəkildə təqdim etsinlər. İddiaçılar öz tender təkliflərində bütün vergi və rüsumları, təyinat yerinə daşıma xərclərini nəzərə almalıdırlar.

Müqaviləni yerinə yetirmək üçün tender iştirakçıları lazımı maliyyə və texniki imkanlara malik olmalıdırlar.

Tenderdə iştirak etmək istəyənlər 300 (üç yüz) manat (ƏDV xaric) iştirak haqqını sifarişçinin aşağıdakı hesablaşma hesabına köçürdükdən sonra "Bakı Telefon Rabitəsi" MMC-nin Bakı şəhəri, Üzeyir Hacıbəyli küçəsi, 48 ünvanında yerləşən inzibati binasında tenderin əsas şərtlər toplusunu ala bilərlər.

VÖEN: 9900044741
Hesab: AZ14AZPO91015461200420100157
Bank: Azərbaycan MMC PF 1
Kod: 691011, bankın
VÖEN: 9900037711,
M/h: AZ76NABZ0135010000000094944
SWIFT: AZPOAZ22

Iştirak haqqı heç bir halda geri qaytarılmır.

Tenderin əsas şərtlər toplusu Azərbaycan dilində tərtib edilmişdir.

Tenderdə iştirak etmək istəyənlər 27 iyun 2019-cu il saat 17:00-dək aşağıdakı sənədləri "Bakı Telefon Rabitəsi" MMC-nin Bakı şəhəri, Üzeyir Hacıbəyli küçəsi, 48 ünvanında yerləşən inzibati binasında təqdim etməlidirlər (tender təklifi və təklifin təminatı 1 faiz bank zəmanəti istisna olmaqla). Göstərilən vaxtdan gec təqdim edilən sənədlər qəbul edilməyəcəkdir.

1. Tenderdə iştirak etmək üçün yazılı müraciət.
2. Tenderdə iştirak haqqının ödənilməsi barədə bank sənədi.

3. Tender təklifi (zərflərin açıldığı tarixdən sonra ən azı 30 bank günü qüvvədə olmalıdır).
4. Tender təklifi dəyərinin 1 faizi həcmində bank təminatı (zərflərin açıldığı tarixdən sonra ən azı 60 bank günü qüvvədə olmalıdır).
5. Azərbaycan Respublikasında vergilərə və digər icbari ödənişlərə dair yerinə yetirilməsi vaxtı keçmiş öhdəliklərin olmaması haqqında müvafiq vergi orqanından arayış.
6. İddiaçının son bir ildəki fəaliyyəti haqqında vergi orqanları tərəfindən təsdiq olunmuş maliyyə hesabatının surəti.
7. İddiaçının son bir ildəki maliyyə vəziyyəti haqqında bank arayışı.
8. İddiaçının tam adı, hüquqi statusu, nizamnaməsi, qeydiyyatdan keçdiyi ölkə və rekvizitləri.
9. İddiaçının müvafiq mallar üzrə uyğunluq sertifikatları.
10. Digər sənədlər.

Sənədlər Azərbaycan dilində, 2 nüsxədə (əsl və surəti) tərtib olunmalıdır (xarici dilə olan tender təklifləri Azərbaycan dilinə tərcümə olunmalıdır).

İddiaçılar tender təklifini və bank təminatını 05 iyun 2019-cu il saat 17:00-a qədər "Bakı Telefon Rabitəsi" MMC-nin Bakı şəhəri, Üzeyir Hacıbəyli küçəsi, 48 ünvanında yerləşən inzibati binasında təqdim etməlidirlər. Göstərilən vaxtdan gec təqdim edilmiş zərflər qəbul ediləcək deyildir.

Yuxarıda göstərilən sənədlər düzgün tərtib olunub vaxtında təqdim edildiyi təqdirdə tenderdə iştirak etmək istəyənlər malgöndərən iddiaçı kimi qeydə alınacaqdır.

Iştirakçıların təklif zərfləri 08 iyun 2019-cu il saat 15:00-da "Bakı Telefon Rabitəsi" MMC-nin Bakı şəhəri, Üzeyir Hacıbəyli küçəsi, 48 ünvanında yerləşən inzibati binasında açılacaqdır. İştirakçıların səlahiyyətli nümayəndələri iştirak edə bilərlər. Tenderlə əlaqədar daha ətraflı məlumat almaq üçün iştirakçılar əlaqələndirici şəxsə müraciət edə bilərlər.

Əlaqələndirici şəxs: Məmmədov Faiq, tel.: (+994 12) 498-39-29.

Tender komissiyası

"Azərişiq" ASC Yaşma, Yaşma Bağları və Şurabad Külək Elektrik stansiyalarında quraşdırılan külək enerjili elektrik qurğularının daimi işlək vəziyyətdə saxlanması məqsədi ilə turbinlərə peşkar texniki xidmətlərin göstərilməsi üzrə işlərin satın alınması məqsədilə açıq tender elan edir

Tender 1 (bir) LOT üzrə keçirilir:

LOT-1 Yaşma, Yaşma Bağları və Şurabad Külək Elektrik stansiyalarında quraşdırılan külək enerjili elektrik qurğularının daimi işlək vəziyyətdə saxlanması məqsədi ilə turbinlərə peşkar texniki xidmətlərin göstərilməsi üzrə işlərin satın alınması - 400 manat

"Azərişiq" ASC
Hesab No: AZ83AIB33020029441802068118
VÖEN: 9900069391
Benefisiarın Bankı: Kapital Bankın Gənclik filialı
Kod: 200189
VÖEN: 9900003611
Müxbir hesab No: AZ37NABZ0135010000000001944
SWIFT Code: AIBAZZXX

Tender iştirakçılarına təklif edilir ki, öz tender təkliflərini möhürlənmiş, imzalanmış şəkildə ikiqat zərflərdə yazılı surətdə təqdim etsinlər. Müqaviləni yerinə yetirmək üçün tender iştirakçıları lazımı texniki və maliyyə imkanlarına malik olmalıdırlar.

Tenderdə iştirak etmək istəyənlər LOT üzrə göstərilən məbləğə iştirak haqqını qeyd olunan hesabına köçürdükdən sonra Azərbaycan dilində tərtib olunmuş əsas şərtlər toplusunu Bakı şəhəri, Ə.Qayıbov küçəsi, 8 ünvanında yerləşən "Azərişiq" ASC-nin inzibati binasından ala bilərlər.

Iştirak haqqı heç bir halda geri qaytarılmır.

Əlaqələndirici şəxs - Aşəd Ağayev (telefon: 440-39-93 daxili (22-83)).

İddiaçılar tenderdə iştirak etmək üçün aşağıdakı sənədləri təqdim etməlidirlər:

- tenderdə iştirak etmək üçün yazılı müraciət;
- tenderdə iştirak haqqının ödənilməsi barədə bank sənədi;

"AZƏRLOTTEREYA" Açıq Səhmdar Cəmiyyəti kotirovka sorğusu elan edir

Kompüter və digər avadanlıqların kotirovkalar sorğusu üsulu ilə satın alınması.

- Klaviatura - 1 ədəd
- Mouse - 2 ədəd
- Notebook - 1 ədəd
- SSD 250 GB - 3 ədəd
- SSD 500 GB - 3 ədəd
- Ram 8 GB - 2 ədəd
- HDD 2 TB İntel - 4 ədəd
- HDD 300 GB - 6 ədəd

- QR scanner - 1 ədəd
- Fingerprint scanner - 1 ədəd
- Planşet - 1 ədəd

Təkliflər 22 may 2019-cu il saat 12:00-dək qəbul edilir.

Əlaqələndirici şəxs:

Zaur Cənnəmmədov.

Telefon: 514-47-01/02

Ünvan: Bakı şəhəri, Təbriz küç, 79

Tender komissiyası

"Bakı Metropoliteni" QSC müxtəlif növ kabellərin satın alınması üzrə açıq tender elan edir

Tender 1 (bir) LOT üzrə keçirilir:

Tender iştirakçılarına təklif edilir ki, öz tender təkliflərini möhürlənmiş, imzalanmış şəkildə ikiqat zərflərdə yazılı surətdə təqdim etsinlər. Müqaviləni yerinə yetirmək üçün tender iştirakçıları lazımı maliyyə və texniki imkanlara malik olmalıdırlar.

Tenderdə iştirak etmək istəyənlər LOT üzrə aşağıdakı məbləğə iştirak haqqını göstərilməsi səbəb köçürdükdən sonra Azərbaycan dilində tərtib olunmuş əsas şərtlər toplusunu Bakı şəhəri, M.Rəfilii küçəsi, 16-dan (əlaqələndirici şəxs: Rauf Yusifov telefon: 490-00-91) ala bilərlər.

LOT-1. Müxtəlif növ kabellərin satın alınması
İştirak haqqı - 2000 manat

Hesabın adı: "BAKİ METROPOLİTENİ" QSC
Hesab nömrəsi (IBAN): AZ98AZRT38050019440010268002 AZN
VÖEN: 1402871431
Bankın adı: AZƏR TÜRK BANK ASC (Mərkəz Filialı)
Kod: 501361
VÖEN: 9900006111
Müxbir hesab: AZ02NABZ0135010000000022944
SWIFT BIK: AZRTAZ22

Iştirak haqqı heç bir halda geri qaytarılmır.

- İddiaçılar tenderdə iştirak etmək üçün aşağıdakı sənədləri təqdim etməlidirlər:
- tenderdə iştirak etmək üçün yazılı müraciət;
- tenderdə iştirak haqqının ödənilməsi barədə bank sənədi;

- tender təklifi (zərflərin açıldığı tarixdən sonra ən azı 60 bank günü qüvvədə olmalıdır);
- tender təklifi dəyərinin 1 faizi həcmində bank təminatı (zərflərin açıldığı tarixdən sonra ən azı 90 bank günü qüvvədə olmalıdır);
- Azərbaycan Respublikasında vergilərə və digər icbari ödənişlərə dair yerinə yetirilməsi vaxtı keçmiş öhdəliklərin olmaması haqqında müvafiq vergi orqanından arayış;
- iddiaçının son bir ildəki fəaliyyəti haqqında vergi orqanları tərəfindən təsdiq olunmuş maliyyə hesabatının surəti;
- iddiaçının son bir ildəki maliyyə vəziyyəti haqqında bank arayışı;
- iddiaçının tam adı, hüquqi statusu, nizamnaməsi, qeydiyyatdan keçdiyi ölkə və rekvizitləri.

Sənədlər Azərbaycan dilində, 2 nüsxədə (əsl və surəti) tərtib olunmalıdır (xarici dilə olan tender təklifləri Azərbaycan dilinə tərcümə olunmalıdır).

Tender proseduru "Dövlət satınalmaları haqqında" qanuna uyğun keçiriləcəkdir.

İddiaçılar tenderdə iştirak etmək üçün yuxarıda göstərilən sənədləri (tender təklifi və bank təminatı istisna olmaqla) 25 iyun 2019-cu il saat 18:00-a qədər, tender təklifi və bank təminatını isə möhürlənmiş ikiqat zərfdə 04 iyun 2019-cu il saat 17:00-a qədər Bakı şəhəri, M.Rəfilii küçəsi, 16 ünvanında "İcra nezarət, qərgüzarlıq və təsərrüfat işləri" şöbəsinə təqdim etməlidirlər.

Göstərilən vaxtdan gec təqdim edilmiş zərflər açılmadan geri qaytarılacaqdır.

İddiaçıların təklifləri 05 iyun 2019-cu il saat 15:00-da yuxarıda göstərilən ünvanda açılacaqdır.

İddiaçıların səlahiyyətli nümayəndələri iştirak edə bilərlər.

Tender komissiyası

Ermənistan ordusu iriçaplı pulemyotlardan istifadə etməklə atəşkəs rejimini 23 dəfə pozub

Ermənistan silahlı qüvvələrinin bölmələri cəbhənin müxtəlif istiqamətlərində iriçaplı pulemyotlardan da istifadə etməklə sutka ərzində atəşkəs rejimini 23 dəfə pozub.

Müdafiə Nazirliyinin mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildiriblər ki, Ermənistanın Noyembeyan rayonunun Voskevan kəndində, İcevan rayonunun Berkaber kəndində yerləşən mövqelərdən Qazax rayonunun Məzəm, Qızılcıqlı kəndlərində, Bərd rayonu ərazisindəki adsız yüksəkliklərdə yerləşən mövqelərdən Tovuz rayonu ərazisindəki adsız yüksəkliklərdə yerləşən mövqelərimiz atəşə tutulub.

Tərtər rayonunun işğal altında olan Göyarx, Çiləbürt, Ağdam rayonunun Tağibəyli, Cəvahirli, Sarıcalı, Aclarlı, Yusifcanlı, Füzuli rayonunun Qərvənd, Aşağı Seyidmədli kəndləri yaxınlığında, həmçinin Göygöl, Goranboy, Tərtər, Füzuli və Cəbrayıl rayonları ərazisindəki adsız yüksəkliklərdə yerləşən mövqelərdən də ordumuzun mövqeləri atəşə məruz qalıb.

«AZƏRBAYCAN» qəzetinin reklam xidməti

ALLAH RƏHMƏT ELƏSİN!

"Azərbaycan" nəşriyyatının kollektivi iş yoldaşları Ənvər Şixəliyevə qardaşı

ŞİRVAN ŞİXƏLİYEVİN

vəfatından kədərləndiyini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Yaşar Əliyev və Rəna Əliyeva professor

ELDAR QORININ

vəfatından kədərləndiklərini bildirir və mərhumun ailəsinə dərin hüznə başsağlığı verir.

Rüfət Əliyev professor

ELDAR QORININ

vəfatından kədərləndiyini bildirir və mərhumun ailəsinə dərin hüznə başsağlığı verir.

BAŞ REDAKTOR
Bəxtiyar SADIQOV

Ünvan
AZ 1073, Bakı şəhəri,
Məhəmməd Nəbiyev prospekti,
529-cu məhəllə, IV mərtəbə
e-mail:
secretary@azerbaijan-news.az
az.reklam@mail.ru
azerbaijan-news@mail.ru
www.azerbaijan-news.az

Telefonlar
Qəbul otağı - 539-68-71,
Baş redaktor müavini - 538-86-86, 434-63-30,
538-97-96,
Məsul katib - 539-43-23,
Məsul katib müavini - 539-44-91,
Parlament və siyasi şöbə - 539-72-39,
539-84-41, 539-21-00,
İqtisadiyyat şöbəsi - 538-42-32, 538-35-55,
Beynəlxalq həyat, idman və informasiya şöbəsi - 432-37-68,
Humanitar siyasət şöbəsi - 538-56-60, 539-63-82
Reklam şöbəsi - 539-49-20, 538-31-11,
Kompüter mərkəzi - 538-20-87,
Fotoilustrasiya şöbəsi - 538-84-73,
Mühasibat - 539-59-33,
Faks - (+994 12) 5398441

Qeydiyyat nömrəsi 1
"Azərbaycan" qəzetinin kompüter mərkəzində yayılmış sahifələrdə, "Azərbaycan" nəşriyyatında çap edilmişdir

Rəsmi sənəd və çıxışlarda sənədlərlə bərabər, dərc üçün göndərilən digər yazılarda fikirlər də Azərbaycan dövlətinin mənafeyinə uyğun gəlməlidir
Əlyazmalara cavab verilmir və onlar geri qaytarılmır

Gündəlik qəzet
Tiraj 9053
Sifariş 1592
Qiyməti 40 qəpik